

GRONG[®] kommune

- Et aktivt og robust regionsenter
med livskvalitet og mangfold

Årsbudsjett 2017 Handlingsplan 2017 Økonomiplan 2017-2020

Ill.foto: Letnes Arkitektkontor AS

**Vedtatt i kommunestyret
15.12.2016**

INNHOLDSFORTEGNELSE

1	Kommunestyrets vedtak i sak 73/2016, møte 15.12.2016 settes inn bakerst i hefte.....	4
2	Sammendrag av budsjett og økonomiplan.....	4
2.1	Innledning.....	4
2.2	Investeringsiltak:	4
2.3	Generelle kommentarer til budsjett og økonomiplan.	5
2.4	Omstillingsbehov fremover.	8
2.5	Sluttord	10
3	Utarbeidelse av årsbudsjettet i praksis.....	12
4	Visjon og overordna strategier.....	13
5	Selvkost	13
6	Organisering	14
6.1	Politisk organisering.....	14
6.2	Administrativ organisering.....	15
7	Befolkningsutvikling	15
7.1	Innledning.....	15
7.2	Befolkningsutvikling 2001-2015 og prognose 2016-2030.....	16
8	Rammebetingelser	16
8.1	Lønnsbudsjettering	16
8.2	Sosiale kostnader	17
8.3	Pensjon	17
8.4	Arbeidsmiljø og utviklingen av tilstedeværelse.	18
8.5	Skatt, rammetilskudd og inntektsutjevning	20
8.6	Kapitalkostnader.....	28
8.7	Flyktninger	30
8.8	Netto driftsresultat	32
8.9	Eiendomsskatt	32
8.10	Konsesjonsavgifter	33
8.11	Konsesjonskraftinntektene	33
8.12	Disposisjonsfond og investeringsfond.....	34
9	Netto driftsutgifter fordelt mellom rammeområdene.	35
10	Utfordringer for 2017 – 2020.	37
10.1	Generelle utfordringer for Grong kommune.	37
10.2	Driftsutfordringer rammeområdet administrasjon og fellesutgifter.	37
10.3	Driftsutfordringer rammeområdet oppvekst og familie.....	37
10.4	Driftsutfordringer rammeområdet helse, omsorg og velferd.	38
10.5	Driftsutfordringer rammeområdet næring, miljø, jordbruk, skogbruk, kultur, teknisk, brann- og redning, musikk- og kulturskole og ungdomsklubb.	39
11	Målsettinger og handlingsplaner for Grong kommune.	40
11.1	Overordnede handlingsregler for Grong kommune.....	41
11.2	Handlingsplan for 2017	41
12	Rådmannens kommentarer til driftsbudsjettet.	46
12.1	Generelle kommentarer.	46
12.2	Kommentarer til rammeområdet administrasjon og fellesutgifter.....	47
12.3	Kommentarer til rammeområdet oppvekst og familie.....	47

12.4	Kommentarer til rammeområdet helse, omsorg og velferd.	48
12.5	Kommentarer til rammeområdet næring, miljø, jordbruk, skogbruk, kultur, teknisk, brann- og redning, musikk- og kulturskole og ungdomsklubb.	49
12.6	Kommentarer til rammeområdet kirkeformål.	50
12.7	Kommentarer til rammeområdet politisk styring, kontroll og fellesutgifter.	50
13	Investerings tiltak i planperioden.	50
13.1	Følgende nye investerings tiltak er det funnet rom for i perioden.	50
13.2	Endringer i forhold til eksisterende økonomiplan	51
13.3	Oversikt over investerings tiltak som er lagt inn i perioden 2017 – 2020.	52
14	Finansiering	75
15	Nye driftstiltak	76
15.1	Større nye driftstiltak som det er funnet rom for i perioden.	76
15.2	Beskrivelse av de nye driftstiltak som er lagt inn i økonomiplanperioden.	76
16	Positive og negative elementer i årets budsjett.	76
17	Omstilling og effektivisering	78
18	Obligatoriske budsjett skjema	82
18.1	Budsjett skjema 1A – økonomiplanperioden 2017 - 2020	82
18.2	Budsjett skjema 1B Økonomiplan perioden 2017 – 2020	83
18.3	Økonomisk oversikt drift økonomiplanperioden 2017 – 2020.	84
18.4	Budsjett skjema 2A i økonomiplanperioden 2017 - 2020	85
18.5	Budsjett skjema 2B i økonomiplanperioden 2017 - 2020	86
18.6	Økonomisk oversikt investering i økonomiplanperioden 2017 – 2020.	87
18.7	Investerings budsjett for 2017 på kontonivå.	88
19	Vedlegg Gebyrregulativ.	91

Vestibyle og skolekantine, Kuben. Illustrasjon: Letnes Arkitektkontor AS

1 Kommunestyrets vedtak i sak 73/16, møte 15.12.2016 settes inn bakerst i heftet.

2 Sammendrag av budsjett og økonomiplan

2.1 Innledning

Det er også i år lagt frem et budsjett og en økonomiplan som kan sies å være offensivt.

Budsjettprosessen har også i år vært tøff, men endringen i tilskudd/refusjonsordningen for enslige mindreårige hjalp en god del.

Budsjett og økonomiplan viser at kommunen har et for høyt driftsnivå. Netto driftsresultat er negativt i hele perioden etter 2017 slik at en er nødt for å benytte fond(tidligere oppsparte midler) for å oppnå budsjettbalanse. Det er helt klart at en slik praksis ikke kan fortsette i årene fremover, slik at noe omstilling må til for å oppnå sammenheng mellom kommunens inntekter og utgifter.

Det er kommunestyret som vedtar budsjetttrammen for hvert rammeområde og formannskapet som vedtar detaljbudsjettet innenfor den ramme som kommunestyret fastsetter. Det er derfor hovedlinjene som er kommentert i dette heftet.

Nye driftstiltak;

(Nærmere beskrivelse under punkt 14.)

Nye tiltak:	2017	2018	2019	2020
D-1000 Beredskap og varslingsystemer	45 000	30 000	30 000	30 000
D- 4215 Bredbåndsutbygging	1 000 000			
SUM	1 450 000	30 000	30 000	30 000

2.2 Investerings tiltak:

I økonomiplanperioden er det lagt inn flere nye investeringstiltak i tillegg til prosjekter som allerede er igangsatt, men ikke vil bli ferdigstilt før i 2017. Antall investeringsprosjektet viser at det fremdeles er stor aktivitet på investeringssiden.

Investeringsprosjekter som videreføres fra 2016 og som avsluttes i 2017.

(Nærmere beskrivelse under punkt 12)

Prosjektnr.	Prosjektnavn
7554	Utbygging GBU, kulturskole og regional kulturhusfunksjon.

Nye investeringstiltak i økonomiplanperioden.

(Nærmere beskrivelser under punkt 12):

Ansvar	Prosjekt navn	Investering år / 1000 kr:			
		2017	2018	2019	2020
3102	Avvikling gassanlegg	313 000			
4009	Enøk SD og EOS anlegg – prosjektert 2016.	3 200 000			
4100	Kjøp av andeler Sandøla Panorama	2 521 000			
4100	Kjøp av eiendom i Harran		666 000		
4100	Grovin 6 mannsbolig – videreført fra 2016	893 000			
4108	Bygging boliger enslige mindreårige		8 666 000		
4112	Porter brannstasjon	500 000			
4120	Utbygging Ekker barnehage			3 750 000	4 375 000
4121	Vognskur Rønningen barnehage	250 000			
4124	Brannalarmanlegg GBU Barneskolen	450 000			
4124	Inventar og utstyr GBU/kulturhus	3 250 000			
4131	Brannverntiltak helse- og oms.tunet – gjennomføring		3 125 000	3 875 000	
4131	Ombygging legekantor	125 000	3 125 000		
4181	Renovering basseng	16 000 000			

4183	Friplassen	5 500 000			
4186	Sikringstiltak Tømmeråssonen – påbegynt i 2016.	1 583 000	2 115 000		
4124	Uteområdet GBU	750 000			
4301	Basseng ved vannpumpestasjon Bjørgan		300 000		
4304	Ombygging Harran kloakkrenseanlegg	800 000			
4303	Ombygging Mediå renseanlegg – ligger 5.341' i budsjett 2016.	7 759 000			
4310	Stedsutvikling			4 430 000	
4310	Veg opprusting Lokstall	2 125 000			
4391	Redningsbil	656 000			
4391	Tillegg brannbil	170 000			
7100	Kommandobil Namdal brann- og redningsvesen	750 000			
6801	Egenkapitalinnskudd KLP	901 000	901 000	901 000	901 000
9101	Formidlingslån	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000
	SUM	51 496 000	21 898 000	15 956 000	8 276 000
	I tillegg kommer prosjekter som er påbegynt i 2016 og som vil bli videreført i 2017				

2.3 Generelle kommentarer til budsjett og økonomiplan.

Visjon og overordna strategier.

Budsjett og økonomiplan bygger på kommunens nye visjon og vedtatte politikkområder.

Visjon for Grong Kommune:

Grong - et aktivt og robust regionsenter med livskvalitet og mangfold.

Vedtatte politikkområder:

- Næring
- Kultur
- Helse
- Oppvekst
- Regionsenter

Felles utviklingstiltak for hele organisasjonen for økonomiplan- perioden.

1. Videre arbeid med kommunereform.
2. Administrativ organisering.
3. Realisering av effektiviseringsmål budsjett og økonomiplan.
4. Klargjøre bruken og drift av kulturhuset Kuben.
5. Innføring av tjenesten SvarUt
6. Gjennomføre rullering av tiltaksdelen av kommuneplanens samfunnsdel

I tillegg er det lagt inn flere utviklingstiltak innenfor de ulike sektorer.

Lønnsbudsjettering.

Vi har for 2017 ikke klart å få lagt inn forventet lønnsøkning f.o.m 1.8.2017 på en felles pott. Det er dog lagt inn ca. kr 500.000,- på reservert tilleggsbevilgning, som kan nyttes opp mot de områder som vil slite mest med å dekke inn lønnsøkningen innenfor egen ramme.

Pensjon og premieavvik.

Prognoser fra Kommunal landspensjonskasse og Statens pensjonskasse legger opp til en liten økning i pensjonspremien for 2017. Dette er videreført flatt utover i øk.plan- perioden da vi ikke har andre grunnlag å forholde oss til på dette området. Økte premiesatser medfører en økning i premieavviket i forhold til opprinnelig budsjett 2016. Dette vil igjen medføre en økning i utgiftsføringen (amortiseringen) for årene som kommer. Høyere premieavvik gir forverring i likviditeten.

Skatt og rammetilskudd.

Kommunens frie inntekter i form av skatt og rammetilskudd er i utgangspunktet lagt inn med samme kronebeløp pr. år. Driftsbudsjettet videreføres i **faste priser** i økonomiplanperioden. Beløpet som er lagt inn i for 2017 harmonere med de beløp som ligger inne i forslag til statsbudsjettet for 2017.

Renter og avdrag

Alle kommunens lån (med unntak av enkelte innlån til videreutlån) ligger inne med flytende rente. Dagens rentesats på 1,8 % i kommunalbanken og 1,95 i KLP kommunekreditt er lagt til grunn i hele økonomiplanperioden. Kommunen har pr. i dag et rentefond på 2,6 millioner. Dette fondet står urørt i økonomiplanperioden. I 2016 ble avdragene redusert med 1,5 millioner. Kommunen betaler mer i avdrag pr. i dag en hva regelverket omkring minimumsavdrag tilsier slik at det ut fra lovverket er mulighet til redusere avdragene. Denne reduksjonen er videreført i hele økonomiplanperioden. Kommunens lånegjeld har økt betraktelig fra 2015 til 2016 jfr. den store utbyggingen ved GBU/kulturhus. Lånegjelden øker også i 2017, noe som har sammenheng med at det er lagt inn en god del prosjekter også i 2017 bla. renovering basseng. I resten av økonomiplanperioden planlegges å betale mer i avdrag enn det som tas opp i lån det enkelte år. Se nærmere under punkt. 8.6.

Flyktninger

Det er i budsjett og økonomiplanperioden lagt opp til følgende bosetting av flyktninger.

2017	5 enslige mindreårige og 10 ordinære flyktninger.
2018	5 enslige mindreårige og 10 ordinære flyktninger.
2019	5 enslige mindreårige og 10 ordinære flyktninger.
2020	5 enslige mindreårige og 10 ordinære flyktninger.

I forslaget til statsbudsjett foreslår regjeringen at refusjonsordningen for kommunale barnevernstiltak til enslige mindreårige legges om til en ordning med fast tilskudd i stedet for refusjon fra Bufetat. ovenfor. Tilskuddet slås sammen med det særskilte tilskuddet som kommunene mottar ved bosetting av enslige mindreårige. Tilskuddet skal gi mer forutsigbare rammebetingelser for kommunene og være enklere å administrere.

Grong kommune har lagt denne nye ordningen til grunn i budsjett og økonomiplanforslaget. Da dette utgjør store summer for oss, samt at forslaget til endring pr. i dag ikke er vedtatt, så har vi vært i kontakt med flere sentrale personer bla. i KS for å få signaler i forhold til hvorvidt det er fornuftig å bygge budsjettet på denne nye ordningen. Vi har ikke fått noen signaler som tilsier at det ikke forventes at denne endringen blir vedtatt.

Denne endringen i tilskudd medfører at vi anslagsvis vil motta i snitt ca. kr 450.000,- mer i tilskudd pr. enslig mindreårig flyktning etter ny ordning. Vi har i budsjettet lagt inn en avsetning til fond på 2 mill. kroner av disse pengene. Endret finansieringsordning for enslige mindreårige har påvirket vår budsjettbalanse i positiv retning med kr 7,5 mill. slik budsjettet ligger i dag.

Totalt er det budsjettet med vertskommune-, integrerings- og tilskudd enslige mindreårige som følger;

	2017	2018	2019	2020
Vertskommunetilskudd	2 058 000	2 058 000	2 058 000	2 058 000
Integreringstilskudd	14 211 000	13 155 000	12 147 000	11 978 000
Ekstra tilskudd EM	500 000			
Ekstra tilskudd bosetting utover anmodning	50 000			
SUM Integreringstilskudd	16 819 000	15 213 000	14 205 000	14 036 000
Tilskudd enslige mindreårige;				
21 stk mellom 17 og 20 år	15 750 000			
Bosetting 2017; 5 stk medio oktober	781 000			
15 stk mellom 17 og 20		11 250 000	11 250 000	11 250 000

Bosetting 2018 osv; nye 5 stk medio oktober		781 000	781 000	781 000
SUM tilskudd enslige mindreårige	16 531 000	12 031 000	12 031 000	12 031 000
SUM TILSKUDD	33 350 000	27 244 000	26 236 000	26 067 000

Ut fra oversikten ovenfor så ser en at dette er en relativt stor inntektspost i Grong kommunes budsjett. Selvfølgelig knytter det seg store utgiftsposter også til dette området.

Utgiftene som relaterer seg til flyktninger ligger spredd i hele budsjettet. Det er viktig å merke seg at dette kapitlet 8.7 kun omhandler inntektssiden vedr. flykninger.

Eiendomsskatt

Fra og med 2010 har kommunestyret vedtatt at det skal innkreves eiendomsskatt av alle eiendommer i hele kommunen, såkalt generell eiendomsskatt. Benyttet promillesats har ligget stabil på hhv. 7 promille for verker og bruk og næring. Satsen for boliger og hytter ble i 2015 økt til 5. Den holdes på samme nivå i 2017 og utover i økonomiplanperioden.

For år 2017 fastsettes eiendomsskattegrunnlaget fra siste skatteligningen for kraftverkene det vil si for 2015. For Grongs vedkommende gjelder det de fire kraftverkene i Namsen; Åsmulfoss, Aunfoss, Øvre Fiskumfoss og Nedre Fiskumfoss, samt det private kraftverket Knutfoss Kraft AS. Beskatningen av kraftverkene er en omfattende og komplisert prosedyre og er nå lagt til sentralskattekontoret for storbedrifter i Moss. Det er det enkelte verks beregnede formuesverdi som er takstgrunnlaget i utgangspunktet. Eiendomsskattegrunnlaget på kraftverkene var redusert relativt mye fra 2015 til 2016. Vi tapte da neste 1,2 mill. i eiendomsskatt.

Eiendomsskattegrunnlaget for 2017 viser ytterligere nedgang. Selve grunnlaget for de 5 kraftverkene er redusert med nesten 385 millioner. Dette utgjør en redusert eiendomsskatteinntekt på ytterligere kr 2,7 millioner fra 2016 til 2017. Vi har ut fra dette miste nesten 4 millioner i eiendomsskatt de siste to årene. Dette gjelder mange kraftkommuner og saken har således fått politisk fokus. Vi har bedt om innsynsrett i beregningsgrunnlagene.

Avgiftsendringer

Vedr endringer i de kommunale avgifter og betalingssatser vises til vedlegg i budsjettheftet.

Bruk av fond

Ut fra at vi i 2015 gikk med overskudd har vi mulighet til å bygge opp det fri disposisjonsfondet igjen. Det er for 2016 budsjettert med 6.477.000,- til avsetning disposisjonsfond. Dette gjelder i all hovedsak avsetning av overskuddet fra 2015. Dvs. at dersom budsjettet holder stikk vil opparbeide oss et «fritt» disposisjonsfond på 6,5 mill. ved årets slutt 2016.

Disse pengene kommer godt med da det i økonomiplanperioden er budsjettert med bruk av fond for å oppnå balanse. Videre så planlegges det å avsette kr 2 mill. av tilskudd flytninger(enslige mindreårige) 2017 til et nytt fond.

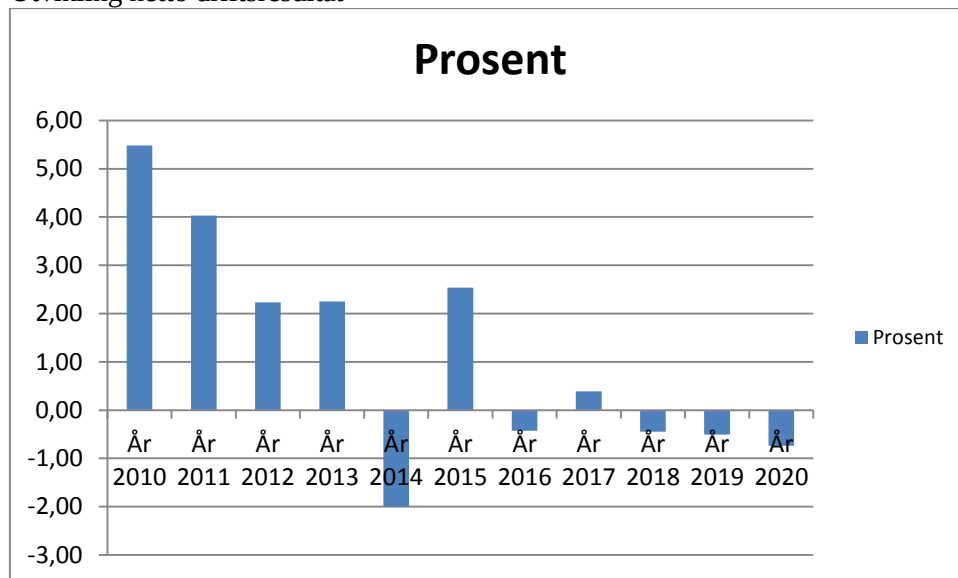
	Saldo IB	2016	2017	2018	2019	2020	Saldo UB
«Fritt» disposisjonsfond	0'	6 477'	-500'	-1.378'	-1.562'	-2.287'	750'
Rentefond	2 565'						2 565'
Premieavviksfond	16 500'						16 500'
Fond flyktninger			2 000'				2 000'

Slik budsjett og økonomiplan ligger pr. i dag vil en ved utgangen av 2020 har stående igjen ca. 750' på «fritt disposisjonsfond», kr 2,6 mill. på rentereguleringsfondet, 16,5' mill på pensjonsfondet og 2 mill. på det nye fondet opprettet vedr. flyktninger.

Netto driftsresultat

Det er fra sentrale myndigheter tidligere gitt uttrykk for at det forventes at kommunen planmessig styrer sin økonomi mot en driftsmargin på ca. 2% av driftsinntektene. Det er dette resultatmålet som best uttrykker utviklingen i kommunens økonomi over tid. I følge økonomiplanen så operer vi med et negativt netto driftsresultat i perioden etter 2017. Dette til tross for at det ligger inn forventninger om årlig reduksjon i avdragene på 1,5 millioner samt forventninger om en del omstillingstiltak. Det er helt klart at det må jobbes videre med å oppnå balanse mellom kommunens driftsutgifter og driftsinntekter. Punkt 8.10 omhandler netto driftsresultat.

Utvikling netto driftsresultat

2.4 Omstillingsbehov fremover.

Utfordringene fremover i perioden er store, og det er viktig at kommunestyret er klar over de omstillingsmål som foreslås på de enkelte rammeområder.

Totalt omstillingsbehov som ligger inne i økonomiplanperioden fordelt på det enkelte år er som følger;

	2017	2018	2019	2020
Ramme 1 Adm. og fellesutgifter				
Generell innsparing	0	0	400 000	0
Ramme 2 Oppvekst og familie				
Generell innsparing	300 000	1 000 000	0	0
Ramme 3 Helse og omsorg				
Generell innsparing	500 000	1 000 000	0	0
Ramme 4 Næring, miljø, kultur, teknisk, brann				
Generell innsparing	200 000	500 000	400 000	0
Ramme 6 Generell innsparing – eks økt eiendomsskatt		500 000		
Sum innsparing/omstilling ramme 1 - 4				
Totalt beløp pr. år.	1 000 0000	3 000 000	800 000	0
Ramme 9				
Saldering med bruk av fond	0	1 378 000	1 562 000	2 287 000

Positive og negative elementer i forslaget til budsjett og økonomiplan:

Positive element:

- Det er avsatt en sum som dekker noe av budsjettert lønnsøkning for 2017.
- Selv om det ligger inne forslag om bemanningsreduksjoner, er det et sterkt håp å kunne ta ned bemanningen uten oppsigelse av faste ansatte.
- Redusert sårbarhet innfor økonomi, investering i nytt økonomisystem og elektronisk fakturabehandling med mål om bedre kontroll på økonomistyringen og håndteringen av fakturaene.
- Innføring av SvarUt vil gi en sikrere og raskere postforsendelse for de personer, bedrifter, lag og foreninger som ønsker digital post fra Grong kommune.
- Vi klarer å opprettholde dagens tjenestetilbud på rammeområdet oppvekst og familie, og ingen fast ansatte må sies opp.
- Nye skolelokaler ved GBU pluss nytt kulturbygg tas i bruk, og vil gi mange nye muligheter for både elever og ansatte.
- Det er lagt inn midler til planlegging og bygging av nytt svømmebasseng, samt midler til svømmeundervisning i eksterne basseng utenfor kommunen i 2017.
- Det er fortsatt lagt inn midler til kompetanseheving på området oppvekst og familie, som muliggjør at ansatte kan ta videreutdanning innenfor prioriterte områder.
- Ekker barnehage får driftsmidler til midlertidig å styrke bemanninga i forbindelse med mye sykefravær.
- Midler til vognskur ved Rønningen barnehage er budsjettert.
- Oppgradering uteområde GBU- ungdomsskolen er lagt inn i budsjettet for 2017.
- Budsjettet inneholder midler til deltakelse i felles barnevernvaktordning.
- Ny 70 % stilling ved barnevernet opprettes som fast ordning.
- Etablering av en ordning med arbeidsledelse for de som mottar sosial stønad . (Arbeidsplikt for de under 30 år).
- Deltakelse i samarbeid om psykologstilling ved IKS Namdal rehabilitering
- Samordningen mellom kulturområdet og deler av ungdomstilbudet er positivt.
- Igangsetting av renovering av gammel helsefløy starter i 2018 –etter planlegging i 2017.
- Iverksetting av brannverntiltak Grong helse- og omsorgstun.
- Til tross for stramme rammer unngås oppsigelser i 2017 på rammeområdet for helse, omsorg og velferd. Enkelte ansatte vil få andre oppgaver innen organisasjonen.
- Det ligger fortsatt inne tilskudd til melkekvoteordninga (kr. 50 000) og nærings og miljøtilskudd i skogbruket (kr 57 000).
- Landbruksfond videreføres med kr 42 000.
- Tilskuddsordningen til samfunnshus og grendehus er opprettholdt.
- Tilskudd til brøyting av parkeringsplass på Heia Gjestegård og tilskudd til oppkjøring av Kvernsjøløypa og andre langrensløyper er opprettholdt.
- Tilskudd til sang/musikk/teater/konsserter, barne- og ungdomsarbeid, er videreført på samme nivå.
- Det opprettes et team innenfor kulturområdet.
- Det er budsjettert med investeringer på en rekke områder som vist i egen oversikt i budsjettet.
- Stort sett uforandret avgiftsnivå.

Negative element:

- Det er lagt inn omstillingskrav på de ulike rammeområdene i hele økonomiperioden som vil bli krevende. Dette i tillegg til at det meste av lønnsøkningen må dekkes inn innenfor de enkeltes rammer.
- Fra og med 2013 er det foretatt en betydelige nedbemanning innenfor ramme 1 – fortrinnsvis innenfor Servicekontoret og informasjon, totalt 2 årsverk. I tillegg ble det foretatt en nedbemanning på Servicekontoret tilsvarende 0,8 årsverk fra april 2016, med bakgrunn i bortfall av arbeid utført på vegne av IN Trafikk og tilbringertjenesten. Planlegges ytterligere reduksjon i 2017 – tilsvarende 0,5 årsverk. Noe kompenseres ved bortfall og nedprioritering av oppgaver, mens andre oppgaver fordeles på øvrige ansatte innfor ramme 1.
- Reduksjon i antall utgaver av Grongnytt fra 7 til 5 utgaver per år.

- Generelle innsparingstiltak, som gir særlig GBU utfordringer.
- Det er ikke lagt inn investeringsmidler til å følge opp IKT-investeringer slik IKT-plan legger opp til. Det kan likevel være en mulighet å vurdere behovet i sammenheng med midler avsatt til inventar og utstyr i forbindelse med utbygging av skolen og kulturbygget.
- Midler til midlertidig stillingsøkning i barnehagene (unntatt Harran barnehage) høsten 2016 er ikke videreført i 2017. (unntatt en ekstraressurs for Ekker barnehage).
- Kursbudsjettet innfor flere ansvar er på et minimum.
- Ny programvare for PPT for databehandling (Visma flyt PPT) er ikke lagt inn i budsjettet.
- Krav til nedskjæringer innenfor rammeområdet helse, omsorg og velferd med kr 500 000 i tillegg til å ta en del av lønnsøkningen kommer til å bli utfordrende.
- Som følge av kutt på institusjonsbasert omsorg er KAD- tilbudet forventet tatt inn som en ordinær del av drifta. Det kan bli utfordrende å holde budsjettrammen dersom antall brukere til KAD tilbudet øker.
- Reduksjon i hjelpetjenesten YES
- Det er ikke foretatt prisjustering av vedlikeholdsposter og spesielt innenfor formålsbyggene er det satt av lite til uforutsette hendelser.
- Bibliotek Harran foreslås nedlagt fra 01.07.2017.
- Det meste av lønnsøkningen i 2017 må forventes dekket innenfor egen ramme.
- Det er lagt inn et omstillingskrav på kr 200 000 på området for næring, miljø, jordbruk, skogbruk, kultur, teknisk, brann- og redning, musikk- og kulturskole og ungdomsklubb.

2.5 Sluttord

Budsjettforslaget for 2017 må karakteriseres som offensivt, særlig investeringsbudsjettet. Det har vært store utfordringer med å få til et driftsbudsjett og en økonomiplan i balanse. Det har gjort arbeidet utfordrende, ikke minst i forhold til å følge opp de føringer som ligger i kommuneplanens samfunnsdel samt flere kommunedelplaner.

Tross noen reduksjoner mener jeg dagens tjenestetilbud i all hovedsak opprettholdes. Ett eksempel på reduksjon i tilbudet er at det er foreslått å legge ned biblioteket i Harran. Det er også foretatt omprioriteringer dvs. reduksjoner på noen ansvarsområder til fordel for andre.

Forslaget til økonomiplan viser klart det omstillingsbehov som kommunen står overfor, dog avhengig av hvorvidt ulike usikkerhetsmomenter faller ned i positiv eller negativ retning for økonomien. Skal kommunen komme opp på et netto driftsresultat på 2%, er det betydelige reduksjoner i netto driftsutgifter som må til.

I forslaget til statsbudsjettet kom det inn flere endringer i forhold til tidligere signaler/forventninger. Disse slo i sum positivt ut for Grong kommune. Her tenkes særlig på endringen i finansieringsordningene opp mot enslige mindreårige flyktningene. Noen andre endringer gikk i kommunens disfavør.

Et forhold som skapte utfordring i avslutningsfasen av budsjettarbeidet var meldingen om redusert eiendomsskatt på kraftverkene i 2017 på hele 2,7 millioner kroner.

Økonomiplanen viser at kommunen har store utfordringer ikke minst i forhold til kriteriet om positive driftsmarginer. Det som er med og redder situasjonen på kort sikt er at det i gode tider ble satt av penger på fond, og at det er mulig å bruke av fond for å balansere økonomiplanen. Det må dog være en klar målsetting om å skape en løpende sunn driftsøkonomi.

Det er derfor svært viktig at kommunestyret også i år har et langsiktig perspektiv ved behandlingen av årsbudsjettet. Rådmannen vil utfordre kommunestyret på å se kritisk på de nye forslag til tiltak som er lagt inn i forslaget til budsjett og økonomiplan, og da i forhold til om noen av tiltakene kan utsettes. Selv om mange tiltak har gunstig finansiering, øker lånegjelden også i 2017. Ut fra rente og avdragsbelastningen, er det derfor viktig å se kritisk på investeringsbudsjettet.

Det er også viktig å være kritisk i forhold til driftsbudsjettet, og her bør vurderingene bl.a. gå på om det er tiltak eller ansvarsområder der netto driftsutgifter kan reduseres. Eksempel her kan være å redusere de tilskudd som ytes fra kommunens side på flere områder.

I kommentarene er flyktningeområdet viet stor plass, og det er ikke uten grunn. Kommune har bosatt flyktninger i mange år og har også flyktningemottak. Driftsbudsjettet viser hvilken innvirkning bosettingen av flyktninger har på driftsbudsjettet. Det er svært viktig at kommunestyrets medlemmer setter seg godt inn i faktagrunnlaget som ligger i budsjettheftet, og da som grunnlag for framtidige politiske valg. Ikke minst i relasjon til den usikkerhet som foreligger i forhold til bosettingsbehovet fremover.

Økonomiplanen synliggjør godt den langsiktige økonomiske utfordring som foreligger, basert på de forutsetninger som er lagt inn. Det er ikke å komme bort fra at det i nær framtid må gjøres beslutninger som gjør at den løpende drift kan gjøres opp med et positivt netto driftsresultat. Dette kan ikke poengteres sterkt nok.

Forslaget til handlingsplan mener jeg også må betegnes som meget offensiv. I tillegg til flere felles utviklingstiltak, er det lagt inn flere sektorvise tiltak. Ett av de største tiltakene er oppfølging av kommunereformen. Ut fra at det dessverre ikke ble noen kommunesammenslåing, må det nå settes fokus på utvikling av det interkommunale samarbeidet.

Gjennomføringen av de tiltak som er iverksatt i 2016 og som videreføres i 2017, planlegging og gjennomføring av nye tiltak i 2017 og gjennomføring av utviklingstiltakene i handlingsplanen, gjør at 2017 blir nok et meget aktivt år.

Grong, 21. november 2016

Svein Helland
Rådmann

Tone Røttesmo
økonomisjef

3 Utarbeidelse av årsbudsjettet i praksis

Praksis de senere år har vært at kommunestyret vedtar netto bevilgning til hvert rammeområdet, mens det detaljerte budsjettet vedtas av formannskapet. Dette er helt i tråd med regelverket på området. Det er selvfølgelig mulig at kommunestyret vedtar detaljbudsjettet. En slik praksis vil medføre at alle budsjettendringer må forelegges kommunestyret da det kun er de selv som kan gjøre endringer i sitt eget budsjettvedtak.

Praksis i dag tilsier at dersom det skal flyttes penger mellom rammeområdene så er dette noe som må vedtas av kommunestyret. Flytting mellom ulike ansvar innenfor samme rammeområde kan vedtas av formannskapet, mens rådmannen har myndighet til å regulere budsjettet på ulike konti innenfor samme ansvar.

Hvordan årsbudsjettet utarbeides i praksis:

Det første som gjøres i budsjettprosessen er å utarbeide såkalt "**konsekvensjustert budsjett**". Dette består i å videreføre driftsbudsjettet, med utgangspunkt i revidert budsjett for 2016, med "dagens drift". Her legges inn de korrigeringer som følger av kjente forhold som vedtak, lønnsøkninger, prisstigning o.l. På denne måte framkommer driftsresultatet i økonomiplanperioden dersom det ikke foretas endringer i drifta. Videre så bygger budsjett og økonomiplan fremlagt forslag til statsbudsjettet, se eget punkt 8.6.2. Driftsbudsjettet videreføres i **faste priser** i økonomiplanperioden.

I årets budsjett og økonomiplanprosess gjennomførte ledergruppa en to dagers samling med formannskapet der økonomi var hovedtema. Dette for å bla. få involvert politikerne i større grad enn tidligere. I tillegg har det i hele prosessen vært dialog med både kommunalsjefer, avdelingsledere og tillitsvalgte.

Kap 16 omhandler en del av de forholdene som er gjort og skal gjøres for å bringe budsjett og økonomiplan i balanse fremover.

Videre så er det slik at **økonomiplanens første år skal samsvare med kommende første årsbudsjett**. Dette innebærer i praksis at behandling av økonomiplan og årsbudsjett må samkjøres. Det utarbeides et hefte for årsbudsjett, handlingsplaner og økonomiplan. I tillegg utarbeides det et eget hefte for detaljbudsjettet inkl. kommentarer.

Selve budsjettet og økonomiplan er offentlig fra den dagen rådmannen legger frem sin innstilling til formannskapet. Etter formannskapet har fattet sitt vedtak legger de frem dokumentet for offentlig ettersyn før det tas opp til 2. gangs behandling i formannskapet samt med endelig vedtak i kommunestyret den 15. desember 2016.

Oppbyggingen av detaljbudsjettet

Driftsbudsjettet deles inn i 9 rammeområder;

- Ramme 1 – Administrasjon og fellesutgifter
- Ramme 2 – Oppvekst og familie
- Ramme 3 – Helse og omsorg.
- Ramme 4 – Næring, miljø, jordbruk, skogbruk, kultur, teknisk, brann- og redning.
- Ramme 5 – Kirkeformål
- Ramme 6 – Politisk styring, kontroll, fellesutgifter
- Ramme 7 – Særregnskap (Kommunale samarbeid)
- Ramme 8 – Skatter, rammetilskudd m.v.
- Ramme 9 – Renter, avdrag, finanstransaksjoner.

Det utarbeides **to ulike budsjetthefter**. Det ene er det obligatoriske heftet som omhandler årsbudsjett 2017, handlingsplan 2017 og økonomiplan 2017 – 2020. Tallene her er på rammenivå.

Kommunestyret vedtar budsjettet ut fra dette dokumentet. (De får også tilgang til det detaljerte hefte, men dette vedtas av formannskapet)

I tillegg lages det et detaljert budsjetthefte. Dette heftet deles også i rammeområder. I tillegg er hver

ramme er inndelt i **ansvar**. Ansvarene er nummerert med 4 siffer, hvorav det første sifferet viser hvilken ramme ansvaret ligger under.

Samme ansvarsbetegnelse brukes nå både i drifts- og investeringsbudsjettet. I investeringsbudsjettet benyttes i tillegg et prosjektnummer på 4 siffer.

Hvert ansvar er inndelt i **konti**. Hver konto består av 5 siffer, hvorav det som første siffer alltid benyttes **1** når det gjelder driftsbudsjettet, og **0** når det gjelder investeringsbudsjettet. De neste 3 siffer har et visst "slektskap" med den obligatoriske KOSTRA-arten, mens det femte og siste sifferet er en lokalt bestemt detaljinndeling.

4 Visjon og overordna strategier.

Kommuneplanen og økonomiplanen er kanskje de to viktigste strategiske planverkene innenfor kommunens virksomhet. Gjennom kommuneplanen settes retning og valg av strategier, mens økonomiplanen skal prioritere de tiltak som må gjennomføres for at målene skal nås.

Visjon for Grong kommune:

Grong - et aktivt og robust regionsenter med livskvalitet og mangfold.

Vedtatte politikkområder:

- Næring
- Kultur
- Helse
- Oppvekst
- Regionsenter

Bilde fra ett av prosessmøtene

5 Selvkost

Kommunestyret har fattet prinsippvedtak om at innbyggerne skal dekke kommunens kostnader på områdene vann, kloakk, renovasjon, slam og feiing. Dette skal gjøres i hht. selvkost.

Definisjon av selvkost er den merkostnad som kommunen påføres med å produsere en bestemt vare eller tjeneste. Tanken er at inntektene over noen år – 3-5 år – ikke skal overstige kostnadene for årene samlet. En slik forståelse kan dels være motivert ut ifra behovet for en nødvendig fleksibilitet i forhold til endringer på inntekts –og kostnadssiden, f.eks som følge av investeringer, som de fleste kommunene opplever.

Overskudd det enkelte år avsettes til et selvkostfond for hvert område. Underdekning enkelt år registreres også og skal tas inn med tilsvarende overskudd på områdene i løpet av en 5 års periode. .

Ved regnskapsavslutningen for 2015 hadde vi følgende selvkostfond;

*Vann	kr	779.580,63
*Kloakk	kr	1.045.995,19
*Slam	kr	125.692,58
*Feiing	kr	583.903,17

For renovasjon foreligger det underdekning som skal dekkes inn i løpet av selvkostperioden, denne var ved utgangen av 2015 på kr 398.591,65.

6 Organisering

6.1 Politisk organisering

Det politiske systemet i Grong kommune er organisert etter formannskapsmodellen, med kommunestyre og formannskap. Fra 1.1.2011 overtok formannskapet arbeidsområdene for hovedutvalg for helse og oppvekst og hovedutvalg for utvikling. De 2 hovedutvalgene ble samtidig nedlagt.

Kommunestyret har følgende sammensetning:

Kommunestyrets sammensetning	2016-2019
Totalt	17
Senterpartiet	5
Arbeiderpartiet	9
Sosialistisk venstreparti	2
Høyre	1

6.1.1 Politisk ledelse

Kommunestyret og formannskapet ledes av ordfører Skjalg Arne Åkerøy.

Ledere for utvalg og råd er:

Utvalg / råd / nemnd:	Leder
Kontrollutvalg	Berit Blengsli
Eldreråd	Jorunn Klinkenberg
Eiendomsskatt, sakkyndig nemnd	Jon Strand
Eiendomsskatt, sakkyndig ankenemnd	Odd Fuglum
Råd for likestilling av funksjonshemmede	Mette Finvold Grønbeck

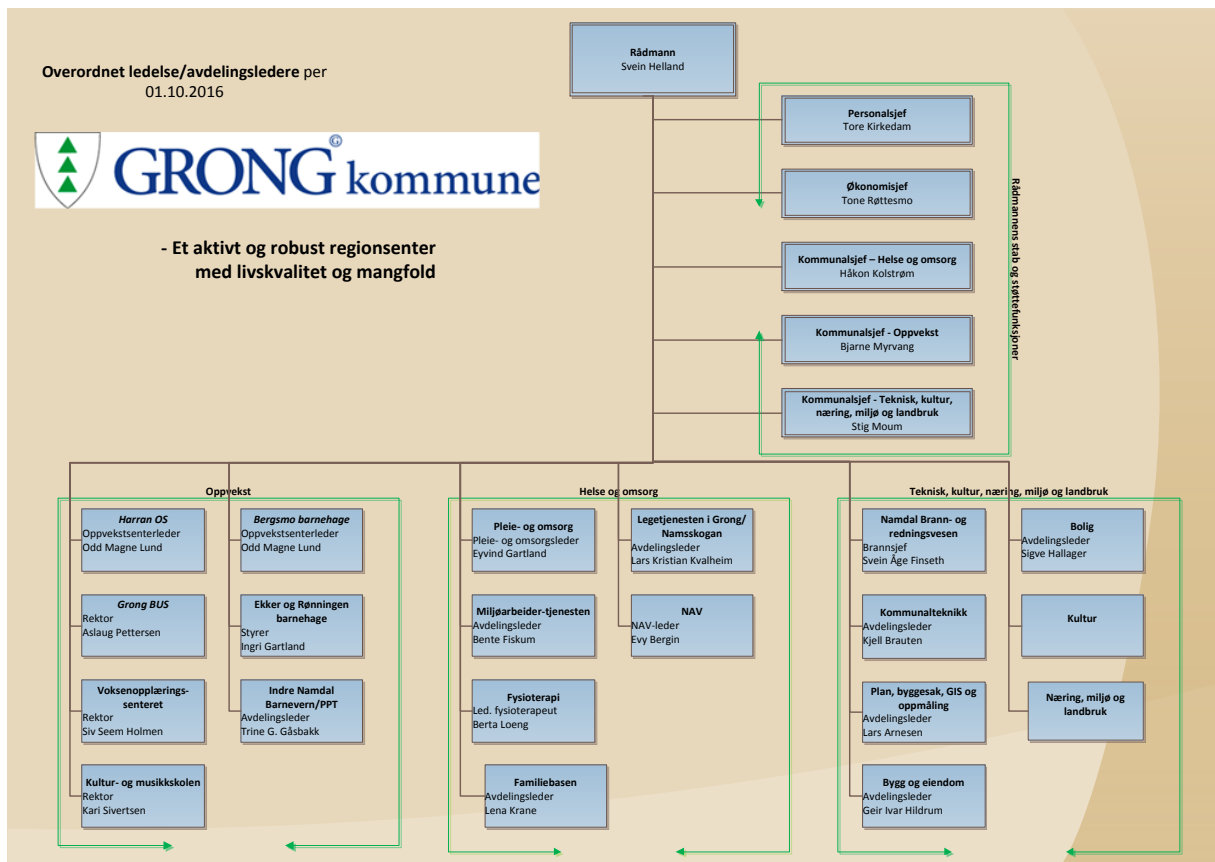
6.1.2 Interkommunalt samarbeid

- IKT Indre Namdal IKS
- Midtre Namdal Avfallsselskap
- IKS Namdal rehabilitering – Høylandet
- Vertskommune for Indre Namdal barnevern og PPT
- Vertskommunen for tekniske tjenester som;
 - Byggesak
 - GIS
 - Kart- og oppmåling
 - Arealplanlegging
 - Byggetilsyn
- Vertskommunesamarbeid om Lønn mellom Lierne, Røyrvik, Grong og Namsskogan (vertskommune)
- Indre Namdal regionråd
- Kom Rev Trøndelag IKS
- Kom Sek Trøndelag IKS
- Regional veterinærtjeneste
- Legetjenesten i Grong/Namsskogan
- Legevaktsamarbeid i Indre Namdal
- Legevaktordningen i Namdal (LINA)
- Kommuneoverlege (samarbeid med Namsskogan og Røyrvik)
- Brann- og redningstjenesten (samarbeid Høylandet og Grong)

I tillegg foreligger flere avtaler vedr kjøp og salg av tjenester, eksempelvis oppmåling, byggesaksbehandling, skatteinnfordring, arbeidsgiverkontroll og jordmor.

6.2 Administrativ organisering

Organisasjonskart:

Figur 2

Administrativ organisering i Grong kommune

Rådmannens ledergruppe består nå av:

- Rådmann
- 3 kommunalsjefer
- Personalsjef(rådmannens stedfortreder)
- Økonomisjef

Nivå 2:

- Avdelingsledere/enhetsledere
- Stab og støttefunksjoner

7 Befolkningsutvikling

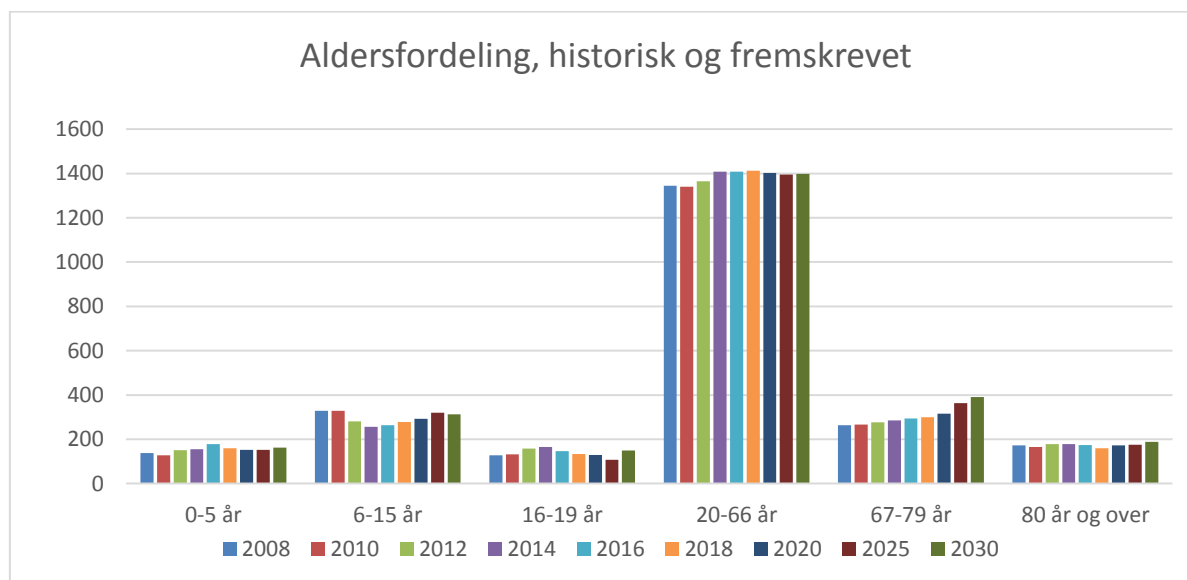
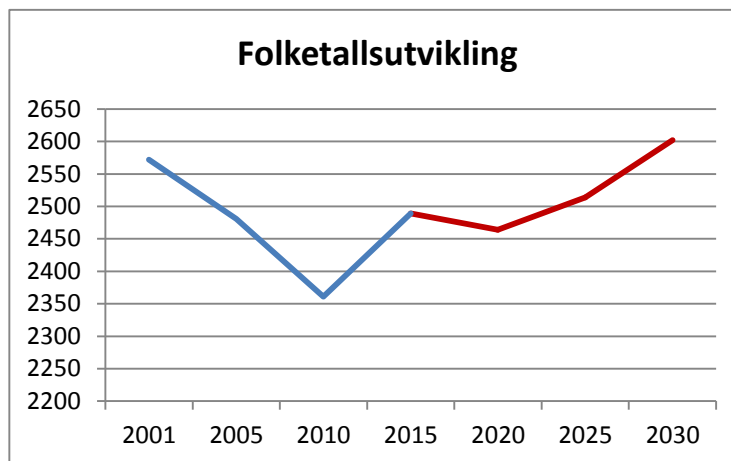
7.1 Innledning

Befolkningsutviklingen og sammensetningen av kommunens befolkning er svært avgjørende når rammetilskudd skal beregnes. Hvordan utviklingen blir fremover er viktig ut fra to hensyn, både med tanke på rammetilskuddet, hvordan en skal dimensjonere tjenestene samt grunnlaget for det totale tjenestetilbudet i kommunen (både offentlig og privat).

7.2 Befolkningsutvikling 2001-2015 og prognose 2016-2030

Pr. 1. januar 2016 var det registrert 2466 personer tilhørende Grong kommune. Dette er en reduksjon på 23 personer fra 2015. Prognosen var en reduksjon på 30 personer, slik at reduksjonen var mindre enn forventet.

I SSB sin framskriving, mellomalternativet, så forventes en liten nedgang på 4 personer frem til 2020 for deretter å stige jevnt utover til 2030. Fremskrivningen er dog usikker og folketallsutviklingen påvirkes som kjent av mange faktorer.

Kilde: SSB, folketall pr. 1. januar (middels nasjonal vekst – MMMM)

Det er også viktig å se på alderssammensetningen relatert til de tilbud som kommunen skal gi. Vi ser av prognosen at barn 0-5 år vil reduseres frem mot 2030 mens barn 6-15 år forventes å øke. Ungdom 16 – 19 år reduseres frem mot 2030 da det igjen stiger. Gruppen 67 – 79 år stiger jevnt, mens eldre over 80 år holder seg på noenlunde samme nivå mot 2030.

8 Rammebetingelser

8.1 Lønnsbudsjettering

Lønn er budsjettert ut fra kjent årslønn etter at sentrale forhandlinger gjennomført våren 2016, samt lokale forhandlinger høsten 2016. I konsekvensjustert budsjett så ligger alle ansatte inne med korrekt lønn f.o.m 1.1.2017.

Når det gjelder forventet lønnsøkning for 2017 så har vi kun klart å legge inn en pott på ca. kr 500.000,-. Denne potten er tenkt fordelt på de ansvarene som får de største utfordringene med å dekke

lønnsøkningen innenfor egen ramme. Et anslag på en lønnsøkning på 1,2% fom 1. august tilsier at vi burde ha avsatt ca. 1,5 million for å kunne ha dekning for hele lønnsøkningen.

Samlede lønnsutgifter og sosiale utgifter er vist i oppstillingen "Økonomisk oversikt drift" som er innarbeidet i budsjettheftet.

8.2 Sosiale kostnader

Sosiale kostnader er lagt inn med følgende satser:

- ❖ Pensjon
 - KLP 18,89% på fellesordningen
 - KLP 19,25% på sykepleierordningen
 - Statens pensjonskasse 10,25%
- ❖ Arbeidsgiveravgift 5,1%
- ❖ Avsetning til feriepenger 12%.

8.3 Pensjon

Pensjonsinnskudd:

Etter nye forskrifter om regnskapsføring av pensjonspremie, gjeldende fra og med året 2002, er det ikke det beløpet som kommunen faktisk *innbetaler* i pensjonspremie som skal utgiftsføres, men en *beregnet pensjonskostnad*.

Differansen mellom betalt premie og beregnet pensjonskostnad utgiftsføres/inntektsføres, avhengig om betalt premie er mindre eller større enn beregnet kostnad. Dette premieavviket kunne tidligere fordeles over 15 år, enten det var et inntektsbeløp som skulle føres til utgift eller et utgiftsbeløp som skulle føres til inntekt. Regelverket er nå endret slik at denne fordelingen f.o.m 2012 skal skje utover 10 år i stedet for 15. Premieavvik oppstått i 2014 og senere skal fordeles over 7 år.

Premiesatsene for KLP (Kommunal Landspensjonskasse) viser en liten økning sett i forhold til 2016 budsjettet. Premieinnbetalingene sees opp mot premieavviket, noe som tilsier at det samlet sett for 2017 ikke er store endringer i netto utgiftsføring. Altså høyere budsjettert pensjonskostnader på det enkelte ansvaret i forhold til 2016, medfører høyere inntektsføring av premieavvik på ansvar 6800. Dette gir igjen en høyere utgiftsføring fremover i tid i og med at inntektsført premieavvik 2017 skal utgiftsføres med like store beløp de kommende 7 årene.

Under ansvar 6800 er det budsjettert premieavvik med amortisering ut fra anslag både fra KLP og Statens Pensjonskasse.

	Premieavvik	Amortisering
KLP, positivt premieavvik som inntektsføres	-7 574 000	2 385 000
SPK, negativt premieavvik som utgiftsføres	428 000	-105 000
Sum premieavvik inntektsføres i 2017, amortiseringen utg.,føres	7 146 000	2 280 000

I tillegg kommer arbeidsgiveravgift av disse beløpene.

Kommunen har forsøkt å bygge opp et premieavviksfond som skal være like stort som premieavviket. Ved utgangen av 2015 var akkumulert premieavvik på kr 14,5 millioner inkl. arb.giveravg, mens fondet var på kr 16,5'. Det er i dette budsjettforslaget ikke funnet rom for å øke premieavviksfondet tilsvarende de ca 5 millionene det er budsjettert inntektsført i premieavvik for 2017. Vi vil for 2017 betale ut ca. 5 millioner (differansen mellom nytt premieavvik og amortisering) mer enn det som blir utgiftsført. Dette tærer ytterligere på likviditeten. Slik prognosene er pr. i dag for 2016 så ser det ut til at 2016 også vil bli et av de få årene hvor det vil skje en utgiftsføring av premieavviket istedenfor en inntektsføring. Dette vil bedre differansen mellom fond og premieavvik. Et anslag for premieavviket ved utgangen av 2016 er på kr 13,2 mill. Sett opp mot fondet på 16,5 så ligger vi godt an i forhold til bygging av premieavviksfond(likviditetsfond)

Utvikling i premieavviket 2004 - 2015;

Egenkapitalinnskudd:

Det er antydning at det i 2017 må innbetales egenkapitalinnskudd til KLP på 901' kr. Dette er lagt inn i investeringsbudsjettet, finansiert med driftsmidler.

8.4 Arbeidsmiljø og utviklingen av tilstedeværelse.

Mål:

I vedtatt Arbeidsgiverstrategi (AGS) for perioden 2011 – 2020, fremgår følgende i kap. 8.1:

Kommunens mål innenfor Inkluderende arbeidsliv og helse, miljø og sikkerhet er:

- ☐ Skape et godt arbeidsmiljø, som bidrar til trivsel, motivasjon, stolthet, kreativitet og effektivitet.
- ☐ Sikre at sykefraværet fortsatt reduseres og holdes på et lavt nivå, gjennomsnittlig 5 % innen år 2020 for hele organisasjonen.

I AGS kap. 8, står det videre:

Å etablere mestrende medarbeidere og helsefremmende arbeidsplasser er viktig for Grong kommune.

Kommunen skal i sin arbeidsgiverstrategi ha stor fokus på tilretteleggelse av arbeidsinnhold, arbeidsmiljø, arbeidsplass og rasjonell ressursbruk på en slik måte at det fremmer helse og forebygger sykdom. Like viktig vil det være å fremheve det ansvar hver enkelt ansatt har for utvikling av egen helse.

Organisasjonen skal ha fokus på hele mennesket; det friske som styrker, potensialer, positiv helse, velbefinnende, livssituasjon/livsfase og samtidig tap, lidelser, sykdom. Samtalen mellom leder og medarbeider er et viktig verktøy i denne sammenheng. Inkluderende holdninger er viktig på alle nivå, slik at man ser mangfoldet som en ressurs.

Status:

Til og med 3. kvartal 2016 har Grong kommune et nærvær på totalt 92,2 %. Sykefraværet fordeles på 0,7 % egenmeldt og 7,1 % legemeldt. Sykefraværet fordeles etter kvartal og varighet som følger:

	Egenm.:	1 – 3:	4 – 16:	17 – 56:	> 56:	Sum:
Fravær i % 1. kv.	1,5	0,3	0,5	1,9	5,5	9,7
Fravær i % 2. kv.	1,2	0,1	0,4	2,4	4,3	8,4
Fravær i % 3. kv.	0,5	0,3	0,1	1,9	2,5	5,3
Fravær i % 4. kv.						

Som det fremgår av oversikten viser tallene en positiv trend, med særdeles positive tall for 3. kvartal. Som det fremgår av fremlagt halvårsrapport (kommunestyret i oktober 2016) er det viktig at alle ledere fortsatt retter fokus på langtidssykemeldte. Imidlertid er langtidsfraværet redusert både i gruppen 17-56 dager og ved fravær på mer enn 56 dager, jfr. tall for 3. kvartal.

Vårt fokus på «å ta egen helse på alvor», slik det er beskrevet i arbeidsgiverstrategien, er fortsatt gjeldende. Hver og en av våre ansatte må finne balansen mellom utfordringer og hvile, jobb og heim i et langsiktig perspektiv. Arbeidsgiverrepresentanter, hver enkelt leder, må hjelpe til med å finne denne balansen. Vi må imidlertid innse at en stor del av fraværet ikke kan påvirkes av hverken arbeidsgiver eller arbeidstaker.

Noen arbeidsplasser kan imidlertid, i enkelte perioder og i større eller mindre grad, være preget av et arbeidsmiljø som kan gi redusert nærvær. Arbeidsmiljøutvalget har tatt denne utfordringen på alvor og satt et søkelys på de avdelinger som over tid har hatt et høyt sykefravær (viser til Arbeidsmiljøutvalgets sak fra møte 14. juni 2016).

Videre arbeid/tiltak i 2017:

Budsjett 2017, økonomiplanperioden og handlingsplanene for 2017 legger opp til store effektiviseringsmål og enkelte organiseringstiltak – se felles og avdelingsvise driftstiltak. Dette må også sees i sammenheng med det videre arbeid med kommunereformen, hvor det er fokus på et omfattende langsiktig og forpliktende samarbeid i Indre Namdal. Alt dette krever stor ressursbruk av administrasjon og ledelse og kan gå på bekostning av gode og involverende omstillingsprosesser der dialog er kjennetegnet. Vi må likevel legge vekt på og alltid ha nødvendig tid til omstillingsprosessene, der verneombud og tillitsvalgte blir involvert og er med i dialogen!

De siste årene har hver enkelt avdelingsleder, gjennom aktivt IA-arbeid, arbeidet målbevisst med sykefraværet og fulgt godt opp sykmeldte i henhold til vedtatte retningslinjer/rutiner. Nærværarbeid- og sykefraværsutfordringen har vært tema på flere mellomlederforum. I 2017 vil vi fortsatt ha et slikt fokus, med bl.a. presentasjon av gode eksempler fra Grong kommune.

Det er fortsatt viktig at Arbeidsgiverstrategien, retningslinjer og rutiner, blir fulgt opp med gode prosesser på hver enkelt avdeling. Grong kommune vil fortsatt ha stort fokus på tilstedeværelse (nærvær) fremfor fravær, også når ansatte er sykmeldte. I dialogen med ansatte vil hver leder også fremheve ansvaret hver enkelt har for utviklingen av egen helse. Gjennomføring av medarbeidersamtaler og strukturerte avdelingsmøter, vil i 2017 fortsatt være viktige og prioriterte arenaer for god dialog mellom ansatte og leder.

Fra høsten 2016 er det innført en ordning der arbeidstakere, i hovedsak, må benytte egenmelding de første åtte fraværsdagene. En slik ordning kan bidra til bedre dialog om tilrettelegging og igjen mer tilstedeværelse på kort og lang sikt. Videre er det gjennomført i 2016 et samarbeidsmøte mellom ledelse, legetjeneste og NAV. Grong kommune vil i 2017, videreutvikle dialogen med å få arbeidstakere, inkludert fastlegen og NAV, til å forstå at det er muligheter for større grad av tilrettelegging ved sykdom. Arbeidsgiver kan i de fleste tilfeller tilrettelegge i en begrenset periode, noe som i større grad sikrer bedre tilstedeværelse og kontakt med arbeidsplassen og kombineres ofte

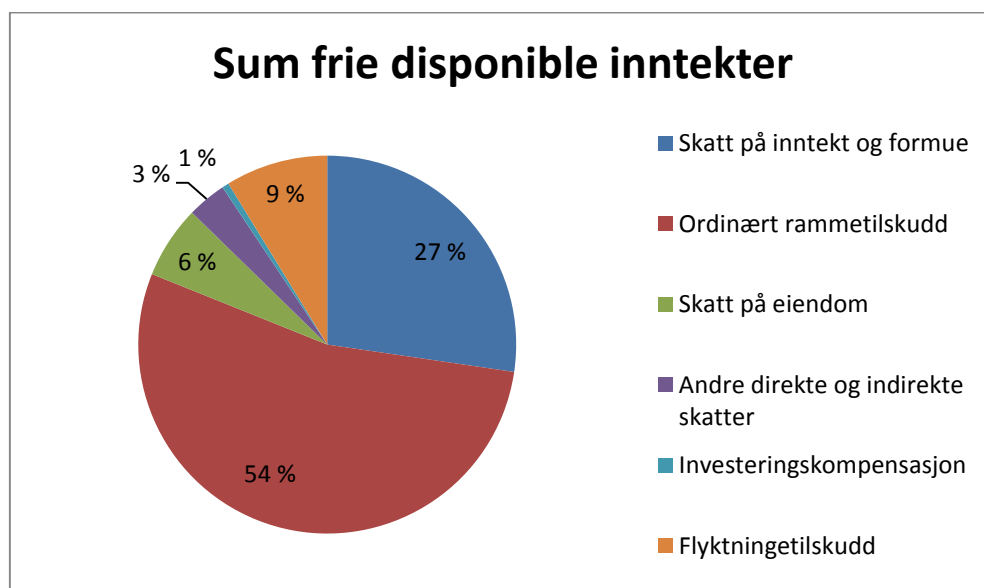
med en gradert sykemelding. En kontinuerlig kontakt med arbeidsgiver og ikke minst kollegaer, vil på sikt vil gi en samfunnsøkonomisk gevinst, med redusert langtidsfravær.

Nåværende arbeidsgiverstrategi ble vedtatt i 2011. Det legges opp til å revidere planen i 2017. Et viktig punkt vil bl.a. være å drøfte om målsetting om et gjennomsnittlig sykefravær på 5 % er for ambisiøst.

8.5 Skatt, rammetilskudd og inntektsutjevning

8.5.1 Fordeling av kommunens frie disponible inntekter 2017.

Kakediagrammet viser fordeling av sum Frie disponible inntekter på kr 191.880.000,-. (jfr. budsjettskjema 1A)

8.5.2 Rådmannens forslag til budsjett for 2016 er basert på regjeringens forslag til statsbudsjett.

Vedrørende det konkrete innhold i statsbudsjettforslaget vises til internettside : <http://www.regjeringen>.

På Kommunenes Sentralforbund (KS) sin hjemmeside finnes det også mye informasjon vedr statsbudsjettet og rammevilkårene for kommuneøkonomien. Gå inn på <http://www.ks.no>.

Her er noen stikkord fra presentasjonen av statsbudsjettforslaget som statssekretær Paul Chaffey hadde 11. oktober 2016 på Steinkjer.

Hovedmål: Flere jobber, bedre velferd, trygg hverdag.

-Kr 650 mill. i kommunale vedlikeholdstilskudd til Sør- og Vestlandet

-Skatteanslaget oppjustert med 3,8 mrd. kroner i 2016. Kommuneøkonomien vesentlig styrket sammenlignet med anslaget i revidert nasjonalbudsjett.

-Vekst i de frie inntektene (skatt og rammetilskudd fra 2016 til 2017 på kr 3.625 mill. kroner for kommunene.

-Satsinger innenfor de frie inntektene:

- Tidlig innsats i skolen kr 150 mill.
- Rusomsorgen 300 mill. kroner
- Rehabilitering/habilitering 100 mill. kr
- Helsestasjoner/skolehelsetjenesten 50 mill. kr.

-Nytt inntektssystem for kommunene:

- Gode og likeverdige tjenester i hele landet
- Differensiering av basistilskuddet – i hovedsak utgifter til administrasjon
- Fortsatt full kompensasjon for ekstrakostnader til tjenester på grunn av store avstander og spredt bosettingsmønster
- Kostnadsnøkkel oppdatert i tråd med statistiske analyser som forklarer kostnadsforskjeller
- Endringer i regionalpolitiske tilskudd

-Investeringsstilskudd til heldøgns omsorgsplasser:

- Om lag 1800 plasser i 2017
- Kun støtte til prosjekter som øker antall plasser fra 2021

-Integrering:

- Viderefører ekstratilskudd ved bosetting
- Refusjonsordningen for kommunale barnevernstiltak blir fast tilskudd

-Mer ansvar til kommunene:

- Aktivitetsplikt for sosialhjelpsmottakere under 30 år
- Plikt øyeblikkelig hjelp døgnopphold: brukere med psykisk helse- og rusproblematikk fra 2017

-Forenkle og forbedre:

- Boligsosiale tilskudd

- Midler til frivilligsentraler . Overføres kommunene- pluss 20 mill. kroner, tilsvarer økning på kr 47.000 pr sentral

Ressurskrevende tjenester 2017

- Sterk vekst i brukernes behov – statens utgifter mer enn tredoblet siden 2014
- Kompensasjonsgraden uendret på 80%
- Innslagspunktet blir 1.157 mill. kroner (prisjusteres på vanlig måte og økes med 50.000 kroner utover dette)

Hovedpunkter fra KS, hentet fra hovedpressemeldingen etter fremleggelsen av forslaget til statsbudsjett:

Om enslige mindreårige asylsøkere:

- Å ikke dekke de faktiske utgiftene for enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger, vil ramme de svakeste blant disse hardest, sier styreleder i KS Gunn Marit Helgesen.

Om investeringstilskudd til heldøgns omsorgsplasser:

- Vi er glad for at regjeringen har kommet oss noe i møte her. Det er viktig at det også gis tilskudd til rehabilitering av eksisterende plasser, og nå blir det i alle fall slik i fire år til. Vi erkjenner selvsagt at det må bygges nye omsorgsplasser, men det er viktig å både sørge for nye plasser og at eksisterende plasser har fullgod standard, sier Gunn Marit Helgesen.

Fortsetter å kutte for de svakeste

- Staten sparer 330 millioner på de aller svakeste ved å dytte utgifter over på kommunene. Det burde være unødvendig, sier styreleder i KS Gunn Marit Helgesen, om finansiering av ressurskrevende tjenester.

Veldig glad for folkehelseprogram

Det tiårige programmet for folkehelsearbeid i kommunene er et godt svar på det KS har etterlyst, sier styreleder i KS, Gunn Marit Helgesen. Regjeringen har foreslått 56 mill. kroner til et program for langsiktig folkehelsearbeid i kommunene.

Fylkeskommunenes regionale utviklingskraft svekkes drastisk

Regjeringen foreslår nok en gang å redusere midlene til regional utvikling gjennom fylkeskommunene. Sammenlignet med midlene som ble foreslått bevilget over post 60 i 2016, er midlene til regional utvikling nå redusert med hele 342 millioner kroner.

Merskattevekst gir 3,8 mrd. i 2016

I Nasjonalbudsjettet for 2017 oppjusterer Regjeringen skatteanslaget for kommunesektoren med 3,8 mrd kroner. Dette kommer på toppen av oppjusteringen på 0,7 mrd. kroner i Revidert nasjonalbudsjett for 2016.

Omleggingen av inntektssystemet

Det ble vedtatt endringer i inntektssystemet for kommunene i vår. Nå kommer de konkrete forslagene i statsbudsjettet for 2017.

Lite til digitalisering i kommunesektoren

Regjeringens forslag til statsbudsjett inneholder få digitaliseringstiltak rettet mot kommunesektoren, to av lyspunktene er digitalt helsekort for gravide og ny byggesøknadsløsning.

Anerkjenner kommunesektoren som skoleeier

KS er glad for at regjeringen i sitt budsjettforslag går inn for økt handlingsrom for kommunene. Dette gir kommunene handlingsrom til å bygge kapasitet som treffer behovene der de oppstår.

Nedprioriterer flom- og skredsikring

Det legges opp til økte egenandeler på kommunene, ut fra at innslagspunktet for tilskudd er økt til prosjekter over kr 500.000,-.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag's beregninger i forhold til statsbudsjettforslaget fra regjeringen

Beregninger foretatt av økonomirådgiver hos fylkesmannen i Nord Trøndelag viser at de frie inntektene /skatt og rammetilskudd fra 2016 til 2017 har en realnedgang på 0,7% for fylket. For landet som helhet viser tallene en realøkning på 0,2%.

For Grong kommune viser tallene en oppgavekorrigert vekst uten korrigering av lønns- og prisstigning på 2,2%. Brukes deflator på 2,5% viser tallene en nedgang på 0,3% fra 2016-2017 for kommunen. Statsbudsjettforslaget legger opp til et rammetilskudd på kr 94.099.000 til Grong kommune. Skatte og inntektsutjamninga er beregnet til kr 67.720.000, dvs. samlet fire inntekter på kr 161.820.000 i 2017 for Grong kommune.

Eget statistikkhefte av beregningene for kommunene i fylket er utdelt til formannskapet og kommunestyrets medlemmer.

For detaljert informasjon om statsbudsjettforslaget vises til ovennevnte nettsteder. I tillegg finnes det en fin oversikt over den enkelte kommunes fire inntekter 2017 på følgende side:

<http://frieinntekter.regjeringen.no/frie-inntekter-2017/>

Foto: For Grong kommune, Knut Ivar Fiskum

8.5.3 Skatt og rammetilskudd

Ansvar 8000 - Skatt på inntekt og formue

Når det gjelder kommunenes skatteinntekter så inngår disse i en skatteutjevning som har til formål å delvis jevne ut forskjeller i skatteinntektene kommunene imellom. I denne skatteutjevningen inngår inntekts- og formuesskatt fra personlige skatteyttere og naturressursskatten (skatt fra kraftselskapene). Den kommunale selskapsskatten er avviklet fra 2009. Overskuddsskatten for selskap og andre etterskuddspliktige skatteyttere tilfaller staten.

Størrelsen på den kommunale inntektsskatten og formuesskatten for personlige skattytere bestemmes i statsbudsjettet hvert år.

Kommuner med skatteinntekter under landssnittet får kompensert for 60% av differansen mellom egen skatteinngang og landsgjennomsnittet. I tillegg får kommuner med skatteinntekter under 90% av landssnittet kompensert for 35% av differansen mellom egne skatteinntekter og 90% av landssnittet. Grong kommunen er en av de kommunene som har en egen skatteinngang som ligger under 90% av landssnittet og således mottar kompensasjon- såkalt inntektsutjevning.

For 2017 er det lagt inn skatteanslag i samsvar med statsbudsjettet. Det er alltid vanskelig å treffe dette korrekt, og det er ganske umulig å treffe eksakt. Det som er et faktum er at det er utviklingen på landsbasis som er avgjørende, som igjen virker på inntektsutjevningen. Her må det ev. foretas korrigeringer i budsjettåret ut fra periodisert budsjett så langt dette er mulig. Skatteanslaget er videreført flatt i økonomiplanperioden.

Ansvar 8200 - Rammetilskudd

Rammetilskuddet er den desidert største inntektskilden for kommunen. Rammetilskudd + formues- og inntektsskatt benevnes som **frie inntekter** i kommunen. Til sammen utgjør de frie inntektene 161,8 mill. kroner i rådmannens forslag til 2017-budsjett. Av dette beløpet utgjør skatt på formue og inntekt inkl. inntektsutjevningen kr 67,7 mill. kr, og rammetilskuddet 94,1 mill. kr. Til sammenligning er beløpene i revidert 2016-budsjett henholdsvis 66,2 mill. kr og 91,9 mill.kr, til sammen 158,1 mill. kroner.

Om inntektssystemet:

Det overordnede formålet med inntektssystemet er å utjevne kommunenes og fylkeskommunenes forutsetninger for å gi et likeverdig tjenestetilbud til sine innbyggere. For å oppnå dette målet tas det ved fordelingen av rammetilskuddet hensyn til strukturelle ulikheter i kommunenes og fylkeskommunenes kostnader (utgiftsutjevning) og ulikheter i skatteinntektene (inntektsutjevning). Det gis også et skjønnstilskudd for å korrigere for forhold som ikke ivaretas godt nok i fordelingsystemet for øvrig. Inntektssystemet inneholder i tillegg virkemidler som utelukkende er begrunnet med regionalpolitiske målsettinger. Det samlede rammetilskuddet utbetales i ti terminer gjennom året.

Fordelinga av hele rammetilskudds-potten er nokså komplisert. Det har også skjedd vesentlig endringer fra 2016 og frem til i dag. Dette vil bli nærmere beskrevet nedenfor.

Rammetilskuddet består av følgende deler for Grong for 2017:

- Innbyggertilskudd
 - Utgiftsutjevning
 - Korreksjoner og tilskudd med særskilt fordeling
 - INGAR Overgangsordninger (Inntektsgarantertilskudd fra 2009)
- Distrikstilskudd Nord-Norge
- Skjønnstilskudd

Innbyggertilskudd

Det samlede innbyggertilskuddet fordeles i utgangspunktet med et likt beløp pr. innbygger til alle kommuner etter at det er tatt hensyn til tilskudd som gis en særskilt fordeling. Beløpet for 2017 er på kr 23.313,- pr. innbygger.

Omfordeling av innbyggertilskudd – Utgiftsutjevning:

Omfordelingen som følge av utgifts- og inntektsutjevning gjøres i *innbyggertilskuddet*.

Utgiftsutjevningen i inntektssystemet er begrunnet med at forhold av demografisk, geografisk og sosial art gir strukturelle kostnadsforskjeller som kommunene og fylkeskommunene i liten grad kan påvirke. For at kommunesektoren skal kunne gi et likeverdig tjenestetilbud til sine innbyggere må det tas hensyn til slike strukturelle kostnadsforskjeller ved fastlegging av de økonomiske rammene til den enkelte kommune og fylkeskommune. Eksempel på kostnadsforskjeller kan være aldersfordeling eller reiseavstand innen kommunen. En tar fra de relativt sett lettdrevne kommunene og gir til de relativt sett tungdrevne. Med lettdrevet/tungdrevet menes en kommune som vurdert etter objektive kriterier er rimeligere/dyrere i drift enn gjennomsnittskommunen. Objektive kriterier er forhold som kommunen i prinsippet ikke kan påvirke, for eksempel alderssammensetning og bosettingsmønster.

For å finne ut om en kommune er mer lettdrevet eller tungdrevet enn gjennomsnittet, er det gjort omfattende analyser av hvilke faktorer som har betydning for variasjon i kostnadene ved tjenesteproduksjonen i kommunal sektor.

Det har skjedd både store og små endringer i kostnadsnøklene i de senere årene. Det er disse nøklene som gir grunnlaget for utgiftsutjevninga. Nærmere beskrivelse nedenfor. Kostnadsnøklene har gjennomgått en del endringer fra 2016 til 2017.

Kostnadsnøklene

Det beregnes for hvert kriterie en indeks på følgende måte ut fra eksemplet innbyggere 0-1 år:

0-1 åringer i Grong, 48 stk / 0-1 åringer i landet 119 509 stk = **0,8552 Kriterie indeks.**
 Antall innbyggere Grong 2 459 stk / antall innbygger i landet totalt 5 235 629 stk

Denne indeksen blir så multiplisert med en fastsatt vektning for denne indeksen i dette tilfellet 0,0053.
 Delsum for kriteriet innbyggere 0-1 år blir på **0,0045**.

Slik beregning blir gjort for hver indeks. Disse blir så summert og en kommer frem til en behovsindeks på 1,1653 for Grong's vedkommende for 2017. Dette er en økning fra 2016(1,1487) som påvirker utgiftsutjevningen i positiv retning for vår del.

Tabellen nedenfor viser kriterieindeksen de ulike årene. Det er for 2017 også gjennomført en del endringer i vektningen av de ulike kriteriene. Alt dette medfører endringer i behovsindeksen.

Kriterium	2017	2016	2015	2014
Innbyggere 0-1 år	0,8552	0,7675	0,9284	0,8551
Innbyggere 2-5 år	1,0927	0,9886	0,8871	0,8754
Innbyggere 6-15 år	0,8627	0,8708	0,8628	0,8936
Innbyggere 16-22 år	1,2325	1,2224	1,2511	1,1935
Innbyggere 23-66 år	0,9100	0,9309	0,926	0,9215
Innbyggere 0-17 år				0,9307
Innbyggere 18-49 år				0,8673
Innbyggere 50-66 år				1,1141
Innbyggere 67-79 år	1,1682	1,1573	1,179	1,2694
Innbyggere 80-89 år	1,6897	1,5817	1,701	1,5967
Innbyggere 90 år og over	1,7239	1,7208	1,2979	1,5367
Basiskriteriet. Fom 2017 Gradert basistilskudd	5,5672	4,8675	4,8403	4,8522
Sone	1,6989	1,6820	1,6997	1,7193
Nabo	1,5009	1,5181	1,5628	1,571
Landbrukskriteriet	3,2935	3,7216	3,6623	3,623
Innvandr 6-15 år, ekskl Skandinavia	1,1531	1,2452	1,004	1,5579
Norsk født med innvandrerforeldre 6-15 år, ekskl Skandinavia		0,1932	0,0512	0,0543
Flyktninger uten integreringstilskudd	0,7849	0,6816	0,395	0,476
Dødlighetskriteriet	0,7532	0,7980	0,7856	0,8521
Barn 0-15 år med enslig forsørger	1,3758	1,1029	1,1736	1,2345
Fattige	1,2099	1,4358	0,9669	0,5297
Uføre 18-49 år	0,8855	0,9745	0,9827	1,2539
Opphopningsindeks	0,8183	0,9324	0,6208	0,344
Urbanitetskriteriet		0,5551	0,5496	0,5637
Psykisk utviklingshemmede 16 år og over	1,1160	1,0100	1,0312	1,1826
Ikke-gifte over 67 år	1,3782	1,3702	1,4007	1,3915
Barn 1. år uten kontantstøtte	0,4866	1,0538	0,9552	0,6704
Innbyggere med høyere utdanning	0,7120	0,7168	0,7195	0,7486
Aleneboende 30-66 år	0,9500			

Ut fra kostnadsnøklene og kriteriedataene beregnes utgiftsbehovet til hver enkelt kommune jfr. det som er sagt over tabellen. Det har altså ingen betydning hvor mye utgifter den enkelte kommune har. Dersom summen av beregnet utgiftsbehov for en kommune er over landsgjennomsnittet som er satt til 1, får kommunen et tillegg til innbyggertilskuddet. Dersom summen av beregnet utgiftsbehov for en kommune er under landsgjennomsnittet, får kommunen et fradrag i innbyggertilskuddet. Hele utgiftsutjevningen vil altså balansere.

Inntektssystemets beregninger viser at Grong i 2017 har et beregnet utgiftsbehov som ligger 16,53% over landsgjennomsnittet. Samme tall for 2016 var på 14,87%. Denne økningen gir oss mer i utgiftsutjevningen enn vi ville fått med utgiftsbehovs beregningen for 2016. Endringen i utgiftsnøkkelen skyldes interne forhold i Grong kommune, samt endring i vektningen av kriteriene. En av de faktorene som påvirker i positiv retning er antall barn i alderen 2-5 år. Her gir interne forhold et

økt kriteriet på 0,1, samtidig en som har fått en økt vektning på 0,0152. Det samme forholdet gjelder for innbyggerer 16-22 år, 67-79 år og 80-89 år, basiskriteriet, flyktninger uten integreringstilskudd, Barn 0-15 år med enslig forsørger, psykisk utviklingshemmede 16 år og oppover samt ikke gifte over 67 år. Når det gjelder de over 90 så er kriteriet for vår del økt, mens vektningen av dette kriteriet er redusert. Det har videre kommet inn et nytt kriterie aleneboende 30-66 år. I dette kriteriet så har vi et utgiftsbehov under landssnittet.

Innbyggertilskuddet inkl. utgiftsutjevningen er i 2017 på kr 77.545.000,-. Utgiftsutjevningen gir oss i 2017 kr 2.615' mer enn i 2016.

Korreksjon for elever i statlige og private skoler.

Enkelte kommuner har elever i statlige og private grunnskoler. Disse elevene har ikke kommunene utgifter for. Trekkordningen for statlige og private skoler medfører at kommuner med elever i statlige og private skoler trekkes et gitt beløp per elev for de elevene kommunene ikke yter grunnskoletjenester til. Summen av trekk fra kommuner med elever i statlige og private skoler fordeles ut igjen til alle landets kommuner etter kommunenes andel av beregnet utgiftsbehov (kostnadsnøgkelen). Korreksjonsordningen for elever i statlige og private skoler omfordeler midler fra kommuner med mange elever i statlige og private skoler til kommuner med få eller ingen elever i statlige og private skoler.

Dette gir for Grong;

Landssum fordelt etter kostnadsnøkkel kr 995 000,-

Tilskudd med særskilt fordeling

Noen enkeltsaker fordeles ikke etter inntektssystemet ordinære kriterier, men gis en særskilt fordeling. Slike saker er for 2017 for Grong kommunes vedkommende;

Helsestasjon/skolehelsetjenester	kr 343 000,-
Utdanning brannpersonell(Grong, Høylandet og Overhalla)	kr 240 000,-
Frivilligsentraler	kr 365.000,-
Totalt	kr 948 000,-

Inntektsgarantitilskudd:

Endringer i kriteriedata, befolkningsnedgang og systemendringer i inntektssystemet kan for enkeltkommuner føre til brå nedgang i rammetilskuddet fra et år til det neste.

Inntektsgarantiordningen (INGAR) skal skjerme kommunene mot slike endringer.

Ordningen er utformet slik at ingen kommune skal ha en vekst i rammetilskuddet fra et år til det neste som er lavere enn 300 kroner under veksten på landsbasis, målt i kroner per innbygger.

Ordningen finansieres ved et likt trekk per innbygger i alle landets kommuner.

Endringer som omfattes av inntektsgarantiordningen er strukturelle endringer i inntektssystemet, innlemming av øremerkede tilskudd, endringer i befolkningstall og kriteriedata, og endringer i regionalpolitiske tilskudd.

Endringer i skjønnstilskuddet, veksttilskuddet og i skatteinntektene eller skatteutjevningen inngår ikke i beregningsgrunnlaget for inntektsgarantiordningen.

Veksten i rammetilskuddet fra 2016 til 2017 er på landsbasis 729 kroner per innbygger. Dette innebærer at kommuner som har en vekst i rammetilskuddet som er lavere enn 429 kroner per innbygger, vil bli kompensert opp til denne vekstgrensen.

Grong kommunes vekst i rammetilskuddet fra 2016 til 2017 er 1 317 kroner per innbygger, og kommunen får derfor 0 kroner per innbygger gjennom inntektsgarantiordningen.

Alle kommuner er med på å finansiere inntektsgarantiordningen og blir trukket med et likt beløp per innbygger i innbyggertilskuddet. For 2017 er trekket på -101 kroner per innbygger

Grong kommune blir for 2017 trukket i forhold til INGAR ordningen mer kr 248.000,-.

Nord-Norge- og Namdalstilskudd:

Nord-Norge- og Namdalstilskuddet er et særskilt regionalpolitisk virkemiddel. Tilskuddet gå oss 4,2 millioner i 2016. **Dette tilskuddet er nå tatt bort.**

Småkommunetilskudd:

Småkommunetilskuddet ble i 2016 gitt til kommuner som har færre enn 3 200 innbyggere. Grong kommune fikk her kr 5.5'. **Dette tilskuddet er også tatt bort fom. 2017.**

Distriktstilskudd Nord-Norge.

Distriktstilskudd Nord-Norge gis til kommuner i Nord-Norge.

Tilskuddet går til alle kommuner i Namdalen og de tre nordligste fylkene og gis som en sats per innbygger. Satsen differensieres mellom ulike områder. I tillegg gis det et småkommunetillegg til kommuner med under 3 200 innbyggere. Dette tillegget gis med en sats per innbygger, som differensieres etter distriktsindeksen.

Distriktsindeksen måler graden av distriktsutfordringer i en kommune og består av ulike indikatorer som måler forskjeller i geografi, demografi, arbeidsmarked og levekår. Alle kommuner i Finmark, Troms, Nordland og Namdalen får distriktstilskudd etter en sats per innbygger. Denne satsen er for Grong sin del på kr 1.710,- pr. innbygger.

I tillegg gis det et småkommunetillegg til kommuner med under 3 200 innbyggere. Tillegget gis med en sats per kommune alt etter hvilken distrikts indeks kommunen har. Distriktsindeksen for Grong kommune for 2016 er på 27,9 noe som tilsier at vi får et småkommunetillegg på kr 5.543.000,-.

Totalt så vil Grong kommune motta i 2017 kr 9.760.000,- i Distriktstilskudd Nord-Norge.

Skjønnstilskudd:

Skjønnstilskuddet blir brukt til å kompensere kommuner for spesielle lokale forhold som ikke fanges opp i den faste delen av inntektssystemet. Det samlede skjønnstilskuddet for kommuner er satt til kr 1.701 millioner for 2017. Det er en markant nedgang fra beløpet på 2 849 millioner kroner i 2016. Tilskuddet skal fordeles av fylkesmannen etter fylkesrammer fastsatt av departementet.

Innenfor skjønnsramma var det tidligere avsatt midler til kommuner som taper mer enn 100 kr pr. innbygger på endringen i inntektssystemet. Disse midlene blir direkte fordelt av departementet. Denne kompensasjonen skulle ligge fast til neste revisjon av kostnadsnøklerne i 2017. Etter at revisjon av kostnadsnøklerne nå er gjennomført så er disse midlene tatt bort. **Dvs. at Grong kommune mister kr 1.1 millioner i slike skjønnsmidler for 2017 og utover.**

Grong kommune vil motta 5,1 mill i skjønnsmidler fordelt av fylkesmannen i 2017. Dette er kr 200.000,- mindre enn utgangspunktet for 2016.

Dette er et relativt stor beløp til tross for at vi mister de 1,1 millionene i skjønnsmidler vedr. kompensasjon for tap i forbindelse med endringer i inntektssystemet. Beløpet relaterer seg i utgangspunktet til de store utfordringene som ligger på barnevern. Hvorvidt vi vil få et like stort beløp fremover er høyst usikkert. Vi har likevel valgt å legge beløpet flatt i økonomiplanperioden. I forrige øk.plan la vi inn en forventet nedgang på skjønnsmidlene, men i.o.m at vi fikk et litt høyere beløp nå i 2016 og usikkerheten er så stor på området så har vi valgt å la beløpet ligge flatt ut perioden slik vi også gjør med skatt og rammetilskudd for øvrig.

Samlet rammetilskudd i 2017

Det budsjetteres rammetilskudd i samsvar med forslag til statsbudsjett framlagt i oktober 2016, Samlet beregning for rammetilskudd og skatt er slik;

1000 kr	2014	2015	2016	2017
Innbyggertilskudd (likt beløp pr innb)	55 785	55 613	56 467	57 326
Utgiftsutjevning	14 674	13 213	17 810	20 219
Overgangsordninger/INGAR (fra 2009)	4 505	4 428	-143	-248
Korreksjon for elever i statlige og private skoler			788	995
Saker med særskilt fordeling	903	948	397	948
Tilskudd Namdalskommunene/Hovedstadstilskudd	3 937	4 029	4 204	0

1000 kr	2014	2015	2016	2017
Småkommunetilskudd	5 316	5 475	5 475	0
Distriktstilskudd Nord- Norge				9 760
Ordinært skjønn	3 400	4 900	5 300	5 100
Skjønn – tap endringer av inntektssystemet	1 100	1 100	1 100	0
Sum rammetilsk uten selskapsskatt	89 620	89 706	91 399	94 100
"Byklettrekket" (anslag)				
Netto inntektsutjevning	6 491	6 521	8 407	9 309
Sum rammetilskudd	96 111	96 227	99 638	103 409
Skatt på formue og inntekt	53 912	54 834	57 296	58 412
Sum skatt og rammetilskudd (avrundet)	150 000	151 061	157 102	161 821

I økonomiplanperioden er rammetilskuddet og skatt lagt flatt.

8.5.4 Innlemming og avvikling av øremerkede tilskudd i rammetilskudd

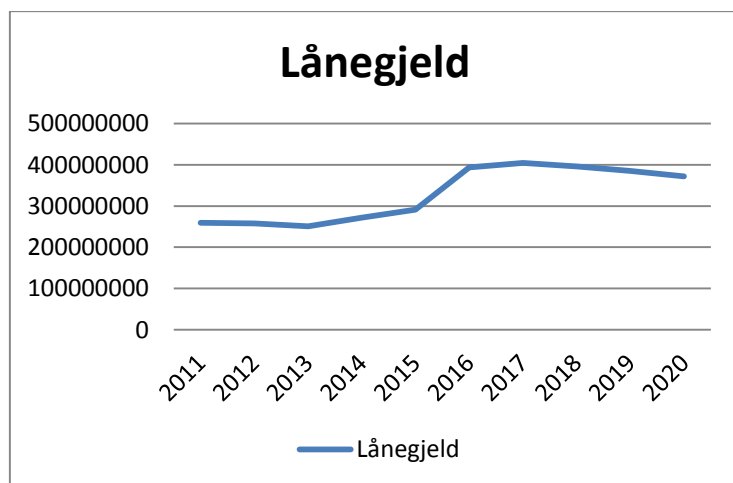
I 2017 er det kun gjennomført en rekke små innlemminger og korreksjoner i rammetilskuddet. De største er;

- Tilskudd frivilligsentraler
- Øyeblikkelig hjelp rus og psykiatri
- Aktivitetsplikt sosialhjelpsmottakere
- Ny naturfagtime – helårseffekt
- Trekk pga. avvikling diagnoseliste for fysioterapi

8.6 Kapitalkostnader

8.6.1 Utvikling i lånegjeld

Lånegjelda har vært ganske stabil i perioden 2010 tom 2014, dog med en økning som skyldes utbyggingen av sykeheimen. I perioden fom 2014 tom 2016 øker gjelda betraktelig. Dette har sammenheng med utbyggingen på GBU/kulturhuset. Lånegjelden øker også i 2017 noe som har sammenheng med at det er lagt inn en god del prosjekter også i 2017 bla. renovering basseng. I resten av økonomiplanperioden planlegges å betale mer i avdrag enn det som tas opp i lån det enkelte år.

8.6.2 Renteforutsetninger

Kommunalbanken startet 2016 med en rentesats på 1,65%, denne har i løpet av året økt til 1,8%. Renta i KLP kommunekreditt har ligget stabil på 1,95% hele året. Hvordan utviklingen vil bli fremover er usikkert. De fleste spådommer tilsier at renta vil holde seg lav også i 2017 og kanskje heller gå nedover enn oppover. Vi har i budsjett og økonomiplan lagt oss på de rentesatser vi har pr. i dag i hele

perioden. Rentereguleringsfondet vårt er pr. i dag på 2,6 millioner. Etter endt låneopptak for 2016 vil vil en renteøkning på 1% utgjøre ca kr 3,9 millioner i økte renteutgifter det ene året.

Når det gjelder kommunens innlån i forbindelse med etableringslån i husbanken så er de aller fleste av disse knyttet opp mot en fastrenteavtale på 5 år til 2,089% rente.

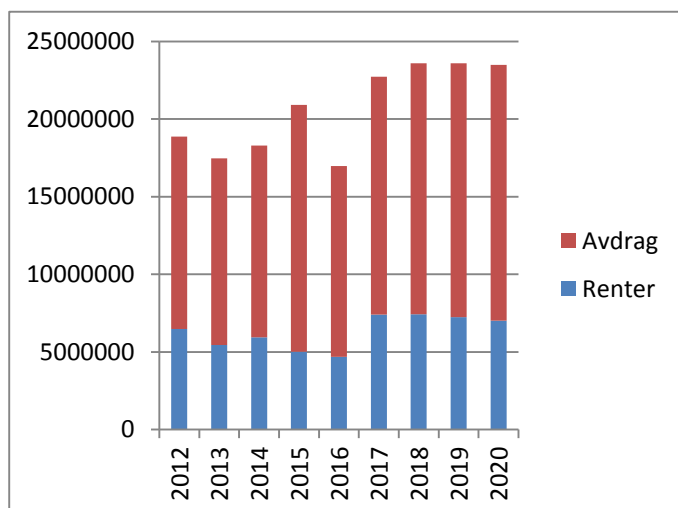
8.6.3 Utvikling i avdrag og rentekostnader

Avdrag:

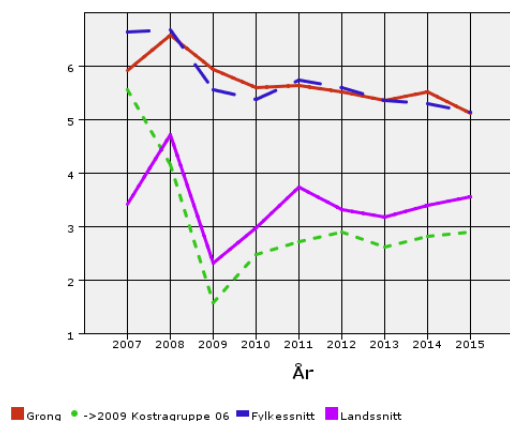
Årlige avdrag vil i perioden vil øke fra kr 12 mill. i 2012 til kr 16,5 mill. i 2020 ut fra økonomiplan. Kommunen ligger innenfor grensen for minste tillatte avdrag, **selv om vi i økonomiplan har lagt inn en forutsetning om å redusere de årlige avdragene med 1,5 million hvert år fom. 2016.** Regelverket tilsier at gjenstående løpetid for kommunens samlede gjeldsbyrde kan ikke overstige den veide levetiden for kommunens anleggsmidler ved siste årsskiftet. Grong kommune har noe mer å gå på når det gjelder dette.

Rentekostnader:

Rentekostnadene vil ut fra forslaget til investeringsbudsjett i økonomiplanperioden økes fra 6,5' i 2012 til 7,0 i 2020, med en topp i 2018 på 7,4 mill. Renteutgiftene for 2016 er på kun kr 4,7 mill noe som skyldes at rentene vedrørende utbyggingen på GBU føres som byggelånsrenter på investeringsprosjektet.

8.6.4 Netto renter og avdrag i prosent av brutto driftsinntekter.

Figuren ovenfor er hentet fra kostratallene ved utgangen av 2015. Denne viser hvor stor andel av kommunens brutto driftsinntekter (dvs. skatt, rammetilskudd, alle overføringer, e-skatt, salgsinntekter osv) som går med til å betale renter og avdrag (netto). Figuren viser samme tall for kostragruppe 6, for landsnittet og for fylkesnittet.

Det fremgår av figuren at Grong kommune i 2015 lå langt høyere enn landet og kostragruppen. Vi lå på nivå med fylkesnittet. Det er viktig å være klar over at det nye store lånet vedr. utbygging GBU/kulturhus først er tatt opp i 2016 og således ikke ligger inne i denne statistikken.

8.7 Flyktninger

Under ansvar 8500 regnskapsføres følgende:

Vertskommunetilskudd, som kommunen får i forbindelse med den rollen Grong har som vertskommune for flyktningmottak i Grong. Det budsjetteres med 2.058.000,- kr i 2017. Dette tilskuddet skal dekke kommunens gjennomsnittlige utgifter til helse, barnevern, tolk og administrasjon i forbindelse med at det drives mottak i kommunen. Grunnsatsen var i 2016 på kr 608.252,- pr kommune, en sats pr ordinær plass på kr 9.335,-. Det er lagt på en forventet økning på 2,5%

Integreringstilskuddet, er et tilskudd som kommunen får for bosetting av flyktninger. Tilskuddet utbetales pr. bosatt med et beløp som avtrappes over 5 år.

Det er i økonomiplanperioden budsjettert med følgende bosetting.

2017	5 enslige mindreårige og 10 ordinære flyktninger.
2018	5 enslige mindreårige og 10 ordinære flyktninger.
2019	5 enslige mindreårige og 10 ordinære flyktninger.
2020	5 enslige mindreårige og 10 ordinære flyktninger.

Skidag på voksenopplæringa

Ivrig ungdommer deltar på sommerprosjekt.
Foto: Hallvard U. Smestad

Ordinære flyktninger.

Ved bosetting av ordinære flyktninger mottar kommunene integreringstilskudd fordelt over 5 år. Det er litt ulike satser om det kommer familier, barn eller enslige voksne. Budsjettert tilskudd er her i hht. dagens forslag til statsbudsjett.

Enslige mindreårige.

Det har siden i oktober 2009 vært bosatt enslige mindreårige flyktninger i Grong kommune. Bosettingen har vært på hhv. 7(2009), 7(2010), 7(2011), 5(2012), 5(2013), 5(2014), 7(2015) og 5 (2016). I tillegg til integreringstilskudd så mottar kommunene som bosetter enslige mindreårige et særtilskudd pr. bosatt, pr. år i fem år. Videre så får kommunen også refundert 80 prosent av utgiftene som overstiger en kommunale egenandelen fra Bufetat. Det må da fylles ut et elektronisk søknadsskjema per barn som kommunen har hatt barnevernutgifter for. Denne søknaden må revisor godkjennes før den sendes bufetat.

I forslaget til statsbudsjett foreslår regjeringen at refusjonsordningen for kommunale barnevernstiltak til enslige mindreårige legges om til en ordning med fast tilskudd i stedet for refusjon fra Bufetat som beskrevet ovenfor. Tilskuddet slås sammen med det særskilte tilskuddet som kommunene mottar ved bosetting av enslige mindreårige. Tilskuddet skal gi mer forutsigbare rammebetingelser for kommunene og være enklere å administrere. Det er lagt frem et forslag om at satsen for enslige mindreårige tom. det året de fyller 16 år er på kr 1.198.000,- pr. barn pr. år. Fom. det året den enslige mindreårige fyller 17 år blir satsen på kr 750.000,- pr. år. Grong kommune har lagt denne nye ordningen til grunn i budsjett og økonomiplanforslaget. Da dette utgjør store summer for oss, samt at forslaget til endring pr. i dag ikke er vedtatt, så har vi vært i kontakt med flere sentrale personer bla. i KS for å få signaler i forhold til hvorvidt det er fornuftig å bygge budsjettet på denne nye ordningen. Vi har ikke fått noen signaler som tilsier at det ikke forventes at denne endringen blir vedtatt.

Denne endringen i tilskudd medfører at vi anslagsvis vil motta i snitt ca kr 450.000,- mer i tilskudd pr. enslig mindreårig flyktning etter ny ordning. Vi har i budsjettet lagt inn en avsetning til fond på 2 mill. av disse pengene. Endret finansieringsordning for enslige mindreårige har påvirket vår budsjettbalanse i positiv retning med kr 7,5 mill. slik budsjettet ligger i dag. Det er dog viktig å presisere at budsjettansvar 3633 i 2066 samlet lå på en nettoutgift på nærmere 5 millioner. I vurderingen av den nye finansieringsordningen må også sees på de langsiktige konsekvensene.

Det ekstra tilskuddet på kr 100.000,- pr. enslig mindreårig som ble innført i 2016 for å avhjelpe flyktningkrisen, videreføres også i 2017. Tilskuddet utbetales med kr 100.000,- pr. enslig mindreårig som kommunen bosetter i 2017.

Totalt er det budsjettert med vertskommune-, integrerings- og tilskudd enslige mindreårige som følger;

	2017	2018	2019	2020
Vertskommunetilskudd	2 058 000	2 058 000	2 058 000	2 058 000
Integreringstilskudd	14 211 000	13 155 000	12 147 000	11 978 000
Ekstra tilskudd EM	500 000			
Ekstra tilskudd bosetting utover anmodning	50 000			
SUM Integreringstilskudd	16 819 000	15 213 000	14 205 000	14 036 000
Tilskudd enslige mindreårige;				
21 stk mellom 17 og 20 år	15 750 000			
Bosetting 2017; 5 stk medio oktober	781 000			
15 stk mellom 17 og 20		11 250 000	11 250 000	11 250 000
Bosetting 2018 osv; nye 5 stk medio oktober		781 000	781 000	781 000
SUM tilskudd enslige mindreårige	16 531 000	12 031 000	12 031 000	12 031 000
SUM TILSKUDD	33 350 000	27 244 000	26 236 000	26 067 000

Ut fra oversikten ovenfor så ser en at dette er en relativt stor inntektspost i Grong kommunens budsjett. Selvfølgelig knytter det seg store utgiftsposter også til dette området. Hvis vi tenker oss to ulike scenario så gir disse følgende reduksjon i tilskuddene pr. år sett opp mot det vi har liggende inne i budsjett og økonomiplan i dag.

1. Ingen bosetting av nye flykninger fom. 2018
2. Bosetting av 10 ordinære flykninger og 0 EM fom 2018.

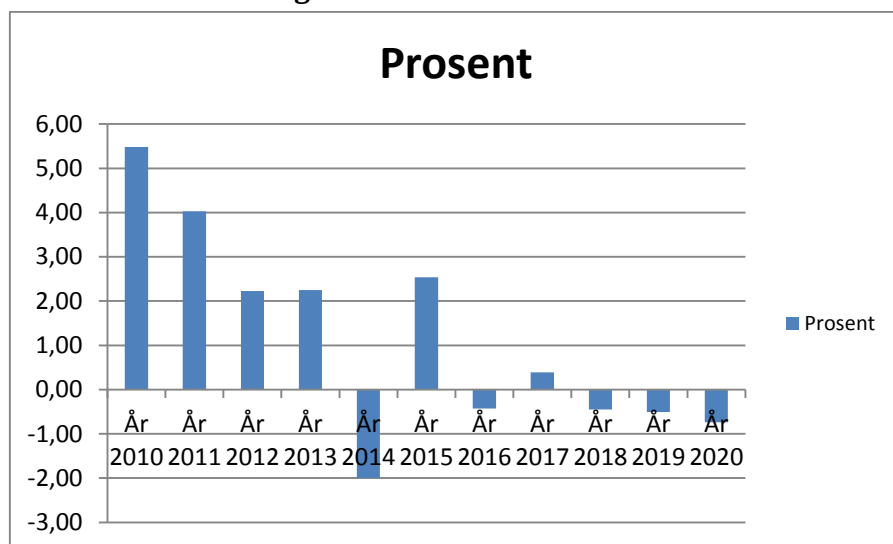
Totalt tilskudd	2017	2018	2019	2020
Redusert tilskudd, null bosetting fom 2018	0	-3 555 000	-10 755 000	-17 010 000
Redusert tilskudd, bosetting 10 ordinære og 0 enslige mindreårige fom 2018	0	-1 706 000	-6 606 000	-11 191 000

Utgiftene som relaterer seg til flyktninger ligger spredd i hele budsjettet slik at det er vanskelig/umulig å beregne utviklingen av disse dersom en velger et av scenariene ovenfor. Det er viktig å merke seg at dette kapitlet 8.7 kun omhandler inntektssiden vedr. flyktninger.

8.8 Netto driftsresultat

Det er fra sentrale myndigheter tidligere gitt uttrykk for at det forventes at kommunen planmessig styrer sin økonomi mot en driftsmargin på minst 2% av driftsinntektene. Det er dette resultatmålet som best uttrykker utviklingen i kommunens økonomi over tid.

Netto driftsresultat egen kommune

Kommunen har i perioden 2007 – 2013 med unntak av 2008 kommet ut med et netto driftsresultat på over 2 %. Sentrale myndigheters daværende mål på 3% av driftsinntektene har vi klart i 4 av disse årene. Tabellen ovenfor viser tallene fra 2010 og ut økonomiplanperioden. Ser en perioden fremover ser en helt klart en forverring i den økonomiske situasjonen. Dette til tross for at kommunen frem t.o.m. 2012 har lagt inn en forutsetning om innsparing for å få budsjettet i balanse. Denne innsparingen ligger inne i beregningen av netto driftsresultat, slik at når omstillingsmålene er nådd vil ikke dette påvirke netto driftsresultat i noen grad.

Oversikten viser at det er nødvendig å foreta ytterligere omstillinger i perioden for å sikre en sunn økonomisk drift av kommunen. Dersom en skal nå målet om et netto driftsresultat på 2% av brutto driftsinntekter så må utgiftene reduseres med 5,3 millioner i 2017.

8.9 Eiendomsskatt

Fra og med 2010 har kommunestyret vedtatt at det skal innkreves eiendomsskatt av alle eiendommer i hele kommunen, såkalt generell eiendomsskatt. Tidligere var det bare såkalte verker og bruk som ble belagt med eiendomsskatt. Eiendomsskatt beregnes ut fra en antatt (omsetnings)verdi av hvert enkelt objekt, mens kraftverkernes verdi beregnes av skatteetaten.

For år 2017 fastsettes eiendomsskattegrunnlaget fra siste skatteligningen for kraftverkene det vil si for 2015. For Grongs vedkommende gjelder det de fire kraftverkene i Namsen; Åsmulfoss, Aunfoss, Øvre Fiskumfoss og Nedre Fiskumfoss, samt det private kraftverket Knutfoss Kraft AS. Beskatningen av kraftverkene er en omfattende og komplisert prosedyre og er nå lagt til sentralskattekontoret for storbedrifter i Moss. Det er det enkelte verks beregnede formuesverdi som er takstgrunnlaget i utgangspunktet. Eiendomsskattegrunnlaget på kraftverkene var redusert relativt mye fra 2015 til 2016. Vi tapte da neste 1,2 mill. i eiendomsskatt. Vi fikk i 2015 opplyst fra sentralskattekontoret at det var en generell trend at det var nedgang i eiendomsskattegrunnlaget på vannkraftverkene. Lavere produksjonsmengde, reduserte strømpriser og høyere vedlikehold har gitt lavere eiendomsskattegrunnlag.

Eiendomsskattegrunnlaget for 2017 viser ytterligere nedgang. Selve grunnlaget for de 5 kraftverkene er redusert med nesten 385 millioner. Dette utgjør en redusert eiendomsskatteinntekt på kr 2,7 millioner. Vi har ut fra dette miste nesten 4 millioner i eiendomsskatt de siste to årene. Dette gjelder mange kraftkommuner og saken har således fått politisk fokus. Vi har bedt om innsynsrett i beregningsgrunnlagene.

Hvordan utskrivningen av eiendomsskatt på alle eiendommene i kommunen vil falle ut avhenger av to ting: Takstgrunnlaget og skattesatsen. Eiendomsskatteinntekten er budsjettet til totalt kr 11.941.000,- for 2017. Næring samt verker og bruk skattlegges etter en sats på 7 promille, mens øvrige eiendommer skattlegges ut fra 5 promille. Dette er samme sats som for 2016.

I økonomiplanen er det lagt inn en forventet økning i eiendomsskatt på ca 50' årlig med utgangspunkt i nybygging av boliger/næringsbygg osv.

8.10 Konsesjonsavgifter

Konsesjonsavgiftene skal være en kompensasjon til kommuner som stiller naturressurser til disposisjon for kraftproduksjon. Først og fremst skal det kompenseres for inngrep som er gjort i forbindelse med vasskraftutbygging i form av regulering av sjøer og vassdrag. Videre skal det kompenseres for at vassføringa vil variere mye i ikke utbygde elvestrekninger i regulerte vassdrag. Grongs konsesjonsavgifter skriver seg fra reguleringskonsesjoner i Namsenvassdraget og Bangsjøene

Av de avgiftene som er beregnet for hver konsesjon, får den enkelte kommune en andel som delvis fastsettes ved skjønn.

Konsesjonsavgiftene beregnes av den kraftøkning som skyldes reguleringer og overføringer. For hver konsesjon er det fastsatt en sats pr. naturhestekraft (1 naturhestekraft = 0,6 kW).

Konsesjonsavgiftene skal avsettes til kraftfond. Bruken av midler fra kraftfondet er regulert i vedtekter fastsatt av kommunestyret og godkjent av fylkesmannen. I henhold til vedtektene kan kraftfondet kun brukes til næringsformål samt til avdrag på lån til utbyggingsformål. Hvor mye som inntektsføres fra kraftfond til dekning av avdrag på lån får dermed betydning for budsjettrammene.

Nivået i budsjettet for 2016 på kr 420.000,- er videreført flatt i økonomiplanperioden.

8.11 Konsesjonskraftinntektene

Konsesjonskraftinntektene skal være en kompensasjon til de kommuner som får ulempene ved vassdragsutbygginger. Ordningen ble innført i 1984. Den går ut på at i de kommuner hvor det

produseres kraft skal kommunen kunne ta ut en viss mengde kraft til selvkost. Kommunen kan da enten selge krafta videre eller bruke den selv. Uttaket er begrenset til 10 % av kraftproduksjonen i kommunen, men kan ikke utgjøre mer enn det totale forbruket i kommunen regnet i kWh. Grong kommune hadde i årevis en gjenkjøpsavtale med NTE vedrørende kommunens konsesjonskraft. Fra og med 2006 har Grong kommune sammen med de tre andre kommunene (Namsskogan, Lierne og Røyrvik) solgt konsesjonskraftmengden på det åpne kraftmarkedet. De fire kommunene i Indre Namdal har stått sammen om salgsavtalen i flere år nå og det er foretatt samme prosedyre for kommende år.

Grong kommune har en konsesjonskraftmengde på knapt 13 GWh (= 12,1 millioner kWh i Namsen og 0,26 GWh i Bogna og 0,48 GWh i Kolsvik). 10,7 GWh av denne kraftmengden kommer fra konsesjoner som er gitt før 1959, og da fastsettes prisen på konsesjonskraft individuelt og beregnes for det enkelte kraftverk. For konsesjoner gitt etter 1959 fastsetter Olje- og energidepartementet prisen på konsesjonskraften. For 2016 oppnådde vi en "bruttopris" på 19,92 øre/kWh. Herfra kommer selvkost og innmatingskostnader som NTE selv beregner. For konsesjoner etter 10.04.1959 fastsetter Departementet hva selvkosten skal være. For konsesjoner gitt før 10.04.1959 beregnes selvkost for hvert enkelt kraftverk. Avtalen for 2017 er nå inngått. Konsesjonskrafta er solgt til LOS AS til en pris på 29,03 øre pr. KWH. Dette er en økning på 9,11 øre pr. KWH.

I økonomiplanperioden er budsjettet for 2017 videreført flatt. Det er følgelig budsjettert med en netto inntekt på kr 1.306.000,- på dette ansvaret.

8.12 Disposisjonsfond og investeringsfond

Disposisjonsfond

Beholdningen på disposisjonsfondet har variert fra år til år, stort sett er det regnskapsresultatet som påvirker dette fondet, da en i gode tider kan sette av til fond og omvendt.

<i>Tall i tusen</i>	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Disposisjonsfond uten rentefond	7.466	1.541	114	6.920	7.817	4.618	4.098	200	0

I tillegg til dette fondet hadde vi ved utgangen av 2015 både rentereguleringsfond (kr 2,6 mill) og premieavviksfond (kr 16,5 mill), småskadefond 200' og utviklingsfond landbruket kr 100'.

Det er for 2016 budsjettert med 6.477.300,- til avsetning disposisjonsfond. Dette gjelder i all hovedsak avsetning av overskuddet fra 2015. Dvs. at dersom budsjettet holder stikk vil opparbeide oss et disposisjonsfond på 6,5 mill. ved årets slutt 2016.

Disse pengene kommer godt med da det i økonomiplanperioden er budsjettert med bruk av fond for å oppnå balanse. Videre så planlegges det å avsette kr 2 mill av tilskudd flytninger 2017 til et nytt fond.

	Saldo IB	2016	2017	2018	2019	2020	Saldo UB
«Fritt» disposisjonsfond	0'	6 477'	-500'	-1.378'	-1.562'	-2.287'	750'
Rentefond	2 565'						2 565'
Premieavviksfond	16 500'						16 500'
Fond flyktninger			2 000'				2 000'

En avvikling av likviditetsreserven for noen år tilbake medførte at det ble opprettet et disposisjonsfond benevnt avvikling av likviditetsreserven på kr 3.263.000,-. Fondet må sees i sammenheng med kapitalkontoen for endringer i regnskapsprinsipp. Denne kontoen inneholder fire beløp hvor selve utgiftsføringen/inntektsføringen ikke er gjennomført. Utbetalinger/innbetalinger vedrørende disse prinsippendringene er ført direkte mot balanse og ikke om drift eller investering. Dvs. at prinsippendringsskontoen på kr 2.971.775,- har påvirket bankkontoen ved at pengene er betalt ut derifra

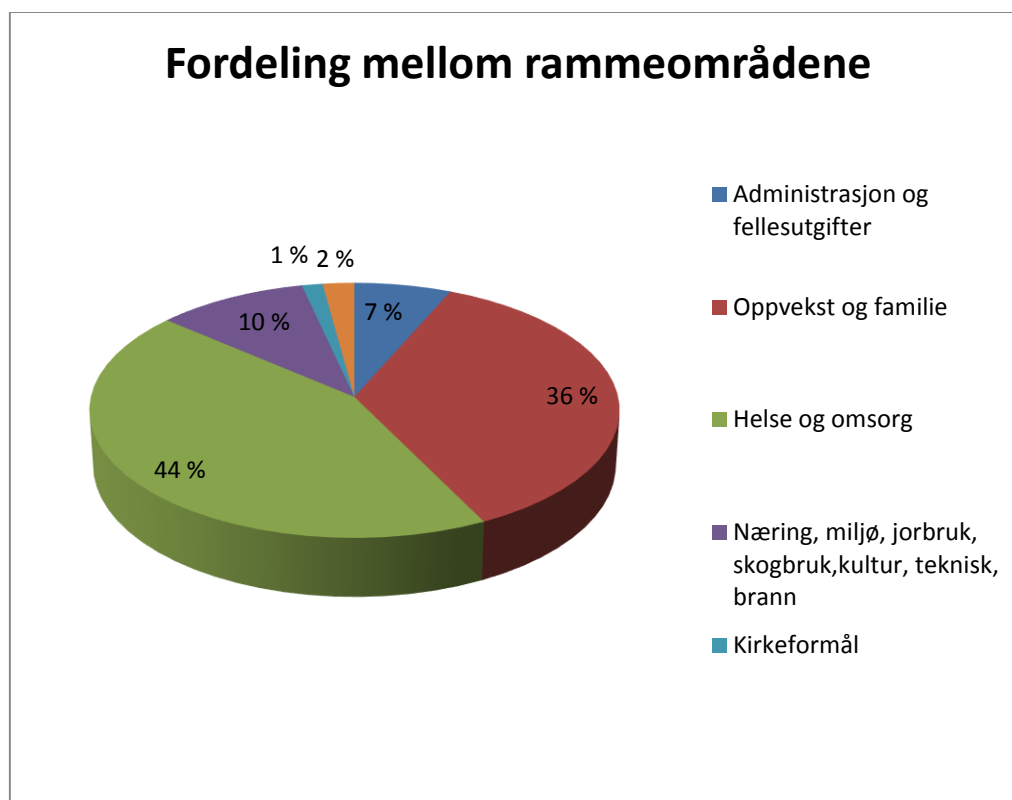
men ikke er utgiftsført. Denne kontoen må sees opp mot fond avvikling av likviditetsreserve, slik at 3 millioner av fondet på 3,3' er et fond uten penger i bunn.

Investeringsfond

Ved utgangen av 2015 har vi et ubundet investeringsfond på kr 1.434.000,-. Det er videre budsjettet med salg av boliger med til sammen 10.000' i løpet av økonomiplan perioden (kr. 4 mill. i 2017, kr 3 mill. i 2018, 2019 og 2020). Midlene budsjetteres avsatt til investeringsfond og er videre budsjetter bruk som egen finansiering av en del investeringsprosjekter i perioden.

9 Netto driftsutgifter fordelt mellom rammeområdene.

Diagrammet viser netto driftsutgifter fordelt mellom rammeområdene. I netto driftsutgifter ligger sum utgifter minus sum inntekter på det enkelte rammeområdet. (For eksempel på helse og omsorg så har alle egenbetalinger for hjemmehjelp, vederlagsberegning sykeheimen osv. blitt trukket i fra utgiftene på området slik at områdets nettoutgift er det som fremgår her).

Dette diagrammet er en grafisk fremstilling av budsjettskjema 1B.

Generelle kommentarer til de største avvikene på de obligatoriske budsjettskjemaene:

Det er viktig å være klar over at kommunestyret kun vedtar rammebudsjettet. Dvs. at deres vedtak omfatter skjemaene 1A, 1B, 2A og 2B, altså hovedlinjene i budsjett og økonomiplan. De vesentligste endringen i forhold til dette er kommentert nedenfor.

Budsjett skjema 1A:

Endring i rammetilskudd og skatt på inntekt og eiendom tilsvarer nye prognoser ut fra statsbudsjettet. Når det gjelder eiendomsskatt så viser den en vesentlig reduksjon fra 2016 til 2017 og resten av perioden. Dette skyldes reduksjon i eiendomsskattegrunnlaget på kraftverk. Andre generelle tilskudd på 1A omhandler bla. tilskudd flyknninger. Omlegging av tilskuddsordningen vedr. enslige mindreårige har medført at deler av tilskudd som tidligere var ført her er flyttet over til skjema 1B.

Økonomisk oversikt drift;

Overføringer med krav til motytelse i økonomisk oversikt er økt sterkt pga. ny refusjonsordning enslige mindreårige flyktninger. Reduksjon i andre statlige overføringer gjelder samme forhold.

Lønnsutgiftene har økt mer enn lønnsøkningen fra 2016 – 2017. Dette skyldes i all hovedsak økte stillingsandeler på pleie og omsorg sykeheim, introduksjonsstønad flyktninger, eiendomsdrift GBU og kulturhuset.

Kjøp av varer og tjenester er økt noe fra 2016 -2017. Dette gjelder litt jevnt over på alle områder. Eiendomsdrift GBU og kulturhuset er blant de områdene som har størst økning på disse utgiftene.

Kjøp av varer og tjenester som erstatter egenproduksjon har også økt en del fra 2016 – 2017. Økningen gjelder i all hovedsak fosterheimplasserte elever i andre kommuner og økte utgifter IKT Inder Namdal IKS..

Renter og avdrag økes i perioden jfr. prosjektet Utbygging GBU, med tilhørende regional kulturhusfunksjon. Renteutg. i 2016 føres i investering som byggelånsrenter, resten av perioden kommer de på drift.

Det er lagt inn bruk av disposisjonsfond i hele perioden for å få budsjettet i balanse. Bruken i 2017 gjelder kommunens andel i bredbåndsprosjektet, mens bruken de øvrige årene er generell bruk for å få budsjettene i balanse. Overføring til investering gjelder finansiering av egenkapitaltilskuddet KLP.

Budsjettskjema 1B:

	Regnskap 2015	Oppr. bud. 2016	Rev.bud 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020
Rammeområdet 1 nettoutgifter	11 936 000	10 535 000	10 623 000	11 452 000	11 191 000	10 812 000	10 833 000
Rammeområdet 2 nettoutgifter	57 623 000	62 959 000	62 954 000	63 150 000	61 723 000	61 676 000	62 426 000
Rammeområdet 3 nettoutgifter	79 510 000	83 207 000	86 033 000	76 245 000	77 744 000	77 744 000	77 744 000
Rammeområdet 4 nettoutgifter	13 836 000	16 744 000	16 485 000	17 865 000	17 666 000	17 173 000	17 174 000
Rammeområdet 5 nettoutgifter	2 215 000	2 246 000	2 246 000	2 446 000	2 446 000	2 446 000	2 446 000
Rammeområdet 6 nettoutgifter	1 541 000	709 000	842 000	-1 379 000	-2 053 000	-1 956 000	-2 053 000

Økningen på ramme 1 fra 2016 – 2017 skyldes i all hovedsak at deler av internt salg nå er flyttet fra ramme 1 til ramme 2 og 4. Videre så får Controller- stillingen helårsvirkning fom. 2017 samt at utgiftene til IKT Indre Namdal IKS er økt pga. innføring av nytt økonomi/lønn/personalsystem. Ramme 2; Økningen fra 2016 – 2017 skyldes i hovedsak økte utgifter til fosterheimplasserte elever i andre kommuner.

Ramme 3; Nedgangen fra 2016 til 2017 skyldes i hovedsak endring av tilskudd/refusjon enslige mindreårige. Inntekter er flyttet fra ramme 8 til 3.

Ramme 4; Økte utgifter fra 2016 til 2017 skyldes i hovedsak økte utgifter vedrørende drift av gbu/kulturhuset. I tillegg er ungdomsklubben flyttet til ramme 4 fra ramme 3, samt at musikk og kulturskolen er flyttet til ramme 4 fra ramme 2.

Ramme 6, Endringene på ramme 6 fra 2016 til 2017 skyldes i all hovedsak endringer i premieavvik.

Reduksjonene i rammeområdenes nettoutgifter utover i perioden skyldes forventninger om innsparinger som er lagt inn i budsjettet. Dette fremgår av kap. 16 nedenfor. Når det gjelder ramme 2 så ligger det inne en økning fra 2019 til 2020 noe som skyldes at det i økonomiplan er lagt inn en utvidelse av Ekker barnehage med drift fom. høsten 2020. På ramme 3 øker utgiftene fra 2017 til 2018 og utover i perioden. Dette har sammenheng med at det er forventet mindre tilskudd til enslige mindreårige(flere blir 20 år) fom 2018.

10 Utfordringer for 2017 – 2020.

10.1 Generelle utfordringer for Grong kommune.

Av usikre faktorer framover som kan gi store utslag i forhold til økonomien fremover er:

- Flyktningssituasjonen – endringer i forutsetningene
- Utviklingen av verdensøkonomien og virkningen for norsk økonomi
- Lønnsøkningen
- Pensjonsutgiftene samt likviditetsmessige utfordringer som følge av måten regnskapsføringen skjer
- Behov for endringer i tjenestetilbud, særlig mot helse/omsorg og oppvekst/familie(barnevern)
- Renteutviklingen
- Skatteinntekter/rammetilskudd/befolkningsendringer
- Kraftinntektene (konsesjonskraftinntekter og eiendomsskatt)
- Tildelingen av skjønnsmidler og INGAR
- Etablere gode og langsiktige interkommunale samarbeidsløsninger på flere fagområder.

10.2 Driftsutfordringer rammeområdet administrasjon og fellesutgifter.

Det skal være administrativt trykk på å videreutvikle Grong i henhold til vedtatte visjoner og satsningsområder. Utviklingskraften må opprettholdes for å sikre effektiv drift og for å videreutvikle kommunen som en attraktiv plass å bo. Det er et ønske om fortsatt opprettholdelse av et bredt tjenestetilbud, samtidig som det er krav til omstilling og nedbemanning. For ledelsen er det et dilemma og en hovedutfordring, bl.a. med balansen mellom driftsoppgaver og det å få frigjort tid til ledelse, omstilling og strategisk arbeid.

Oppfølging av kommunereformen i henhold til Fylkesmannens tilrådning, vil også være et arbeid som vil prege 2017. Utfordringen vil være å følge dette opp med å avsette tilstrekkelige administrative ressurser.

Kommunen er inne i en periode med stor aktivitet, noe som utfordrende for hele organisasjonen.

Økonomiplanen viser hvilke økonomiske utfordringer kommunen står foran. Det vil være en stor utfordring å skape balanse i økonomien mellom løpende inntekter og utgifter. Denne utfordringer krever ressurser fremover.

10.3 Driftsutfordringer rammeområdet oppvekst og familie.

Den største utfordringa i 2017 og de nærmeste årene blir å greie å opprettholde og videreutvikle tjenestene innenfor oppvekstområdet pga. generell presset kommuneøkonomi med innsparinger. Dette forsterkes også ved at kommunene stadig får økte forpliktelser iht. særlover.

De største driftsutfordringene i 2017 blir bl.a.:

Skolene:

- Tross innsparinger å organisere et godt og forsvarlig undervisningstilbud ved GBU, sett i sammenheng med ekstra 1. klasse skoleåret 2016/17 samt ekstra 1. klasse også f.o.m. høsten 2017.
- Økende behov for spesialundervisning herunder å finne en god organisering av tilbudet.
- Å ta i bruk og best mulig utnytte nye klasserom når utbygginga av skole- og kulturbygget er ferdig.
- Å ta i bruk nytt administrativt IKT-system som erstatning for Oppad.
- Følge opp Ipad-satsinga i skolene, bl.a. med å utvikle fornyet undervisning- og læringsmetodikk.
- Tilby fremmedspråklige elever god undervisning.

Barnehagene:

- Å ha stabilitet i bemanninga ved å unngå sykemeldinger, gjelder særlig Ekker barnehage.
- Å ha tilstrekkelig kompetanse og gi godt tilbud til fremmedspråklige barn i alle kommunens barnehager, særlig ved at det bosettes fremmedspråklige i grendene i tillegg til sentrum.
- Kapasitet til å ta inn alle barn som det søkes barnehageplass for kan bli en utfordring dersom barnetallet økes mye.

Voksenopplæringa:

- Uforutsigbarhet vedr. endringer av elevtallet i løpet av året, som igjen påvirker inntekter (statstilskudd) og nivå på bemanning.
- Å rekruttere ansatte med realfag-kompetanse pga. lærer som går av med pensjon.

PPT og barnevern:

- Kontorløsning. Det er behov for å utvide kontorarealet pga. flere ansatte.
- Det er fortsatt en utfordring å ha stabilitet i bemanninga, særlig innenfor barnevern.

Fra TV-aksjonen 2016: 3. klasse på GBU med kafé

Barnehagen ved Harran oppvekstsenter har fått ny gapahuk,

10.4 Driftsutfordringer rammeområdet helse, omsorg og velferd.

De største utfordringene innen rammeområdet knytter seg til følgende forhold:

Økende hjelpebehov til unge brukere

- Binder store ressurser både i hjemmesykepleie og på fysikalsk avdeling.

Organisering av et hjelpetilbud til rus/psykiatri brukere

- Vi har ingen organiserte tilbud som ivaretar disse på en god faglig måte utenom de ordinære pleie og omsorgstilbudene i form av hjemmesykepleie, psykiatrisk oppfølging og innleggelse i sykeheim. Denne gruppen har fra 1. januar 2017 krav på oppfølging etter utskrivning fra spesialisthelsetjenesten på lik linje med KAD pasienter.

Flere søkere med behov for omsorgslønn og brukerstyrte assistenter

- Det er en økning i antall brukere som har behov for bistand på sitt hjemsted, utover det som kan gis gjennom hjemmesykepleie/hjemmehjelp.

Nødvendig med gjennomgang av kriterier for å tilby riktig tjenestetilbud.

- Dette er et punkt i handlingsplanen for pleie og omsorg i 2017. Vi må gå igjennom alle våre tjenestetilbud for å ta stilling til hvilke kriterier som skal gjelde for at tjenesten skal tilbys.

Grong frivilligsentral og Grong kommune er i gang med «Aktiviteten», et dagaktivitetstilbud for demente. (Illustrasjonsfoto)

Interesserte tilhørere under ungdomskonferanse om press og prestasjoner i ungdomstid. Konferansen ble arrangert av Grong ungdomsråd

Kompetanseutfordringer

- Det er en kjent sak, fra alle som tilbyr helse og omsorgstjenester, at man ser på manglende tilgang til kompetanse som et voksende problem. Særlig er det sykepleierkompetanse som etterspørres, men vi ser også at behovet for fagutlært hjelpepersonell vil vokse i nær framtid.

Økt belastning på budsjettet for livsopphold

- Vi har i de senere årene sett en økning av utbetalinger til livsopphold. På generelt grunnlag er det nødvendig å foreta en gjennomgang av kriterier for hva som utløser utbetalinger.

10.5 Driftsutfordringer rammeområdet næring, miljø, jordbruk, skogbruk, kultur, teknisk, brann- og redning, musikk- og kulturskole og ungdomsklubb.

Næring og landbruk:

- På næringssida generelt er hovedutfordringa å bidra til å skape flere arbeidsplasser. Dette ved tilrettelegging for eksisterende næringsliv og bidra til etablering av nytt næringsliv.
- Innenfor jordbruket har det vært en trend med reduksjon av antall aktive gårdbrukere. Samtidig ser vi gjennom de siste årene økt satsing på større enheter og noen velger samarbeidsløsninger. Det har vært utfordringer knyttet til konsesjon og håndhevelse av boplikt. Kommunestyret har gitt entydige signaler om streng holdning til nye konsesjonssaker og at boplikten skal håndteres strengt. Dette både ut fra bosettingshensyn og ønske om lokal næringsutvikling og positiv befolkningsutvikling.
- Skogbruket har i en periode vært preget av lavere avvirkning. I løpet av en periode fram i tid ser vi konturene av store skogressurser med et stort potensiale for lokal og regional verdiskapning. Dette vil gi behov for økt ressursbruk til veibygging, tynning, hogst og planting. En utfordring har vært å få på plass skogbruksplaner og dette arbeidet videreføres i 2017.
- På miljøsida oppfølging av rovdyrforvaltning, viltforvaltning og bidra videre med gjennomføring av tiltak innenfor Namsen vannområde.

Kultur:

- Nytt kulturhus og skolebygg med bibliotek, musikk og kulturskole, kultursal, idrettsdel og kantine gir nye muligheter. Hovedoppgaven i 2017 blir å utvikle gode driftsmessige løsninger i samspill med alle brukergrupper.
- Den andre hovedoppgaven vil være å videreutvikle sports- og fritidsparken med blant annet nytt friidrettsanlegg.

- Fortsatt fokusering på øvrige kulturaktiviteter både mot helsesida og skolesida
- Videreutvikling av Grong bygdamuseum og aktiv tilskuddsforvaltning.

Teknisk:

- Arbeidet med fornyelse av avløpssektoren er startet med bygging av nytt renseanlegg på Bergsmo. Arbeidet videreføres i 2017 med bygging nytt renseanlegg på Medjå og planlegging for en framtidsrettet renseløsning i Harran.
Fortsatt fokus på levering av nok drikkevann av godkjent kvalitet.
- Innenfor kommunal bygningsmasse er hovedoppgavene å ferdigstille nytt kultur- og skolebygg samt gjennomføre flere nye prosjekter jfr. investeringsbudsjettet. På boligsida settes fokuset på salg av kommunale boliger og bidra til at leietakere kan kjøpe egen bolig/leilighet. Klima og energiplan har målsatt at kommunen skal redusere sitt energiforbruk med 20 % innen 2019.

Namdal brann og redningsvesen.

- Dette er interkommunalt samarbeid mellom Grong, Høylandet og Overhalla. Grong er vertskommune og har delegert myndighet fra de andre kommuner. Det er vesentlig å få ferdigstilt brannordning som godkjenner myndighetskravene. Bygging av felles plattform for drift og forvaltning for de 3 kommuner både innenfor beredskap og forebyggende arbeid vil være hovedfokus. Oppgradere systematikk og rutiner for å ivareta HMS og personsikkerhet. Det er også sendt tilbud til Namsskogan kommune om å delta i ordningen.

Musikk- og kulturskolen.

- Utfordring med å øke aktiviteten og øke elevtallet i samsvar med plan for skolen.

De nye pumpene ved Grong vannverk, Farstøa

Formannskap og administrasjon på bedriftsbesøk på Strikkeburet

11 Målsettinger og handlingsplaner for Grong kommune.

Kommunens visjon og politikkområder fremgår av kap. 4. Det er i tillegg til disse utarbeidet hovedmål, delmål og tiltak innenfor hvert politikkområde. Målene gjelder for hele perioden, mens tiltakene gjelder for 4 år. I tiltaksplanen er det satt opp "Ansvarlig". Dette er ansvar for å sette i gang med tiltaket, og for å trekke med seg naturlige samarbeidspartnere. Kommuneplanen er viktig i forhold til konkretisering av de tiltak som skal gjennomføres i forhold til de strategiene som er vedtatt. Planen har vært retningsgivende for arbeidet med budsjett- og økonomiplanforslaget.

Sammen med årsbudsjettet er handlingsplanen det årlige handlingsprogrammet til kommuneplanens samfunnsdel.

Slike handlingsplaner er med på å sikre at utviklingsarbeidet blir en kontinuerlig prosess.

11.1 Overordnede handlingsregler for Grong kommune

Kommunen skal jobbe mot å nå et mål om et netto driftsresultat som ligger på omkring 2% av driftsinntektene.

11.2 Handlingsplan for 2017

Med bakgrunn i kommunens visjon og overordna strategier blir det hvert år utarbeidet et sett utviklingstiltak for kommunen. Kommuneplanens samfunnsdel for 2014 – 2020, ble vedtatt i kommunestyret 19. juni 2014, sak 42/14. Det er arbeidet med å innarbeide de ulike målene i våre handlingsplaner.

Vi har en del felles utviklingstiltak, samt at det under de enkelte rammeområdene 1 – 4 utarbeides egne utviklingstiltak. Det vil i løpet av året, spesielt i forbindelse med halvårsrapporten og årsmeldingen bli rapportert tilbake til politikerne hvordan kommunen ligger an i forhold til gjennomføring av utviklingstiltakene.

11.2.1 Felles utviklingstiltak.

1. Videre arbeid med kommunereformen:

Kommunestyret behandler i møte den 24. november 2016 en sak om det videre arbeidet med kommunereformen etter Fylkesmannens tilrådning. Formannskapets enstemmige innstilling er som følger:

- a. Ordfører og rådmann bes snarest om å ta nye initiativ for å få avklart med Overhalla kommune og Høylandet kommune mulige fagområder disse kommunene kan tenke seg å samarbeide med Grong kommune om. Dette som grunnlagt for vurdering av hovedretning for framtidig interkommunalt samarbeid.
- b. Grong kommunestyre ønsker parallelt å gå inn i en prosess med de andre kommunene i Indre Namdal, jfr. det som fremkommer av saksframstillingen. Det henvises til kommunestyrets vedtak av juni 2016 sak 38/16. En viktig forutsetning for å gå inn i prosessen er at samarbeidsløsningene blir langsiktige, helhetlige og forpliktende.
- c. Grong kommunestyre er åpen for kommunesammenslåing med omkringliggende kommuner.

Mål for 2017:

Oppfølging av vedtak i kommunestyret – november 2016 vedr utvikling interkommunalt samarbeid.

2. Administrativ organisering:

I 2016 er det foretatt enkelte organisasjonsgjennomganger, med påfølgende vedtak om endringer (ledelse av oppvekst, servicekontoret, IN barnevern/PPT). Videre er det påbegynt et arbeid med organisering av flyktningetjenesten og NAV. Organiseringen av NAV er en sak som gjelder kommunene i hele IN-regionen og involverer Staten. NAV-prosessen er omfattende og tar noe tid. Deler av arbeidet med bosetting av flyktninger er underlagt NAV og påvirker også organiseringen av flyktningetjenesten. Det er viktig å se disse prosessene i en sammenheng.

I tillegg må organisasjonsgjennomgangen for Legetjenesten i Grong og Namsskogan slutføres.

Mål 2017:

Gjennomføring og slutføring av en organisasjonsgjennomgang av NAV, Flyktningetjenesten og Legetjenesten i Grong/Namsskogan.

3. Realisering av effektiviseringsmål i budsjett og økonomiplan:

I budsjettet er det for 2017 lagt et effektiviseringsmål på totalt kr 1 million (kr 300' på ramme 2, kr 500' på ramme 3 og kr 200' på ramme 4). I planperioden er det lagt inn ytterligere effektiviseringsmål på alle rammeområder og i tillegg bruk av fond for å balansere økonomiplanen. For å nå effektiviseringsmålet i 2018, er det viktig at det arbeides med gode, involverende og nyskapende prosesser i 2017. Vi har en økonomi som gir oss tid til omstilling og den tiden må vi bruke godt.

Mål 2017:

Gjennomføre gode og involverende prosessen som har til hensikt å nå vedtatte omstillingsmål fastsatt i budsjett for 2017 og for resten av planperioden.

4. Klargjøre bruken og driften av Kulturhuset Kuben:

Høsten 2017 skal det nye Kulturhuset Kuben offisielt åpnes og tas i bruk. Kulturhuset skal fylles med innhold og aktiviteter.

Mål 2017:

Klargjøre bruken mht. opplegg, rutiner, åpningstid, leiereglement mv. for driften av det nye Kulturhuset Kuben.

5. Innføring av tjenesten SvarUT:

Post kan i dag fra mange leverandører bli levert digitalt til de som er brukere av Altinn. Ved bruk av tjenesten SvarUt er Grong kommunes mål om at alle tjenesteområder etter hvert kan sende ut digital post til våre innbyggere, brukere og samarbeidspartnere. Dette vil føre til bedre service for kunden, og brevet blir tilgjengelig i den elektroniske postboksen samme dag som det blir sendt fra kommunen. Dersom SvarUt ikke benyttes, sendes brev per post som tidligere.

Mål 2017:

Innføre tjenesten SvarUt og videreutvikle bruken av tjenesten overfor våre innbyggere og samarbeidspartnere, herunder gi informasjon om tilbudet og stimulere til bruk av systemet.

6. Gjennomføre rullering av tiltaksdelen av kommuneplanens samfunnsdel;

Følge opp kommunestyrets vedtak av oktober 2016 mht til rullering av tiltaksdelen i kommuneplanens samfunnsdel.

11.2.2 Utviklingstiltak rammeområdet for administrasjon og fellestjenester.

Servicekontoret:

- Mål: Behandlingen av henvendelser til Grong kommune skal bidra til at Grong kommune får et godt omdømme

Tiltak:

- Alle ledere og saksbehandlere skal benytte tilgjengelige systemer for synliggjøring av tilgjengelighet
- Besøkende skal møtes med velvilje, høflighet og respekt ved vektlegging av god veiledning og tålmodighet
- Både positive og mindre positive meldinger skal tas på alvor. Daglige tilbakemeldinger som angår servicevennlighet, kompetanse og tilgjengelighet, skal tas opp til vurdering og eventuelt føre til endring.

- Det skal legges vekt på at alle i servicekontoret skal ha generell god kunnskap, men enkelte ansatte kan ha spesielt god kompetanse på enkelte fagområder. Liste over oppgaver alle skal ha oversikt over videreutvikles, med tilhørende kompetanseoppbygging ved behov.
 - Brukerundersøkelser skal vurderes gjennomført i 2017.
- Mål: Videreutvikle trygghet og gode relasjoner mellom ansatte
- Tiltak:
- Arrangere minst 4 sosiale treff i løpet av 2017

IT:

Tiltak:

- Gjennomføre et forprosjekt med formål om å kartlegge alternative løsninger, omfang og kostnader på informasjonsskjermer
- Oppfølging IT-arbeid i forbindelse med nytt skole- og kulturbygg, herunder flytting av IT-kontor
- Revidere oversikt over PC'er som benyttes i grunnskolen, med fordeling på små-, mellom- og ungdomstrinnet.
- Videreutvikle bruken av TMS Servicedesk-systemet slik at ansatte benytter systemet i større grad (informasjon og opplæring i systemet)
- Foreta opplæring og valg av superbrukere, f.eks. innenfor bruken av videokanon, NAV-utstyr på møterom, videokonferanse, SKYPE på PC m.m.
- Foreta behovsanalyse, planlegge og sette opp ulike opplæringssekvenser innenfor fagområdet.
- Videreutvikle trygghet og gode relasjoner mellom ansatte ved bl.a. å arrangere minst 4 sosiale treff i løpet av 2017

Økonomi:

Tiltak:

- Innføring av nytt økonomisystem – Visma, herunder
 - ❖ Opplæring av alle ledere
 - ❖ Innfasing av elektronisk fakturabehandling
 - ❖ Opplæring av nytt budsjetteringssystem
- Videreutvikle budsjettoppfølgingen og internkontrollen ved hjelp av kunnskapsoverføring og rutineutvikling.

Ansatte ved økonomiseksjonen

11.2.3 Utviklingstiltak rammeområdet for oppvekst og familie.

- Følge opp kommuneplanens samfunnsdel, politikerområde oppvekst, bl.a.:
 - Fortsatt gjennomføre tiltak for å heve relasjonskompetansen hos ansatte.
 - Utvikle konkret tilbud om foreldreveiledning.
 - Fortsatt prioritere arbeidet med god klasseledelse

- Følge opp ny organisasjonsplan for ledelse oppvekst, - bl.a. utarbeide konkrete rutiner.
- Foreta en kritisk gjennomgang av organisering av spesialundervisninga.
- Følge opp ny lokal integreringsplan for oppvekstområdet.
- Utvikle fornyet undervisning- og læringsmetodikk i forbindelse med innføring av læringsbrett (Ipad) i skolene.
- Utarbeide konkret handlingsplan for å sikre bemanningsstabilitet ved Ekker barnehage.
- Voksenopplæringa skal i samarbeid med andre instanser utvikle arbeidsrettede tiltak for deltakere som ikke skal gå videregående skole.
- Barnevernet skal vurdere scanning av inngående dokument i programvare Familia/fullelektronisk arkiv.
- Barnevernet skal styrke barns medvirkning gjennom deltakelse i Mitt Liv.
- Barnevernet skal styrke det tverrfaglige samarbeidet både på systemnivå og i enkeltsaker (eks. NAV).
- PPT skal oppgradere og videreutvikle journalsystemet PPI, og vurdere web-basert løsning Visma Flyt PPT.

Ungene på «Revehiet» på Ekker barnehage inviterer inn i dinosaurskogen

Trivsel på tur med Bergsmo barnehage

11.2.4 Utviklingstiltak rammeområdet for helse, omsorg og velferd.

- Iverksettelse multidose hjemmebasert omsorg – Planlagt oppstart Januar – Februar 2017
- Ernæringskartlegging – Vi vil fortsette kartlegging av pasienter / brukere, samt igangsette tiltak etter behov. Fortsette utredningsarbeidet med tanke på å vurdere tidspunkter og innhold i måltider for å oppfylle lov og forskrifter.
- Innføring av fagprogrammet «Mobil omsorg» i hjemmebasert omsorg
- Evaluere dagtilbud for demente på frivilligsentralen som utgangspunkt for evt. videreføring
- Gjennomføre handlingsplanen for legetjenesten i Grong og Namsskogan
- Utarbeide plan for rombehov på helsefløya før igangsetting renovering.
- Utarbeide/revidere kompetanseplan for rammeområde 3.
- Foreta gjennomgang og opprydding i arkivrommet på GHO
- Innføre nytt journalsystem på legekontoet (overgang fra Winmed3 til SystemX)
- Utarbeide lokal forskrift om rett til sykeheims plass (samarbeid IN)
- Følge opp og implementere ny forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten som trer i kraft 1. januar 2017. Forskriften erstatter dagens internkontrollforskrift.
- Iverksetting av aktivitetsplikt for sosialhjelpsmottakere
- Videreutvikle arbeidet med arbeidsretting av introduksjonsprogrammet og praksismodellen
- Sommerpraksis for enslige mindreårige, gjerne 6 uker slik at flest mulig får mulighet til å delta
- Videreutvikle basen for enslige mindreårige. Har etablert felles base ved Halgottøkra bofellesskap.

- Økt fokus på leksehjelp for enslige mindreårige- det er et økende behov for bistand med leksene
- Inkludere flere brukere i dagtilbudet ved bofellesskapet avdeling F.
- Utarbeide rutiner for et bedre samarbeid med pårørende av brukere ved bofellesskapet
- Legge fram sak om videreføring og satsing på hverdagsrehabilitering
- Informasjon om Individuell plan og koordinator til kommunens tjenesteytere og ledelse (koordinerende enhet)
- Revisjon av felles rusplan for indre Namdal
- Vurdere alternativer for KAD-tilbud (kommunale akutt døgnplasser) for rus/psyk. pasienter (pålegg fra 1.jan 2017.)
- Redusere venteliste på psykisk helseteam . Målet er maks 2 uker.
- Videre satsing på «Tidlig kontakt» med ungdom
- Målsetting å komme ajour med oppfølgingssamtaler innen 3 mnd. etter ankomst asylmottaket
- Gjennomføre EPDS (fødselsdepresjonskartlegging)

Trivsel i sansehagen

Hjemmesykepleien

11.2.5 Utviklingstiltak rammeområdet næring, miljø, jordbruk, skogbruk, kultur, teknisk, brann- og redning, musikk- og kulturskole og ungdomsklubb.

- Bidra til videre utvikling av Grong Næringspark i samarbeid med næringslivet.
- Bidra til videre utvikling av Bjørgan i samarbeid med skisenter, næringsliv og idrettslag.
- Bidra til videre utvikling av Grong kommune som et aktivt og robust regionsenter med livskvalitet og mangfold.
- Bidra til gjennomføring av arbeidet med nye skogbruksplaner.
- Bidra til gjennomføring av tiltak i vannforvaltningsplan for vannområde Namsen.
- Videreføre tilskuddsforvaltning innenfor næring, kultur, miljø ut i fra oppdaterte retningslinjer og i samsvar med gjeldende budsjett.
- Bidra til videre utvikling av Grong bygdamuseum.
- Bidra til videre utvikling av eksisterende og nye turtraseer i samarbeid med grunneiere og lag/foreninger.
- Bygging av nytt renseanlegg på Medjå.
- Forprosjektering av framtidsrettet løsning for Harran renseanlegg og iverksetting tiltak.
- Planlegging av bedre adkomst inn til ny driftsbasis jernbaneverket. Omfatter tiltak på veg og bygging av nytt fortau og gatelysanlegg.
- Fullføre utbygging av skole og kulturbygget.

Interiør skolekantine/ vestibyle
Illustrasjoner: Letnes Arkitektkontor AS

Fra bakerste rad i konsertsalen Symfoni Namsen

- Planlegging av nytt oppgradert svømmebasseng og gjennomføre byggeprosess med sikte på ferdigstilling innen 1.januar 2018.
- Planlegging, anskaffelse og iverksetting av sentralt driftsanlegg og system for energioppfølging ved kommunal bygningsmasse.
- Videreføring av arbeidet med sikring av kvikkleiresone Tømmerås og andre sikringstiltak mot flom og ras.
- Videreutvikling av sports- og fritidsparken med blant annet nytt friidrettsanlegg.
- Videre utvikling av vertskommunesamarbeidet innenfor fagområder på teknisk sektor.
- Videre utvikling av vertskommunesamarbeidet i Namdal brann- og redningsvesen.
- Oppfølging og iverksetting av tiltak i samsvar med vedtatte planer:
 - ✓ Hovedplan skogsveier vedtatt 2013.
 - ✓ Kommuneplanens samfunnsdel vedtatt 2014.
 - ✓ Kommuneplanens arealdel vedtatt 2015.
 - ✓ Kommunedelplan kulturminner vedtatt 2015.
 - ✓ Klima og energiplan vedtatt 2015.
 - ✓ Hovedplan formålsbygg vedtatt 2015.
 - ✓ Hovedplan vannforsyning vedtatt 2015.
 - ✓ Hovedplan avløpsbehandling vedtatt 2015.
 - ✓ Trafikksikkerhetsplan vedtatt 2015.
 - ✓ Boligpolitisk plan vedtatt 2016.
 - ✓ Kommunedelplan idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet vedtatt 2016.
- Videre utvikling av musikk- og kulturskolen med mål å øke elevmassen og tilby flere aktiviteter. Videreutvikle samarbeidet med korpsene og øke aktiviteten ved mer direkte samarbeid med barnehage, SFO og skole. Arbeide med å utvikle kulturskolen til å bli et kulturpedagogisk ressursenter for både skoler, barnehager og frivillig kulturliv.
- Planlegge, fremme utbyggingssaker og gjennomføre investeringsprosjekter som er vedtas i investeringsbudsjettet. (Det vises til eget kapittel).

12 Rådmannens kommentarer til driftsbudsjettet.

12.1 Generelle kommentarer.

Netto driftsbudsjett er på totalt kr 174.940.000 i 2017, noe som er en økning på kr 6.393.000. Brutto driftsinntekter er i 2017 budsjettet med vel 330 mill. kroner. Tjenestetilbudet er i all hovedsak opprettholdt, dog med noen endringer. Eksempelvis er det foreslått å si opp leiekontrakten på biblioteklokalene i Harran og flytte biblioteket til det nye hovedbiblioteket på Kulturhuset Kuben. Bemanningen på noen ansvarsområder er redusert, mens andre er økt. Det vises til kommentarene for rammeområdene. Målet er å unngå oppsigelser av faste ansatte, og ut fra budsjettforslaget er det et sterkt håp om å klare denne målsettingen i 2017. Det offensive investeringsbudsjettet samt tiltakene i handlingsplanen vil være meget krevende for organisasjonen, og det vil betinge både kapasitet og kompetanse for å gjennomføre tiltakene.

12.2 Kommentarer til rammeområdet administrasjon og fellesutgifter.

Med utgangspunkt i budsjett for 2016 er det foretatt enkelte endringer.

Helårsvirkning av ny stilling på Økonomi er lagt inn planperioden. Forventet betydelig redusert sårbarhet innenfor fagområdet.

Nytt økonomisystem ble rimeligere enn først antatt, men det nye økonomiprogrammet medførte likevel en betydelig merutgift for rammeområdet.

I rammeområdet er det lagt inn en økonomisk innsparing tilsvarende 0,5 årsverk med virkning i 9 måneder. Bakgrunnen for at dette er mulig å legge inn er sammensatt, men er mulig ved hjelp av nytt fleksibelt sentralbord, elektronisk fakturabehandling og SvarUt. Nevnte tiltak vil gi redusert arbeid innenfor rammeområdet. Det er også under vurdering interkommunalt samarbeid vedr sentralbordfunksjonen.

Videre er det lagt inn en reduksjon på antall utgivelser av Grong-Nytt. I 2017 planlegges 5 utgivelser. De to siste årene har hatt 7 utgivelser per år.

Innføring av SvarUt fra 09.01.2017, vil i henhold til KS sine beregninger gi om lag 50 % reduksjon av frankeringsutgifter og noe reduksjon forventes av ulike kostnader under forbruksmaterieell (konvolutter og papir).

12.3 Kommentarer til rammeområdet oppvekst og familie.

Noen endringer i drift 2017:

- Skolestruktur og tjenestetilbud opprettholdes, med unntak av at 7. klasse ved Harran Oppvekstsenter foreslås overflyttet til GBU f.o.m. høsten 2017.
- Det er lagt inn midler til helårsvirkning av innføringsklasse for fremmedspråklige elever.
- Nye elever med særskilte behov og rett til spesialundervisning, gjør at lønnsutgiftene ved Harran oppvekstsenter avd. skole har økt.
- Det er tatt høyde for ekstra skyssutgifter til svømmeundervisning utenfor kommunen ved at svømmebassenget blir stengt i hele 2017.
- Det er opprettet eget ansvar for nasjonalt satsingsområde - Vurdering for læring (ansvar 2216), hvor det er lagt inn en egenandel på 75' kr.
- Når skole- og kulturhusutbygginga er ferdig utpå vinteren 2017, vil elevene ved GBU få flere ordinære klasserom og spesialrom, pluss at elevene får lett tilgang til bibliotektenester i det nye biblioteket i nybygget.
- Det er ikke budsjettert med ekstra midler til fortsatt investeringer for å følge opp IKT-satsinga med iPader/læringsbrett i skolene, slik IKT-plan for skolene la opp til.
- Det er foretatt innsparinger på ca. 643' kr i skolene, pluss at GBU i opprinnelige forslag ikke har budsjettert fullt ut merutgifter i forhold til ekstra 1. klasser (mangler 900' kr på full oppdekning), og det betyr at innsparinga i realiteten tilsvarer ca. 1,5 mill. kr i 2017. Til tross for dette, er det ikke lagt opp til oppsigelser av fast ansatte i skolene.

Skolefritidsordning (SFO):

SFO-tilbudet videreføres ved de to grunnskolene i kommunen. Alle som søker plass får tilbud. Det forventes litt flere barn pga. ekstra 1. klasser ved GBU.

Barnehage:

Barnehagedrifta videreføres som høsten 2016 for kommunens 4 barnehager. Kommunen oppfyller sin plikt om full barnehagedekning. I 2017 er det kapasitet til å ta inn alle barn som søker plass, men endringer i barnetall kan gjøre at kapasitet blir en utfordring, særlig i sentrumsområdet.

Vedtatte midlertidige stillingsutvidelser høsten 2016 ved Bergsmo barnehage (30% st.), Ekker barnehage (20 % st.) og Rønningen barnehage (35 % st.) er ikke foreslått forlenget i 2017. Dette utgjør en samlet årskostnad på i alt 413' kr.

Det er likevel lagt inn en ekstra ressurs på 42' kr til Ekker barnehage for midlertidig å styrke bemanninga pga. stort sykefravær.

Fosterheimplasserte barn:

Her er det en formidabel økning (ca. 1,1 mill. kr) pga. nye barn og økt timetall til spesialpedagogiske tiltak etter sakkyndige tilrådinger vedr. allerede plasserte barn.

Voksenopplæring:

Grong Voksenopplæringscenter tilbyr foruten opplæring i norsk og samfunnsfag til voksne flyktninger, også grunnskoleundervisning til enslige mindreårige. I tillegg selges tjenester til flyktninger fra Høylandet kommune.

Elevtallet varierer, men ligger i snitt på pluss/minus 100 elever.

Det foreslås en videreføring av dagens tilbud. Endringer av elevtall i løpet av året vil påvirke budsjettet, bl.a. størrelsen på øremerket statstilskudd.

12.4 Kommentarer til rammeområdet helse, omsorg og velferd.

Noen endringer i drift 2017:

Pleie og omsorg:

- Driften på institusjonsbasert omsorg er samlet. Dette medfører innsparinger med omkring 1,5 mill.kr.
- Vedr ressursbehovet ifht tiltak som brukerstyrte personlige assistenter, assistenter og andre tiltak rettet mot brukere utenfor institusjon, signaliseres behov for ressursøkninger. Det arbeides med beslutningsgrunnlaget.

Helse:

- Vi har fått oppbemannet både psykiatri- og helsesøstertilbudet i 2016, og er bedre rustet til å ivareta de brukerne som har behov for disse tjenestene i framtiden.
- Det er lagt inn kr 343 000,- i rammetilskuddet som frie midler og tenkt benyttet til helsestasjons/skolehelsetjeneste i 2017. Noe av dette er lagt inn som økning av bemanning på helsestasjonen som ble foretatt i 2016 (flyktningehelse).
- Innenfor legetjenesten har vi forhandlet fram en ny samarbeidsavtale med Namsskogan kommune som gir økte refusjoner på 1,5 mill.
- Det er forutsett bemanningsreduksjon evt. økte inntekter på kr 500.000 på drifta ved kontoret.
- I tillegg har vi gjennomført en del av handlingsplanen for legetjenesten i Grong og Namsskogan. Denne skal være fullt gjennomført i løpet av 2017. Det er lagt inn en sum på investeringsbudsjettet som skal dekke kostnader med planlegging av renovering på legekantoret.
- Det er lagt inn 4 faste stillinger legeårverk pluss en turnuskandidat. Vikarinnleie av leger er betydelig redusert.
- Et nytt tiltak som er lagt inn i økonomiplanen er andel av psykologstilling ved IKS Namdal rehabilitering. Stillingen skal fordeles mellom alle IN kommunene og i tillegg ha arbeidsdager ved rehabiliterings- senteret. Grong sin andel vil være på 15% av full stilling.

Velferd og flyktningetjenesten

- En viss omfordeling av budsjettmidler har vært nødvendig for å få balanse i budsjettet. Blant annet har man flyttet midler fra sosialbudsjettet til tiltak rettet mot å oppfylle arbeidsplikten for de som mottar sosial hjelp. Stilling som arbeidsleder for å bistå sysselsatte i er lagt inn i budsjettet.
- I økonomiplanen forutsettes det mottak av 10 ordinære og 5 enslige mindreårige. Nytt av året er at tilskudd til enslige mindreårige gis som et fast tilskudd avhengig av alder.

- På flyktningeområdet ser vi behov for å samordne tjenesten bedre. Flyktningetjenesten omfatter etter hvert store deler av de kommunale avdelingene, og har betydelig innvirkning på budsjettene. Vi forventer at denne omleggingen medfører bedre kontroll på økonomien (spesielt på tilskudds siden) innenfor flyktningetjenesten. Denne organisasjonsprosessen forventes avsluttet tidlig i 2017.
- Utbetaling av hjelp til livsopphold er fortsatt betydelig, vi forventer en reduksjon etter at arbeidsplikten for mottakere under 30 år innføres fra og med 1. januar 2017. Erfaringer fra andre kommuner viser at det blir en nedgang når arbeidsplikten innføres.

Miljøarbeidertjenesten

- Innenfor miljøarbeidertjenesten (avdeling funksjonshemmede og BEEM) har man etter hvert kommet godt i gang med praktisering av de nye retningslinjene for hvilke tilbud BEEM ungdommen skal få. Dette har gitt positivt utslag på kostnader på BEEM.
- Det legges inn en forflytning av 1 årsverk fra avd F til BEEM som skal dekke deler av behovet for brukerstyrt personlig assistent.

Generelt

- For øvrig vil tjenestene innenfor rammeområdet opprettholdes som tidligere, men som nevnt både under utfordringer og i kommentarene foran, vil det bli utfordrende til å holde budsjettrammen.
- Fra 1. januar 2017 skal kommunen administrere statstilskuddet til frivilligsentralen. Det er opprettet et eget ansvar hvor både statstilskudd og andre tilskudd til frivilligsentralen er lagt inn.

12.5 Kommentarer til rammeområdet næring, miljø, jordbruk, skogbruk, kultur, teknisk, brann- og redning, musikk- og kulturskole og ungdomsklubb.

Noen endringer i drift 2017:

Fagområdet næring, miljø, jordbruk og skogbruk;

Innenfor fagområdene næring, miljø, jordbruk og skogbruk er driftsbudsjettet i all hovedsak lagt på samme nivå som i 2016. Det er foretatt tilpasninger i oppgavefordeling på miljørådet ved økt ressursbruk mot Namsen vannområde og tilsvarende reduksjon på miljøledelse, rovdyr og viltforvaltning.

Det ble i 2016 opprettet ett nytt landbruksfond på kr. 100 000. Dette er i all hovedsak oppbrukt og det er foreslått tilført kr.42 000 i 2017.

Kulturområdet;

På kultursida er poster til bruk for tilskuddsforvaltning lagt på tilnærmet samme nivå som i 2017. Det er lagt inn en økning på ca. kr. 200 000 til kulturformål relatert til Kulturhuset Kuben.

Fra 01.01.2017 er ansatt ny prosjektleder kultur med arbeidsoppgaver mot dagens definerte kulturoppgaver og i tillegg ansvar for musikk- og kulturskole og ungdomsklubb. Det etableres dessuten et team med flere ansatt som vil arbeide innenfor kulturområdet.

Biblioteket i Haran er foreslått nedlagt fra 01.07.17. Helårsvirkningen av nedleggelsen er en besparelse på kr 145.000,-.

Teknisk sektor;

Innenfor teknisk sektor er VAR-området lagt på tilsvarende nivå som i 2016, og både vann, avløp, renovasjon, slam og feiing er selvfinansierende ved at gebyrinntektene dekker alle kostnader ved ordningene.

Drifta av kommunale veier er holdt på tilnærmet samme nivå som i budsjett 2016(reduksjon på 63'). Samtidig har vintervedlikeholdet vært ute på ny anbudsrunde, noe en tror kan slå positivt ut.

Når det gjelder vedlikehold av bygningsmassen som er ført på ansvarene 41* dvs. alle utleieboliger, barnehager, skoler, helse og omsorgstunet, kulturhus, Gronghallen, idrettsanlegg osv så er budsjetterte utgifter til tjenester og materialer vedr. vedrørende vedlikehold redusert med kr 200.000,- fra budsjett 2016.

Det er lagt inn en leieinntekt på Kulturhuset Kuben på kr. 200 000 og sponsorinntekter på kr. 100 000 jfr. avtale med Grong sparebank.

Energiutgiftene ved nytt skole og kulturbygg er ikke økt i samsvar med økt areal. Her er tatt utgangspunkt i forutsetningene i utbyggingssaken, og det vil være usikkerhet om anslagene holder. Arealet som skal renholdes ved skole og kulturhuset øker med ca. 4700 m² i forhold til 2016.

Budsjettet er lagt så stramt på dette området at det kreves tilpasninger i renholdsfrekvens sammenholdt med dagens praksis. Renholdsplaner må derfor gjennomgås og tilpasses i samråd med skolen for at budsjettet kan innfris.

Det er i budsjettet for 2017 lagt til grunn samme bemanning på vaktmestersida som i dag, jfr forutsetningene i utbyggingssaken.

Det er lagt inn totalt kr 1 mill. i fiber/bredbåndsutbygging i driftsbudsjettet for 2017, hvorav kr 500.000 er kommunal egenandel. Prioritering/fordeling av midlene gjøres i egen sak.

Brann – redningsvesen;

Namdal brann- og redningsvesen som er et interkommunalt samarbeid har lagt et budsjettforslag i samråd med Overhalla og Høylandet kommuner. Tilnærmet samme netto nivå på drifta som 2016.

Det er samlet for de 3 kommuner mottatt et statstilskudd på kr. 240 000 for dekning av kostnader med deltidsreformen. (kompetansekrav som er forskriftsbestemt)

Tjenesten er under oppbygging og bemanningsmessig er det tilsatt brannsjef, varabrannsjef, 2 feiere i tillegg til brannmannskapene i de tre kommunene som alle har et tilsetningsforhold til Grong som vertskommune.

12.6 Kommentarer til rammeområdet kirkeformål.

Tilskuddet til Grong kirkelige fellesråd er foreslått økt med kr 200.000 til kr 2.300.000,-.

12.7 Kommentarer til rammeområdet politisk styring, kontroll og fellesutgifter.

Med utgangspunkt i budsjett for 2016 er det ingen særskilte endringer. Dagens ordning med streaming av alle kommunestyremøtene er imidlertid ressurskrevende. Streaming krever personell for å styre overføringen og nødvendig kompetanse må være tilstede for å svare på eventuelle spørsmål fra kommunestyrerepresentantene samt at rådmannen bør ha tilstrekkelig sekretærbistand. Når ressursbruken vurderes opp mot antall personer som følger sendingene, er rådmannen av den oppfatning at det må vurderes om alle møtene skal streames. Kommunestyret i oktober hadde fra 7 – 30 som fulgte sendingen, da er det med de som har vært inne og sett i ettertid. Dette var også et av de møtene der flest har vært inne. Det anbefales derfor at streaming av hvert enkelt kommunestyremøte vurderes fortløpende av ordfører. Vurderingen tas med utgangspunkt i sakslisten og om sakene/orienteringer vurderes som allment interessante, og ordføreren kan her konferere med gruppelederne.

13 Investeringsiltak i planperioden

13.1 Følgende nye investeringstiltak er det funnet rom for i perioden.

Brutto tall ligger inne nedenfor.

Ansvar	Prosjekt navn	Investering år / 1000 kr:			
		2017	2018	2019	2020
3102	Avvikling gassanlegg	313 000			
4009	Enøk SD og EOS anlegg – prosjektert 2016.	3 200 000			
4100	Kjøp av andeler Sandøla Panorama	2 521 000			

4100	Kjøp av eiendom i Harran		666 000		
4100	Grovin 6 mannsbolig – videreført fra 2016	893 000			
4108	Bygging boliger enslige mindreårige		8 666 000		
4112	Porter brannstasjon	500 000			
4120	Utbygging Ekker barnehage			3 750 000	4 375 000
4121	Vognskur Rønningen barnehage	250 000			
4124	Brannalarmanlegg GBU Barneskolen	450 000			
4124	Inventar og utstyr GBU/kulturhus	3 250 000			
4131	Brannverntiltak GHO – gjennomføring		3 125 000	3 875 000	
4131	Ombygging legekantor	125 000	3 125 000		
4181	Renovering basseng	16 000 000			
4183	Friplassen	5 500 000			
4186	Sikringstiltak Tømmeråssonen – påbegynt i 2016.	1 583 000	2 115 000		
4124	Uteområdet GBU	750 000			
4301	Basseng ved vannpumpestasjon Bjørgan		300 000		
4304	Ombygging Harran kloakkrenseanlegg	800 000			
4303	Ombygging Mediå renseanlegg – ligger 5.341' i budsjett 2016.	7 759 000			
4310	Stedsutvikling			4 430 000	
4310	Veg opprusting Lokstall	2 125 000			
4391	Redningsbil	656 000			
4391	Tillegg brannbil	170 000			
7100	Kommandobil Namdal brann- og redningsvesen	750 000			
6801	Egenkapitalinnskudd	901 000	901 000	901 000	901 000
9101	Formidlingslån	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000
	SUM	51 496 000	21 898 000	15 956 000	8 276 000

Det vises til egen beskrivelse av tiltakene under kap. 13.3. I tillegg til de foreslåtte tiltak slutføres også prosjekter i 2017 som er oppstartet i 2016.

13.2 Endringer i forhold til eksisterende økonomiplan

Følgende investeringstiltak lå inne i forrige økonomiplan – men videreføres ikke i denne.

7621	HC rampe Tømmeråshøla
7581	Frostsikring Bjørgan vannverk
7580	Fornyelse av overvannsledninger

Aktivitetsanlegg med friidrett som utgangspunkt. Illustrasjon: Friplassen/norsk friidrett

13.3 Oversikt over investeringstiltak som er lagt inn i perioden 2017 – 2020.

I-3102 Avvikling gassanlegg. Prosjekt 7626									
Det er ved GHO et gassanlegg som gir energi til oppvarming av tørketrommel og klesrulle ved vaskeriet, samt matlaging ved kjøkkenet. Anlegget er av eldre dato, og har en rekke avvik som vil kreve store kostnader å lukke. Beregnet kostnad for lukking av avvikene er beregnet til ca. 150.000,- Avviklingen krever at det blir kjøpt inn tilsvarende maskiner som går på strøm, samt sanering av gassanlegget. Innsparing i drift i form av reduserte utgifter til lovpålagt kontroll av gassanlegg. Tiltaket er forutsatt finansiert med investeringsfond.									
					2017	2018	2019	2020	Totalt i perioden
02311 Tjenester vedr nye tekniske anlegg	0	0	0	0	250 000	0	0	0	250 000
04290 Merverdiavgift 25 prosent	0	0	0	0	63 000	0	0	0	63 000
07290 Komp for merverdiavgift investering	0	0	0	0	-63 000	0	0	0	-63 000
09480 Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0	-250 000	0	0	0	-250 000
Sum investeringer					313 000	0	0	0	313 000
Sum fond					-250 000	0	0	0	-250 000
Sum annet					-63 000	0	0	0	-63 000
Driftskonsekvenser									
Ansvar: Vaskeri (3102)									
11804 Gass					-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	-40 000
14290 Merverdiavgift					-2 500	-2 500	-2 500	-2 500	-10 000
17290 Komp for merverdiavgift driftsregnskap					2 500	2 500	2 500	2 500	10 000
SUM NETTO					-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	-40 000
DRIFTSKONSEKVENSER									

I-4009 ENØK SD og EOS anlegg. Prosjekt 7608

I kommunens Klima og energiplan og Hovedplan formålsbygg er det beskrevet flere tiltak for å oppnå målsettingen om redusere energiforbruket med 20 % innen 2019. Samkjøring av SD anlegg og EOS anlegg er selve bærebjelken for energioppfølging. SD står for sentral driftsovervåking og er et overordnet teknisk styringsanlegg. EOS-anlegget bidrar til å lagre historiske data som kan nyttes i ENØK-arbeidet. Det er i 2016 gjennomført kartlegging og laget anbudsgrunnlag for investering av SD/EOS anlegg. Det gjenstår å gjennomføre selve investeringen. Isolert sett viser prosjektet SD/EOS anlegg at det er nedbetalt på 7 år. Det skal da ifølge kommunens vedtatte Klima og energiplan, samt Hovedplan for formålsbygg gjennomføres fortløpende. Tiltaket finansieres med kr 250.000 i tilskudd fra ENOVA, kr 640.000 i mva.- kompensasjon og resterende med låneopptak på kr 2.310.000.-. Positive netto driftskonsekvenser i 2017 er på i underkant av kr 200.000 og vel 926.000 kroner samlet for hele økonomiplanperioden

					2017	2018	2019	2020	Totalt i perioden
02311Tjenester vedr nye tekniske anlegg	0	0	0	0	2 560 000	0	0	0	2 560 000
04290 Merverdiavgift 25 prosent	0	0	0	0	640 000	0	0	0	640 000
07000 Statstilskudd refusjon fra staten	0	0	0	0	-250 000	0	0	0	-250 000
07290 Komp for merverdiavgift investering	0	0	0	0	-640 000	0	0	0	-640 000
09100 Bruk av lån	0	0	0	0	-2 310 000	0	0	0	-2 310 000
Sum investeringer					3 200 000	0	0	0	3 200 000
Sum lån					-2 310 000	0	0	0	-2 310 000
Sum annet					-890 000	0	0	0	-890 000
Driftskonsekvenser									
Sum renter					3 465	47 817	38 809	36 729	126 820
Sum avdrag					0	115 500	115 500	115 500	346 500
11800 Strøm					-200 000	-400 000	-400 000	-400 000	-1 400 000
14290 Merverdiavgift					-50 000	-100 000	-100 000	-100 000	-350 000
17290 Komp for merverdiavgift driftsregnskap					50 000	100 000	100 000	100 000	350 000
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					-196 535	-236 683	-245 691	-247 771	-926 680

I-4100 Grovin 6 mannsbolig. Prosjekt 7617.

Bekrivelse: Rehabilitering av 6-mannsbolig Grovin

Rehabilitering av 6-mannsbolig Grovin. Dette innebærer gjennomgang av takstein og utskiftning av takstein. Graving av ny drenering og utvendig isolering. Opparbeidelse og «oppshining» av uteområde, samt oppussing av 6 stk. leiligheter. Utbyggingsvedtak er fattet i 2016 og investeringen er fordelt med 50% i 2016 og resterende del kr 893.000 i 2017. Arbeidene er således oppstartet. Tiltaket er finansiert med låneopptak.

Prisoverslag inkl. mva. for hele prosjektet:

Utvendig arbeid	325 000,-
El-arbeid	125 000,-
Vvs arbeid	160 000,-
Malerarbeid	150 000,-
Materialer	700 000,-
Lønn snekker	250 000,-
Uforusett	75 000,-
Sum	1 785 000,-

					2017	2018	2019	2020	Totalt i perioden
02315 Tjenester vedr påkostning bygninger/anlegg	0	0	0	0	893 000	0	0	0	893 000
09100 Bruk av lån	0	0	0	0	-893 000	0	0	0	-893 000
Sum investeringer					893 000	0	0	0	893 000
Sum lån					-893 000	0	0	0	-893 000
Driftskonsekvenser					0	0	0	0	0
Sum renter					1 340	18 486	15 003	14 199	49 028
Sum avdrag					0	44 650	44 650	44 650	133 950
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					1 340	63 136	59 653	58 849	182 978

I-4100 Kjøp av andeler Sandøla Panorama. Prosjekt 7636.

Kommunestyret vedtok den 17. mars 2016 i sak 16/16 å kjøpe inntil to leiligheter i Sandøla Panorama. Ut fra at det ikke er sikkert at leilighetene blir solgt før ferdigstillelse, legges kjøp av to leiligheter på tilsammen kr 2.521.000 inn i investeringsbudsjettet for 2017. Kjøpet finansieres med låneopptak. Når prosjektet er godt i gang vil markedsføringen av leilighetene for videre salg bli intensivert. .

					2017	2018	2019	2020	Totalt i perioden
02850 Kjøp av bygninger					2 521 000	0	0	0	2 521 000
09100 Bruk av lån					-2 521 000	0	0	0	-2 521 000
Sum investeringer					2 521 000	0	0	0	2 521 000
Sum lån					-2 521 000	0	0	0	-2 521 000
Driftskonsekvenser					0	0	0	0	0
Sum renter					22 689	44 527	43 393	42 258	152 867
Sum avdrag					31 512	63 024	63 024	63 024	220 584
11240 Kjøp av tjenester					140 000	140 000	140 000	140 000	560 000
16300 Leieinntekter					-169 000	-194 000	-194 000	-194 000	-751 000
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					25 201	53 551	52 417	51 282	182 451

I-4100 Kjøp av eiendom Harran. Prosjekt 7633.

Kjøp av gnr. 40 bnr. 24 i Grong kommune. Kommunen har over lengre tid vært i dialog med eieren om kjøp, og det ble også vedtatt å gå til ekspropriasjon av eiendommen. Eieren fikk medhold i sin klage til fylkesmannen, og forsøket på erverv ble satt i bero. Ordføreren har i dialog med nåværende eier fått positive signaler i forhold til en avtale om kjøp/innløsning, og ut fra dette er det lagt inn en investeringssum på tilsammen kr 666.000 i 2018 til formålet. Målet er å få ferdigforhandlet avtalen i løpet av 2017. Bakgrunnen for ervervet er å sikre et utvidelsesområde for campingplassen i Harran, samt en forskjønning av området.

					2017	2018	2019	2020	Totalt i perioden
01240 Kjøp av tjenester	0	0	0	0	0	50 000	0	0	50 000
02801 Kjøp av tomt til næringsformål	0	0	0	0	0	616 000	0	0	616 000
09480 Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	-666 000	0	0	-666 000
Sum investeringer					0	666 000	0	0	666 000
Sum fond					0	-666 000	0	0	-666 000
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					0	0	0	0	0

I-4100 Salg av boliger. Prosjekt 7635.

Det er forutsatt salg av boliger for til sammen kr 10.000.000 i hele økonomiplanperioden. Salget er fordelt med kr 4 mill. i 2017, kr 3 mill. i 2018 og kr 3 mill. i 2019. Det vises til boligpolitisk plan. Egen sak vil bli fremmet vedr hvilke boliger som skal selges. Det er forutsatt salg av boliger i Rønningenvegen, Rønningestien, Lokstallvegen, Lokstallstien, Nausthaugen 1 samt Ravnklovegen. Mange av boligene er borettslagsleiligheter. Salgssummen er forutsatt satt av på ubundet investeringsfond, og nyttet igjen i perioden som egenkapital på nye investeringer. .

					2017	2018	2019	2020	Totalt i perioden
05480 Avsetning ubundet investeringsfond	0	0	0	0	4 000 000	3 000 000	3 000 000	0	10 000 000
06701 Salg av boliger	0	0	0	0	-4 000 000	-3 000 000	-3 000 000	0	-10 000 000
Sum investeringer					4 000 000	3 000 000	3 000 000	0	10 000 000
Sum annet					-4 000 000	-3 000 000	-3 000 000	0	-10 000 000
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					0	0	0	0	0

I-4108 Bygging boliger enslige mindreårige. Prosjekt 7612.

Bygging av 8 boenheter med samme kvalitet og utførelse som nåværende D og E Blokk. Grunnlag for beregning er k-sak 66/11. Vedr detaljer vises til denne saken, der utbyggingsvedtak ble fattet. Ut fra usikkerhet knyttet til bosetting fremover er planleggingen skjøvet ut i tid, og prosjektet er foreslått gjennomført i 2018. Forutsatt gjennomføring finansieres kr 3.000.000 med bruk av ubundet investeringsfond, kr 1.733.000 med mva.-komp., statstilskudd kalkuleres til 37% dvs. kr 3.244.000. Låneopptaket er beregnet til kr 689.000.

					2017	2018	2019	2020	Totalt i perioden
02310 Tjenester vedr nybygg bygninger og anlegg	0	0	0	0	0	6 933 000	0	0	6 933 000
04290 Merverdiavgift 25 prosent	0	0	0	0	0	1 733 000	0	0	1 733 000
07000 Statstilskudd refusjon fra staten	0	0	0	0	0	-3 244 000	0	0	-3 244 000
07290 Komp for merverdiavgift investering	0	0	0	0	0	-1 733 000	0	0	-1 733 000
09100 Bruk av lån	0	0	0	0	0	-689 000	0	0	-689 000
09480 Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	-3 000 000	0	0	-3 000 000
Sum investeringer					0	8 666 000	0	0	8 666 000
Sum fond					0	-3 000 000	0	0	-3 000 000
Sum lån					0	-689 000	0	0	-689 000
Sum annet					0	-4 977 000	0	0	-4 977 000
Driftskonsekvenser									
Sum renter					0	6 201	12 169	11 859	30 229
Sum avdrag					0	8 612	17 224	17 224	43 060
16300 Leieinntekter					0	-79 000	-157 000	-156 000	-392 000
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					0	-64 187	-127 607	-126 917	-318 711

I-4112 Porter brannstasjon. Prosjekt 7579.

Portene ved brannstasjon er i dårlig forfatning. De er utslitte og utette. Vil også være en fordel sett i et ENØK perspektiv. Tiltaket må også sees i sammenheng med anskaffelse av ny brannbil, og behov for høyere porter.

					2017	2018	2019	2020	Totalt i perioden
02315 Tjenester vedr påkostning bygninger/anlegg	0	0	0	0	400 000	0	0	0	400 000
04290 Merverdiavgift 25 prosent	0	0	0	0	100 000	0	0	0	100 000
07290 Komp for merverdiavgift investering	0	0	0	0	-100 000	0	0	0	-100 000
09100 Bruk av lån	0	0	0	0	-400 000	0	0	0	-400 000
Sum investeringer					500 000	0	0	0	500 000
Sum lån					-400 000	0	0	0	-400 000
Sum annet					-100 000	0	0	0	-100 000
Sum renter					3 600	7 065	6 885	6 705	24 255
Sum avdrag					5 000	10 000	10 000	10 000	35 000
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					8 600	17 065	16 885	16 705	59 255

I-4120 Utbygging Ekker barnehage. Prosjekt 7611.

Det er fremlagt og vedtatt et skisseprosjekt for utbygging av Ekker barnehage. Dette innbefatter utbygging av ny avdeling med plass til 18 barn over 3 år/9 barn under 3 år. Alternativet omfatter ett totalt areal på 385 m2. I dette inngår overbygd gangareal under tak, samt terrasser. Totalkostnaden er beregnet til kr 8.125.000. Ut fra den økonomiske situasjonen er utbyggingen skjøvet ut i forhold til gjeldende økonomiplan. Byggestart forutsettes til 2019. Situasjonen vedr. barnehagebehov må følges fortløpende, og det kan bli aktuelt å endre tidsperspektivet for tiltaket.

					2017	2018	2019	2020	Totalt i perioden
02310 Tjenester vedr nybygg bygninger og anlegg					0	0	3 000 000	3 500 000	7 500 000
04290 Merverdiavgift 25 prosent					0	0	750 000	875 000	1 625 000
07290 Komp for merverdiavgift investering					0	0	-750 000	-875 000	-1 625 000
09100 Bruk av lån					0	0	0	-3 500 000	-3 500 000
09480 Bruk av ubundet investeringsfond					0	0	-3 000 000	0	-3 000 000
Sum investeringer					0	0	3 750 000	4 375 000	8 125 000
Sum fond					0	0	-3 000 000	0	-3 000 000
Sum lån					0	0	0	-3 500 000	-3 500 000
Sum annet					0	0	-750 000	-875 000	-1 625 000
Driftskonsekvenser									
Sum renter					0	0	0	31 500	31 500
Sum avdrag					0	0	0	43 750	43 750
10100 Lønn faste stillinger					0	0	0	600 000	600 000
10900 Arbgivers andel pensjonspr KLP					0	0	0	113 400	113 400
10990 Arbeidsgiveravgift					0	0	0	36 383	36 383
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					0	0	0	825 033	825 033

I-4121 Vognskur Rønningen barnehage. Prosjekt 7627.

Ved barnehagen er det i dag ingen egen plass for plassering av barnevogner. De blir derfor plassert i gangareal og garderober, noe som er uheldig driftsmessig. Dette gjør at arbeidsforholdene blir vanskelige for de ansatte, samt at det er også i konflikt med rømningsveger og plassering av brannslange. Det er derfor behov for å bygge egne rom for barnevognene. Dette er planlagt som en forlengelse av eksisterende avdeling Saga, mot vest. Her blir det en varm og en kald sone, med plass til hhv. 12 og 10 vogner. Prisen forutsetter bruk av egen snekker. Tiltaket på til sammen kr 250.000 forutsettes finansiert med kr 200.000 av ubundet investeringsfond og kr 50.000 i mva.- kompensasjon.

					2017	2018	2019	2020	Totalt i perioden
02310 Tjenester vedr nybygg bygninger og anlegg	0	0	0	0	200 000	0	0	0	200 000
04290 Merverdiavgift 25 prosent	0	0	0	0	50 000	0	0	0	50 000
07290 Komp for merverdiavgift investering	0	0	0	0	-50 000	0	0	0	-50 000
09480 Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0	-200 000	0	0	0	-200 000
Sum investeringer					250 000	0	0	0	250 000
Sum fond					-200 000	0	0	0	-200 000
Sum annet					-50 000	0	0	0	-50 000
Driftskonsekvenser					0	0	0	0	0
11800 Strøm					2 000	3 000	3 000	3 000	11 000
14290 Merverdiavgift					500	750	750	750	2 750
17290 Komp for merverdiavgift driftsregnskap					-500	-750	-750	-750	-2 750
SUM NETTO					2 000	3 000	3 000	3 000	11 000
DRIFTSKONSEKVENSER									

I-4124 Brannalarmanlegg GBU Barneskolen. Prosjekt 7625.

Ved GBU barneskolen er det ikke tilfredsstillende brannvarslingsanlegg ut i fra dagens regelverk. Dette er registrert som avvik i forbindelse med branntilsyn. For å ivareta sikkerheten til elever og lærere, må det investeres i nytt brannvarslingsanlegg, iht. gjeldende regler. Tiltaket er kostnadsberegnet til kr 450.000 inkl. mva. , og tiltaket finansieres med kr 360.000 i låneopptak og resterende kr 90.000 i mva.-kompensasjon. .

					2017	2018	2019	2020	Totalt i perioden
02311Tjenester vedr nye tekniske anlegg	0	0	0	0	360 000	0	0	0	360 000
04290 Merverdiavgift 25 prosent	0	0	0	0	90 000	0	0	0	90 000
07290 Komp for merverdiavgift investering	0	0	0	0	-90 000	0	0	0	-90 000
09100 Bruk av lån	0	0	0	0	-360 000	0	0	0	-360 000
Sum investeringer					450 000	0	0	0	450 000
Sum lån					-360 000	0	0	0	-360 000
Sum annet					-90 000	0	0	0	-90 000
Driftskonsekvenser					0	0	0	0	0
Sum renter					540	7 452	6 048	5 724	19 764
Sum avdrag					0	18 000	18 000	18 000	54 000
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					540	25 452	24 048	23 724	73 764

I-4124 Inventar og utstyr GBU/kulturhus. Prosjekt 7554.

Utbyggingen av skole og kulturhus vil stå ferdig til bruk 1. april 2017. Dette vil bli et innholdsrikt bygg med mange funksjoner. Kulturhuset Kuben vil også inneha en regional kulturhusfunksjon for musikk. I denne sammenheng er det viktig at storsalen får et lyd- og lysanlegg av meget god kvalitet, og som kan nyttes ved de fleste arrangementer. Det er viktig at dette er på plass, slik at man unngår å måtte leie inn dette eksternt. Det vil sette begrensninger i bruken av salen både økonomisk og arbeidsmessig at man må rigge slikt utstyr til hver bruk. Det er derfor viktig at anlegget er dimensjonert for arrangement som f.eks. teaterforestillinger, ungdommens kulturmønstring, G-faktor osv.. Det vises seg ved detaljgjennomgangen, der også ekstern konsulent har vært innleid, og det er satt av for lite midler til lyd, lys og sceneteknikk på utstyrsposten. Dette har vært drøftet ved flere anledninger i formannskapet. Ved detaljgjennomgangen vedr behov for inventar og utstyr, ser man at inventar og utstyrsposten i prosjektet bør økes. Det er satt av kr 2,6 mill. kroner ekskl. mva. i 2017 som tillegg til tidligere bevilgning som ligger inne i utbyggingsprosjektet.

					2017	2018	2019	2020	Totalt i perioden
02000 Inventar og utstyr	0	0	0	0	2 600 000	0	0	0	2 600 000
04290 Merverdiavgift 25 prosent	0	0	0	0	650 000	0	0	0	650 000
07290 Komp for merverdiavgift investering	0	0	0	0	-650 000	0	0	0	-650 000
09100 Bruk av lån	0	0	0	0	-2 600 000	0	0	0	-2 600 000
Sum investeringer					3 250 000	0	0	0	3 250 000
Sum lån					-2 600 000	0	0	0	-2 600 000
Sum annet					-650 000	0	0	0	-650 000
Driftskonsekvenser					0	0	0	0	0
Sum renter					3 900	53 040	40 560	35 880	133 380
Sum avdrag					0	260 000	260 000	260 000	780 000
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					3 900	313 040	300 560	295 880	913 380

I-4131 Brannverntiltak GHØ gjennomføring. Prosjekt 7610.

Det er så langt utarbeidet en rapport som viser hvilke tiltak som er nødvendig å gjennomføre for at GHØ skal tilfredsstille gjeldende brannforskrifter. Denne har vært behandlet politisk. Rapporten danner grunnlag for et grovt prisanslag, samt kunne utarbeide et anbudsgrunnlag for videre utbedringer. Første tiltak som må gjøres, er at det må legges fram vannledning til nytt sprinkleranlegg. Dette er tatt med i kostnadsoverslaget for 2018. Dette er et omfattende prosjekt på totalt kr 7 mill. kroner inkl. mva. Det legges opp til gjennomføring i 2018 og 2019, hvorav kr 3.125.000 budsjetteres i 2018. Deler av prosjektet må sees i sammenheng og samordnes med restaurering av helsefløya i Grong helse- og omsorgstun. Prosjektet finansieres med låneopptak og mva.-kompensasjon.

					2017	2018	2019	2020	Totalt i perioden
02315 Tjenester vedr påkostning bygninger/anlegg	0	0	0	0	0	2 500 000	3 100 000	0	5 600 000
04290 Merverdiavgift 25 prosent	0	0	0	0	0	625 000	775 000	0	1 400 000
07290 Komp for merverdiavgift investering	0	0	0	0	0	-625 000	-775 000	0	-1 400 000
09100 Bruk av lån	0	0	0	0	0	-2 500 000	-3 100 000	0	-5 600 000
Sum investeringer					0	3 125 000	3 875 000	0	7 000 000
Sum lån					0	-2 500 000	-3 100 000	0	-5 600 000
Sum annet					0	-625 000	-775 000	0	-1 400 000
Driftskonsekvenser					0	0	0	0	0
Sum renter					0	22 500	72 057	97 785	192 342
Sum avdrag					0	31 250	101 250	140 000	272 500
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					0	53 750	173 307	237 785	464 842

I-4131 Ombygging legekantor. Prosjekt 7614.

Formannskapet har behandlet en handlingsplan for legetjenesten for 2016 – 2018. Planen inneholder en rekke tiltak som har som målsetting å få en styrket legetjeneste, både tjenestemessig, organisasjons- og arbeidsmiljømessig. Vi har i 2015 renovert venterommet på legekantoret. Det er stort behov for å fortsette med renoveringen av de øvrige lokalene som legekantoret disponerer. Samtidig må det vurderes om arealet til tjenesten skal økes. Inneklimaet på legekantoret er dårlig, det gamle ventilasjonsanlegget klarer ikke å levere tilstrekkelig. Anlegget må oppgraderes/utskiftes.

Det er foreslått å sette av kr 125.000 til planlegging i 2017. I og med at det er høyst usikkert hva planleggingen vil ende opp i av evt. ombygging er det svært usikkert om investeringsbeløpet som er budsjettet i 2018 på totalt kr 3.125.000 vil holde.

					2017	2018	2019	2020	Totalt i perioden
02315 Tjenester vedr påkostning bygninger/anlegg	0	0	0	0	100 000	2 500 000	0	0	2 600 000
04290 Merverdiavgift 25 prosent	0	0	0	0	25 000	625 000	0	0	650 000
07290 Komp for merverdiavgift investering	0	0	0	0	-25 000	-625 000	0	0	-650 000
09100 Bruk av lån	0	0	0	0	0	-2 500 000	0	0	-2 500 000
09480 Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0	-100 000	0	0	0	-100 000
Sum investeringer					125 000	3 125 000	0	0	3 250 000
Sum fond					-100 000	0	0	0	-100 000
Sum lån					0	-2 500 000	0	0	-2 500 000
Sum annet					-25 000	-625 000	0	0	-650 000
Driftskonsekvenser					0	0	0	0	0
Sum renter					0	22 500	44 157	43 031	109 688
Sum avdrag					0	31 250	62 500	62 500	156 250
11800 Strøm					0	-25 000	-40 000	-40 000	-105 000
14290 Merverdiavgift					0	-6 250	-10 000	-10 000	-26 250
17290 Komp for merverdiavgift driftsregnskap					0	6 250	10 000	10 000	26 250
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					0	28 750	66 657	65 531	160 938

I-4181 Renovering basseng. Prosjekt 7629.

Svømmebassenget ved GBU ble bygget i 1968. Bassenget er dag i en slik forfatning at det i dag ikke kan brukes. Det tilfredsstiller ikke bassengforskriften og kravene til universell utforming. Det er i forbindelse med utbygging av skole og kulturhus vært nødvendig å rive eksisterende ventilasjonsanlegg til bassenget. Det er utarbeidet en tilstandsanalyse som beskriver hva som må gjøres av tiltak for å få bassenget på et tilfredsstillende nivå. Tiltak som må gjøres: Renovering av garderober, renovering av yttervegger i tre, ny takkonstruksjon og tekking, nye tekniske anlegg for VVS og el-anlegg i garderober og bassengrom. Renseanlegg ble renoveret i 2013 og er forutsatt gjenbrukt. Bassenget er viktig for at elevene i Grong skal kunne få sin lovpålagte svømmeopplæring. Bassenget blir i tillegg utleid til private grupper, samt offentlig bading. Så lenge kommunen ikke har et basseng må skolen ordne svømmeundervisning i annen kommune. Dette er kostnadskrevende, og må vurderes mot en renovering. Nærmere sak vedr bassenget forventes forelagt kommunestyret i desember 2016. I budsjettet for 2017 er det ut fra en grov forhåndskalkyle lagt inn en investering på tilsammen 16 mill. kroner. Det er da tatt utgangspunkt i restaurering av bassenget med nåværende størrelse. Vedr tilskuddet/spillemidlene må forventes at det ikke vil komme noen utbetaling før i slutten av økonomiplanperioden, og at kommunen således må forskottere midlene f.eks. vedr bruk av disposisjonsfond. Netto låneopptak budsjetteres med kr 4,2 mill. I driftsbudsjettet er lagt inn skyssutgifter svømmeundervisning på kr 400.000. Trekket dette elementet med i vurderingen, vil netto økte driftskostnader pr år etter ferdigstilling av utbyggingen ligge på ca. kr 130.000 pr år.

					2017	2018	2019	2020	Totalt
02310 Tjenester vedr nybygg	0	0	0	0	12 800 000	0	0	0	12 800 000
04290 Merverdiavgift 25 prosent	0	0	0	0	3 200 000	0	0	0	3 200 000
08300 Spillemidler fra NTFK	0	0	0	0	-4 500 000	0	0	0	-4 500 000
07290 Komp for merverdiavgift investering	0	0	0	0	-3 200 000	0	0	0	-3 200 000
09100 Bruk av lån	0	0	0	0	-4 200 000	0	0	0	-4 200 000
09480 Bruk av ubundet inv.fond	0	0	0	0	-4 100 000	0	0	0	-4 100 000
Sum investeringer					16 000 000	0	0	0	16 000 000
Sum fond					-4 100 000	0	0	0	-4 100 000
Sum lån					-4 200 000	0	0	0	-4 200 000
Sum tilskudd					-4 500 000	0	0	0	-4 500 000
Sum annet					-3 200 000	0	0	0	-3 200 000
Driftskonsekvenser									
Sum renter					37 800	74 183	72 293	70 403	254 679
Sum avdrag					52 500	105 000	105 000	105 000	367 500
10100 Lønn faste stillinger					0	120 000	120 000	120 000	360 000
10900 Arbgivers andel pensjonspr KLP					0	22 680	22 680	22 680	68 040
10990 Arbeidsgiveravgift					0	7 277	7 277	7 277	21 831
11200 Diverse forbruksmaterieill					0	150 000	150 000	150 000	450 000
11800 Strøm					0	100 000	100 000	100 000	300 000
14290 Merverdiavgift					0	62 500	62 500	62 500	187 500
16290 Billetinntekter					0	-50 000	-50 000	-50 000	-150 000
17290 Komp for merverdiavgift					0	-62 500	-62 500	-62 500	-187 500
SUM NETTO DR.KONSEKVENSER					90 300	529 140	527 250	525 360	1 672 050

I-4183 Friplassen. Prosjekt 7634.

Bygging av nytt friidrettsanlegg i Grong Sport og Fritidspark. Handelsbygg AS gir en erstatning på kr 3.400.000,- i forbindelse med endret bruk av nåværende gressbane og friidrettsbane. Utbyggingen forutsetter at Handelsbygg AS realiserer sine planer jf. inngått avtale. Friplassen er et konsept som er utviklet av Norges Friidrettsforbund i samarbeid med Multiconsult AS. Anlegget er tenkt plassert på halve vestre del grusbanen i sports og fritidsparken. Ut fra refusjonsbeløpet fra Handelsbygg AS, spillemidler samt mva.-kompensasjon forutsettes dette å bli et null-tiltak. Dog må forskottering av spillemidlene forventes. Vedr. driftskostnader kan disse sees i forhold til at kommunen slipper å vedlikeholde dagens anlegg, samt at festeavgiften på halvparten av dagens anlegg faller bort. Det er således ikke lagt inn noen netto driftsutgift på tiltaket.

					2017	2018	2019	2020	Totalt i perioden
02310 Tjenester vedr nybygg bygninger og anlegg	0	0	0	0	4 400 000	0	0	0	4 400 000
04290 Merverdiavgift 25 prosent	0	0	0	0	1 100 000	0	0	0	1 100 000
07700 Refusjon fra private	0	0	0	0	-3 400 000	0	0	0	-3 400 000
08300 Spillemidler fra NTFK	0	0	0	0	-1 000 000	0	0	0	-1 000 000
07290 Komp for merverdiavgift investering	0	0	0	0	-1 100 000	0	0	0	0
Sum investeringer					5 500 000	0	0	0	5 500 000
Sum tilskudd					-1 000 000	0	0	0	-1 000 000
Sum annet					-4 500 000	0	0	0	-4 500 000
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					0	0	0	0	0

I-4186 Sikringstiltak Tømmeråssonen 2016. Prosjekt 7620.

Prosjektet gjennomføres i regi av NVE, men kommunen må dekke distriktsandelen. Prosjektet er igangsatt i 2016 og ferdigstilling forventes i 2018. Kommunestyret har fattet vedtak vedr dekning av distriktsandelen. Til sammen er det oppført kr 3.698.000 i distriktsandel for årene 2017 og 2018. Prosjektet vil være med å sikre eksisterende bebyggelse mot leirras, samt medføre at det kan gis byggetillatelse på allerede regulerte tomter.

					2017	2018	2019	2020	Totalt i perioden
04290 Merverdiavgift 25 prosent	0	0	0	0	314 000	423 000	0	0	737 000
04700 Diverse tilskudd	0	0	0	0	1 269 000	1 692 000	0	0	2 961 000
07290 Komp for merverdiavgift investering	0	0	0	0	-314 000	-423 000	0	0	-737 000
09100 Bruk av lån	0	0	0	0	-1 269 000	-1 692 000	0	0	2 961 000
Sum investeringer					1 583 000	2 115 000	0	0	3 698 000
Sum lån					-1 269 000	-1 692 000	0	0	-2 961 000
Sum annet					-314 000	-423 000	0	0	-737 000
Driftskonsekvenser					0	0	0	0	0
Sum renter					1 904	28 934	57 020	50 168	138 026
Sum avdrag					0	42 300	98 700	98 700	239 700
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					1 904	71 234	155 720	148 868	377 726

I-4214 Uteområde GBU. Prosjekt 7637.

Det er lagt inn et investeringsbeløp på kr 600.000 ekskl. mva. til uteområdet for ungdomsskolen i 2017. Investeringsbeløpet er rettet hovedsakelig mot til innkjøp av fast aktivitetsutstyr. Det budsjetteres med kr 300.000 i nærmiljømidler til tiltaket.

					2017	2018	2019	2020	Totalt i perioden
02313 Tjenester vedr nyanlegg parker og uteområder	0	0	0	0	600 000	0	0	0	600 000
04290 Merverdiavgift 25 prosent	0	0	0	0	150 000	0	0	0	150 000
07300 Tilskudd fra Nord-Trøndelag fylkeskommune	0	0	0	0	-300 000	0	0	0	-300 000
07290 Komp for merverdiavgift investering	0	0	0	0	-150 000	0	0	0	-150 000
09100 Bruk av lån	0	0	0	0	-300 000	0	0	0	-300 000
Sum investeringer					750 000	0	0	0	750 000
Sum lån					-300 000	0	0	0	-300 000
Sum annet					-450 000	0	0	0	-450 000
Driftskonsekvenser					0	0	0	0	0
Sum renter					2 700	5 299	5 164	5 029	18 192
Sum avdrag					3 750	7 500	7 500	7 500	26 250
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					6 450	12 799	12 664	12 529	44 442

I-4301 Basseng ved vannpumpestasjon Bjørgan. Prosjekt 7586.

Gjelder utskifting til større basseng til vannpumpestasjon Bjørgan. Gir bedre leveringssikkerhet til Formofoss. Framkommer i hovedplan for vannforsyning. Inngår i selvkostgrunnlaget for vannforsyning.

					2017	2018	2019	2020	Totalt i perioden
02316 Tjenester vedr påkostning	0	0	0	0	0	300 000	0	0	300 000
09100 Bruk av lån	0	0	0	0	0	-300 000	0	0	-300 000
Sum investeringer					0	300 000	0	0	300 000
Sum lån					0	-300 000	0	0	-300 000

I-4304 Ombygging Harran kloakkrenseanlegg. Prosjekt 7584.

Det er i 2017 lagt inn kr 800.000 til planlegging/ombygging av renseanlegget i Harran. Det er planer om nytt kjemikalilager og nytt opplegg for slamtømming. Ut fra nylig befarer er det nødvendig å se på m det kan være hensiktsmessig å vurdere annen ombygging. Dette vil bli tatt opp i planprosessen. Tiltaket inngår i selvkostgrunnlaget for avløp.

					2017	2018	2019	2020	Totalt i perioden
02310 Tjenester vedr nybygg	0	0	0	0	800 000	0	0	0	800 000
09100 Bruk av lån	0	0	0	0	-800 000	0	0	0	-800 000
Sum investeringer					800 000	0	0	0	800 000
Sum lån					-800 000	0	0	0	-800 000

I-4304 Ombygging Medjå renseanlegg. Prosjekt 7572.

Prosjektet gjelder bygging av nytt kloakkrenseanlegg for Medjå . Vedr mer detaljer vises til kommunestyresak i oktober 2016. Prosjektet er kostnadsberegnet til kr. 13.100.000,- eks. mva. Med 20 års avskrivning og 3 % rente er årlig kapitalkostnad beregnet til kr. 880.000,-. Driftskostnadene vil kunne reduseres med kr. 50.000,- pr år i forhold til 2016 grunnet mer effektiv slambehandling. Inngår i selvkostgrunnlaget for avløp.

					2017	2018	2019	2020	Totalt
02310 Tjenester vedr nybygg	0	0	0	0	7 759 000	0	0	0	7 759 000
09100 Bruk av lån	0	0	0	0	-7 759 000	0	0	0	-7 759 000
Sum investeringer					7 759 000	0	0	0	7 759 000
Sum lån					-7 759 000	0	0	0	-7 759 000

I-4310 Stedsutvikling Grong sentrum 2019. Prosjekt 7553.

Gjelder oppfølging av delprosjekt i Bolystprosjektet. Prosjektet gjelder oppgradering av den kommunale vegen fra Apoteket forbi Gronghallen og opp til fylkesvegen. Videre oppgradering av parkeringsplassen ved kjøpesentret samt etablering av holdeplass for bussene. Total utbyggingskostnad er beregnet til 4,3 mill. kroner. Det kalkuleres med 1,5 mill. kr i tilskudd, og mva.- kompensasjon på kr 886.000. Resterende del, kr 2.044.000, finansieres med låneopptak. Prosjektet er forutsatt gjennomført i 2019.

					2017	2018	2019	2020	Totalt i perioden
02317 Tjenester vedr påkostning/opprustning veger	0	0	0	0	0	0	3 544 000	0	3 544 000
04290 Merverdiavgift 25 prosent	0	0	0	0	0	0	886 000	0	886 000
07000 Statstilskudd refusjon fra staten	0	0	0	0	0	0	-1 500 000	0	-1 500 000
07290 Komp for merverdiavgift investering	0	0	0	0	0	0	-886 000	0	0
09100 Bruk av lån	0	0	0	0	0	0	-2 044 000	0	0
Sum investeringer					0	0	4 430 000	0	4 430 000
Sum lån					0	0	-2 044 000	0	-2 044 000
Sum annet					0	0	-2 386 000	0	-2 386 000
Driftskostnader					0	0	0	0	0
Sum renter					0	0	18 396	36 102	54 498
Sum avdrag					0	0	25 550	51 100	76 650
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					0	0	43 946	87 202	131 148

I-4310 Vegopprusting lokstall. Prosjekt 7630.

Prosjektet gjelder vegopprusting fra jernbaneundergangen ved Litlåa og fram til forbi lokstallen. Bygging av nytt fortau, vegforsterking, nytt gatelysanlegg, to forstøtningsmurer, nytt overvannssystem og reasfaltering. Kostnadsberegnet til kr 1.693.000,- inkl. prosjektering og eks. mva. Det er lagt inn en refusjon/statstilskudd fra Jernbaneverket med kr 150.000. Tiltaket har sammenheng med byggingen av ny driftsbasis for Jernbaneverket og dermed økt trafikk på vegen.

					2017	2018	2019	2020	Totalt i perioden
02317 Tjenester vedr påkostning/opprusting veger	0	0	0	0	1 700 000	0	0	0	1 700 000
04290 Merverdiavgift 25 prosent	0	0	0	0	425 000	0	0	0	425 000
07000 Statstilskudd refusjon fra staten	0	0	0	0	-150 000	0	0	0	-150 000
07290 Komp for merverdiavgift investering	0	0	0	0	-425 000	0	0	0	-425 000
09100 Bruk av lån	0	0	0	0	-1 550 000	0	0	0	-1 550 000
Sum investeringer					2 125 000	0	0	0	2 125 000
Sum lån					-1 550 000	0	0	0	-1 550 000
Sum annet					-575 000	0	0	0	-575 000
Driftskonsekvenser					0	0	0	0	0
Sum renter					13 950	27 377	26 680	25 982	93 989
Sum avdrag					19 375	38 750	38 750	38 750	135 625
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					33 325	66 127	65 430	64 732	229 614

I-4391 Redningsbil. Prosjekt 7632.

Dagens redningsbil som eies av Røde Kors må byttes ut grunnet store driftsproblemer. Det vises til egen sak til kommunestyret i november 2016.

					2017	2018	2019	2020	Totalt
02100 Kjøp av biler	0	0	0	0	525 000	0	0	0	525 000
04290 Merverdiavgift 25 prosent	0	0	0	0	131 000	0	0	0	131 000
07290 Komp for merverdiavgift investering	0	0	0	0	-131 000	0	0	0	-131 000
09100 Bruk av lån	0	0	0	0	-525 000	0	0	0	-525 000
Sum investeringer					656 000	0	0	0	656 000
Sum lån					-525 000	0	0	0	-525 000
Sum annet					-131 000	0	0	0	-131 000
Driftskostnader					0	0	0	0	0
Sum renter					788	10 711	8 190	7 245	26 934
Sum avdrag					0	52 500	52 500	52 500	157 500
SUM NETTO DR.KONSEKVENSER					788	63 211	60 690	59 745	184 434

I-4391 Utskifting brannbil. Prosjekt 7574.

I forbindelse med innkjøp av ny mannskapsbil (den gamle er fra 1985) anbefales det å etterbestille tre forskjellige opsjoner fra tilbudet, dette er stige med feste, generator og vinterhjul. Brannbilen er lagt inn i 2016-budsjettet og bestilling er foretatt, slik at det er opsjonene som nå er lagt inn i 2017 budsjettet.

					2017	2018	2019	2020	Totalt
02100 Kjøp av biler	0	0	0	0	136 000	0	0	0	136 000
04290 Merverdiavgift 25 prosent	0	0	0	0	34 000	0	0	0	34 000
07290 Komp for merverdiavgift investering	0	0	0	0	-34 000	0	0	0	-34 000
09100 Bruk av lån	0	0	0	0	-136 000	0	0	0	-136 000
Sum investeringer					170 000	0	0	0	170 000
Sum lån					-136 000	0	0	0	-136 000
Sum annet					-34 000	0	0	0	-34 000
Driftskostnader					0	0	0	0	0
Sum renter					204	2 815	2 285	2 162	7 466
Sum avdrag					0	6 800	6 800	6 800	20 400
SUM NETTO DR.KONSEKVENSER					204	9 615	9 085	8 962	27 866

I-6801 Egenkapitalinnskudd

Det er forutsatt ut fra signal fra KLP at kommunen i 2017 må innbetale et egenkapitalinnskudd på kr 901.000. Dette er finansiert med driftsmidler.

					2017	2018	2019	2020	Totalt i perioden
05292 Egenkapitalinnskudd	0	0	0	0	901 000	901 000	901 000	901 000	901 000
97000 Overføring fra driftsregnskapet	0	0	0	0	-901 000	-901 000	-901 000	-901 000	-901 000
Sum investeringer					901 000	901 000	901 000	901 000	3 604 000
Sum bruk av driftsmidler					-901 000	-901 000	-901 000	-901 000	-3 604 000

I-7100 Kommandobil Namdal brann- og redningsvesen

Innkjøp av kommandobil til Namdal brann- og redningsvesen. Bilen skal benyttes av fagleider brann (brannsjef og varabrannsjef) i forbindelse med utrykninger samt i den daglige driften av brannvesenet. Kostnaden på bilen skal fordeles på alle tre deltakerkommunene.

					2017	2018	2019	2020	Totalt i perioden
02100 Kjøp av biler	0	0	0	0	750 000	0	0	0	750 000
09100 Bruk av lån	0	0	0	0	-750 000	0	0	0	-750 000
Sum investeringer					750 000	0	0	0	750 000
Sum lån					-750 000	0	0	0	-750 000
Driftskonsekvenser					0	0	0	0	0
Sum renter					1 125	14 850	9 900	7 200	33 075
Sum avdrag					0	150 000	150 000	150 000	450 000
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER					1 125	164 850	159 900	157 200	483 075

I-9101 Formidlingslån									
Opptak av formidlingslån/startlån. Kommunene tar opp lån i Husbanken som igjen videreutlånes til boligkjøpere. Det budsjetteres med kr 3 mill. i innlån/utlån startlån hvert år i økonomiplanperioden.									
					2017	2018	2019	2020	Totalt i perioden
05100 Avdrag på lån	0	0	0	0	1 250 000	1 250 000	1 250 000	1 250 000	0
05200 Utlån	0	0	0	0	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000	0
09100 Bruk av lån	0	0	0	0	-3 000 000	-3 000 000	-3 000 000	-3 000 000	0
09200 Avdrag på utlån	0	0	0	0	-1 250 000	-1 250 000	-1 250 000	-1 250 000	0
					2017	2018	2019	2020	Totalt
Sum investeringer					3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000	12 000 000
Sum lån					-3 000 000	-3 000 000	-3 000 000	-3 000 000	-12 000 000

14 Finansiering

Tabellen nedenfor viser den totale finansieringen av investeringene i økonomiplanperioden. Tabellen er delt i to. Første del viser de prosjektene som belaster kommunens økonomi, mens del to er en oversikt over finansieringen av de prosjektene som er selvfinansierende, ikke påvirkere driftsbudsjettet (selvkostområdene).

INVESTERINGER:	2017	2018	2019	2020
Sum investeringer i prosjekter som påvirker kommuneøkonomien:	39 036 000	17 697 000	12 055 000	4 375 000
Finansiering;				
Spillemidler	5 500 000			
Tilskudd fylkeskommunen	300 000			
Tilskudd fra private	3 400 000			
Statstilskudd	400 000	3 244 000	1 500 000	
Lån	17 814 000	7 381 000	5 144 000	3 500 000
Ref. mva.komp	6 972 000	3 406 000	2 411 000	875 000
Bruk av fond	4 650 000	3 666 000	3 000 000	
Sum finansiering	39 036 000	17 697 000	12 055 000	4 375 000
Sum investeringer på selvkostområdet:	8 559 000	300 000		
Finansiering:				
Bruk av lån	8 559 000	300 000		

15 Nye driftstiltak

15.1 Større nye driftstiltak som det er funnet rom for i perioden.

Bruttotall er benyttet nedenfor.

Nye tiltak:	2017	2018	2019	2020
D-1000 Beredskap og varslingsystemer	45 000	30 000	30 000	30 000
D- 4215 Bredbåndsutbygging	1 000 000			
SUM	1 045 000	30 000	30 000	30 000

15.2 Beskrivelse av de nye driftstiltak som er lagt inn i økonomiplanperioden

D-1101 Beredskap og varslingsystemer

Befolkningsvarsling brukes for å informere og varsle hele eller deler av befolkningen før, under og etter en katastrofe - og ved evakuering av hele eller deler av den norske befolkningen.

Kan også brukes på andre områder. Systemet har vist seg spesielt godt egnet innenfor kommunal VA. Etableringsavgift, oppstartskostnader/opplæring og trafikkostnader - totalt ca kr 45.000,- 1. driftsår. Deretter kr 25.000,- i årlig avgift og ca kr 5.000,- i trafikkostnader per år i et normalår.

Kostnaden kan deles mellom ramme 1 og va-området

D-4215 Bredbåndsutbygging.

Kommunen har sammen med de øvrige IN-kommunene og Snåsa gjennomført et prosjekt ifht mobil og bredbånd/fiber. Det er samlet mottatt et tilskudd på kr 3 mill., hvorav kr 500.000 er tildelt Grong. Dersom dette ikke nyttes i 2017, vil det skje en omfordeling blant kommunene i forhold til prosjekter i 2018. . Det betinges egenandel på 50% dvs. kr 500.000. I driftsbudsjettet er det således lagt inn et samlet tilskudd/på kr 1 mill. kroner i 2017 til utbygging av bredbånd og styrking av mobildekningen. Konkret fordeling av midlene må behandles i egen sak.

16 Positive og negative elementer i årets budsjett.

Årets budsjett inneholder flere både positive og negative elementer sett i forhold til revidert budsjett for 2016. Disse er satt opp i en oversikt nedenfor. Oversikten er ikke uttømmende.

Felles

Positivt

- Det er avsatt en sum som dekker noe av budsjettert lønnsøkning for 2017.
- Selv om det ligger inne forslag om bemanningsreduksjoner, er det et sterkt håp å kunne ta ned bemanningen uten oppsigelse av faste ansatte.

Negativt

Det er lagt inn omstillingskrav på de ulike rammeområdene i hele økonomiperioden som vil bli krevende. Dette i tillegg til at det meste av lønnsøkningen må dekkes inn innenfor de enkeltes rammer.

Administrasjon og fellesutgifter

Negativt

- Fra og med 2013 er det foretatt en betydelige nedbemanning innenfor ramme 1 – fortrinnsvis innenfor Servicekontoret og informasjon, totalt 2 årsverk. I tillegg ble det foretatt en nedbemanning på Servicekontoret tilsvarende 0,8 årsverk fra april 2016, med bakgrunn i bortfall av arbeid utført på vegne av IN Trafikk og tilbringertjenesten. Planlegges ytterligere reduksjon i 2017 – tilsvarende 0,5 årsverk. Noe kompenseres ved bortfall og nedprioritering av oppgaver, mens andre oppgaver fordeles på øvrige ansatte innfor ramme 1.
- Reduksjon i antall utgaver av Grongnytt fra 7 til 5 utgaver per år.

Positivt

- Redusert sårbarhet innfor økonomi, investering i nytt økonomisystem og elektronisk fakturabehandling med mål om bedre kontroll på økonomistyringen og håndteringen av fakturaene.
- Innføring av SvarUt vil gi en sikrere og raskere postforsendelse for de personer, bedrifter, lag og foreninger som ønsker digital post fra Grong kommune.

Oppvekst og familie

Negativt:

- Generelle innsparingstiltak, som gir særlig GBU utfordringer.
- Det er ikke lagt inn investeringsmidler til å følge opp IKT-investeringer slik IKT-plan legger opp til. Det kan likevel være en mulighet å vurdere behovet i sammenheng med midler avsatt til inventar og utstyr i forbindelse med utbygging av skolen og kulturbygget.
- Midler til midlertidig stillingsøkning i barnehagene (unntatt Harran barnehage) høsten 2016 er ikke videreført i 2017. (unntatt en ekstraressurs for Ekker barnehage).
- Kursbudsjettet for barnevern er redusert.
- Ny programvare for PPT for databehandling (Visma flyt PPT) er ikke budsjettet.

Positive:

- Vi klarer å opprettholde dagens tjenestetilbud, og ingen fast ansatte må sies opp.
- Nye skolelokaler ved GBU pluss nytt kulturbygg tas i bruk, og vil gi mange nye muligheter for både elever og ansatte.
- Det er lagt inn midler til planlegging og bygging av nytt svømmebasseng, samt midler til svømmeundervisning i eksterne basseng utenfor kommunen i 2017.
- Det er fortsatt lagt inn midler til kompetanseheving, som muliggjør at ansatte kan ta videreutdanning innenfor prioriterte områder.
- Ekker barnehage får driftsmidler til midlertidig å styrke bemanninga i forbindelse med mye sykefravær.
- Midler til vognskur ved Rønningen barnehage er budsjettet.
- Oppgradering uteområde GBU- ungdomsskolen er lagt inn i budsjettet for 2017.
- Budsjettet inneholder midler til deltakelse i felles barnevernvaktordning.
- Ny 70 % stilling ved barnevernet opprettes som fast ordning.

Helse og omsorg

Negativt:

- Krav til nedskjæringer innenfor rammeområdet med kr 500 000 i tillegg til å ta en del av lønnsøkningen kommer til å bli utfordrende.
- Som følge av kutt på institusjonsbasert omsorg er KAD- tilbudet forventet tatt inn som en ordinær del av drifta. Det kan bli utfordrende å holde budsjettrammen dersom antall brukere til KAD tilbudet øker.
- Reduksjon i hjelpetjenesten YES

Positivt:

- Etablering av en ordning med arbeidsledelse for de som mottar sosial stønad . (Arbeidsplikt for de under 30 år).
- Deltakelse i samarbeid om psykologstilling ved IKS Namdal rehabilitering
- Samordningen mellom kulturområdet og deler av ungdomstilbudet er positivt.
- Igangsetting av renovering av gammel helsefløy starter i 2018 –etter planlegging i 2017.
- Iverksetting av brannverntiltak Grong helse- og omsorgstun.
- Til tross for stramme rammer unngås oppsigelser i 2017, men enkelte ansatte vil få andre oppgaver innen organisasjonen.

Næring, miljø, jordbruk, skogbruk, kultur, teknisk, brann- og redning, musikk- og kulturskole og ungdomsklubb.

Negativt

- Det er ikke foretatt prisjustering av vedlikeholdsposter og spesielt innenfor formålsbyggene er det satt av lite til uforutsatte hendelser.
- Bibliotek Harran foreslås nedlagt fra 01.07.2017.
- Det meste av lønnsøkningen i 2017 må forventes dekket innenfor egen ramme.
- Det er lagt inn et omstillingskrav på kr 200 000.

Positivt

- Det ligger fortsatt inne tilskudd til melkekvoteordninga (kr. 50 000) og nærings og miljøtilskudd i skogbruket (kr 57 000).
- Landbruksfond videreføres med kr 42 000.
- Tilskuddsordningen til samfunnshus og grendehus er opprettholdt.
- Tilskudd til brøyting av parkeringsplass på Heia Gjestegård og tilskudd til oppkjøring av Kvernsjøløypa og andre langrennsløyper er opprettholdt.
- Tilskudd til sang/musikk/teater/konsserter, barne- og ungdomsarbeid, er videreført på samme nivå.
- Opprettelse av et team av flere medarbeidere på kulturområdet.
- Det er budsjettet med investeringer på en rekke områder som vist i egen oversikt i budsjettet.
- Stort sett uforandret avgiftsnivå.

17 Omstilling og effektivisering

Økonomiplanarbeidet de siste årene har vist stor ubalanse utover i perioden. Årets økonomiplan viser også ubalanse fremover om enn ikke i samme størrelsesorden som tidligere år. Bakgrunn for at situasjonen ser bedre ut nå skyldes bla. omlegging av tilskuddsordningen/refusjon enslige mindreårige. Vi har for 2018 inne et tilskudd som er ca. 5 millioner større enn tilskudd etter gammel ordning(som lå inne i forrige økonomiplan). Samme beløp gjelder også resten av økonomiplan perioden.

Som det fremgår av kapittel 8.7 så utgjøre tilskudd vedrørende flykninger en vesentlig del av vårt inntektsgrunnlag. Dersom bosettingen ikke opprettholdes på samme nivå i årene som kommer, så har vi en betydelig utfordring med å ta ned driftsnivået.

Budsjett og økonomiplan som legges frem nå viser at vi fremdeles har et driftsnivå som er for høyt i forhold til kommunens inntektsnivå. Budsjett 2017 har vi klart å få i balanse uten bruk av fond (utover kommunens andel i bredbåndsprosjektet som er finansiert med fond), men når det gjelder utover i økonomiplanperioden, så er denne saldert ved bruk av fond. Dette selv om det ligger inne forslag om kutt/omstilling på alle de fire rammeområdene i perioden.

Kommunen har pr. i dag et for høyt aktivitetsnivå og dette må ned. Slik situasjonen er pr. i dag så er budsjettene for andre utgifter enn lønn «skrapet» ned på et minimum, slik at ytterligere innsparinger i all hovedsak må komme i form av reduserte lønnsutgifter. Når det gjelder inntektssiden, så har vi heller ikke her store muligheter for å øke denne. Eiendomsskatt for verker og bruk ligger i dag på maks i promille, når det gjelder boliger/hytter/næring så ligger promillen her på 5. Denne kan maks økes til 7 promille. En slik økning vil anslagsvis utgjøre en økt inntekt på ca. 1,5 millioner.

Kommunen vil ved utgangen av 2017 ha en lånegjeld på kr 405 millioner. Alle våre lån ligger med flytende rente. Det er derfor helt klart at renteutviklingen har svært mye å si for oss. En renteøkning på 1 prosent utgjør da i overkant av 4 millioner pr. år. Rentefondet vårt er pr. i dag på 2,6 mill.

I tillegg til det omstillingsbehovet som er relatert til måltallene under reservert tilleggsbevilgning, så ser en av beregningene for netto driftsresultat at det burde vært lagt inn ytterligere tiltak for å styrke

netto driftsresultat. Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter er negativ i hele økonomiplanperioden med unntak av for 2017.

I den videre prosess må det legges opp til drøftinger med avdelingsledere, tillitsvalgte, verneombud og ansatte. Dette er en tidkrevende og møysommelig prosess. Det er viktig å komme i en løpende situasjon der aktivitetsnivået og utgiftssiden harmonerer med det vi får av inntekter. Likst er det viktig at en her finner de tiltakene som gir minst mulig negative effekter ut fra de mål og rammer som legges fra politisk hold.

Ulike forhold som kan være aktuelle å se nærmere på er ramset opp nedenfor.

Det er lagt inn følgene forventninger om innsparinger på de ulike rammeområdene i økonomiplanperioden. Tabellen skal forestås slik; Innsparingen på ramme 2 i 2017 er totalt kr 300.000,-. Dette er så videreført utover i perioden. I tillegg kommer det inn ytterligere 1 000.000,- i innsparing f.o.m 2018. Altså totalt omstillingsbeløp for 2018 sett i forhold til dagens situasjon for ramme 2 er på 1,3 millioner.

Totalt omstillingsbehov som ligger inne i økonomiplanperioden fordelt på det enkelte år er som følger;

	2017	2018	2019	2020
Ramme 1 Adm. og fellesutgifter				
Generell innsparing	0	0	400 000	0
Ramme 2 Oppvekst og familie				
Generell innsparing	300 000	1 000 000	0	0
Ramme 3 Helse og omsorg				
Generell innsparing	500 000	1 000 000	0	0
Ramme 4 Næring, miljø, kultur, teknisk, brann				
Generell innsparing	200 000	500 000	400 000	0
Ramme 6 Generell innsparing – eks økt eiendomsskatt		500 000		
Sum innsparing/omstilling ramme 1 - 4				
Totalt beløp pr. år.	1 000 0000	3 000 000	800 000	0

	2017	2018	2019	2020
Ramme 9				
Saldering med bruk av fond	0	1 378 000	1 562 000	2 287 000

Det er flere ulike forhold som kan være aktuelle å se på fremover for å kunne hente inn de omstillingsbeløp som er lagt i økonomiplan. Målet må være å komme ned på et driftsnivå hvor en ikke har behov for bruk av fond for å oppnå balanse. Eksempler på tiltak som kan være aktuelle å se på fremover er :

- Interkommunalt samarbeid på flere områder, bør i tillegg til økt kvalitet på tjenestene gi grunnlag for reduserte utgifter.
- Økning eiendomsskatt – økt promille, ny taksering fra 2020.
- Oppsigelse MOT- avtalen
- Endring av renholdsrutiner på flere bygg.

- Omgjøring av sykeheimsplasser til omsorgsboliger
- Nedlegging Harran skole
- Bevisstgjøring i forhold til utnyttelse av ulike tilskuddsordninger.
- Namdal rehabilitering – endring slik at en kun betaler for nødvendig bruk.
- Privatisering av kommunale veger
- Reduksjon av tilskudd til ulike formål
- Økning av husleie kommunale boliger
- Redusere avdrag på lån(innenfor lovverket mht. minimumsavdrag)

SLUTTKOMMENTAR

Budsjettforslaget for 2017 må karakteriseres som offensivt, særlig investeringsbudsjettet. Det har vært store utfordringer med å få til et driftsbudsjett og en økonomiplan i balanse. Ved starten av arbeidet lå det en meget stor ubalanse i det konsekvensjusterte budsjettet. Det har gjort arbeidet utfordrende, ikke minst i forhold til å følge opp de føringer som ligger i kommuneplanens samfunnsdel samt flere kommunedelplaner.

Tross noen reduksjoner mener jeg dagens tjenestetilbud i all hovedsak opprettholdes. Ett eksempel på reduksjon i tilbudet er at det er foreslått å legge ned biblioteket i Harran. Det er også foretatt omprioriteringer dvs. reduksjoner på noen ansvarsområder til fordel for andre.

Forslaget til økonomiplan viser klart det omstillingsbehov som kommunen står overfor, dog avhengig av hvorvidt ulike usikkerhetsmomenter faller ned i positiv eller negativ retning for økonomien. Skal kommunen komme opp på et netto driftsresultat på 2%, må det til betydelige reduksjoner i netto driftsutgifter.

I forslaget til statsbudsjett kom det inn flere endringer i forhold til tidligere signaler/forventninger. Disse slo i sum positivt ut for Grong kommune. Her tenkes særlig på endringen i finansieringsordningene opp mot enslige mindreårige flyktningene. Noen andre endringer gikk i kommunens disfavør.

Et forhold som skapte utfordring i avslutningsfasen av budsjettarbeidet, var meldingen om redusert eiendomsskatt på kraftverkene i 2017 på hele 2,7 millioner kroner.

Viktige kriterier for en god kommuneøkonomi er å:

- Oppnå positive driftsmarginer
- Ha en tilstrekkelig likviditet og dermed unngå kassakreditt. Det er herunder viktig å ha et tilstrekkelig likviditetsfond i forhold til pensjonsutfordringene.
- Ha kontroll i forhold til gjeldssituasjon (størrelsen og sammensetningen av lånemassen, avsetninger på fond i gode tider og fastrentebindinger er viktige elementer her)
- Ha løpende god økonomistyring, slik at regnskapsunderskudd unngås.

Økonomiplanen viser at kommunen har store utfordringer ikke minst i forhold til kriteriet om positive driftsmarginer. Det som er med og redder situasjonen på kort sikt er at det i gode tider ble satt av penger på fond, og at det er mulig å bruke av fond for å balansere økonomiplanen. Det må dog være en klar målsetting om å skape en løpende sunn driftsøkonomi.

Det er derfor svært viktig at kommunestyret også i år har et langsiktig perspektiv ved behandlingen av årsbudsjettet. Rådmannen vil utfordre kommunestyret på å se kritisk på de nye forslag til tiltak som er lagt inn i forslaget til budsjett og økonomiplan, og da i forhold til om noen av tiltakene kan utsettes. Selv om mange tiltak har gunstig finansiering, øker lånegjelden også i 2017. Ut fra rente og avdragsbelastningen, er det derfor viktig å se kritisk på investeringsbudsjettet.

Det er også viktig å være kritisk i forhold til driftsbudsjettet, og her bør vurderingene gå på om det er tiltak eller ansvarsområder der netto driftsutgifter kan reduseres. Eksempel her kan være å redusere de tilskudd som ytes fra kommunens side på flere områder.

I kommentarene er flyktningeområdet viet stor plass, og det er ikke uten grunn. Kommune har bosatt flyktninger i mange år og har også flyktningemottak. Driftsbudsjettet viser hvilken innvirkning bosettingen av flyktninger har på driftsbudsjettet. Det er svært viktig at kommunestyrets medlemmer setter seg godt inn i faktagrunnlaget som ligger i budsjettheftet, og da som grunnlag for framtidige politiske valg. Ikke minst i relasjon til den usikkerhet som foreligger i forhold til bosettingsbehovet fremover.

Økonomiplanen synliggjør godt den langsiktige økonomiske utfordring som foreligger. Det er ikke å komme bort fra at det i nær framtid må gjøres beslutninger som gjør at den løpende drift gjøres opp med et positivt netto driftsresultat. Dette kan ikke poengteres sterkt nok.

Forslaget til handlingsplan mener jeg også må betegnes som meget offensiv. I tillegg til flere felles utviklingstiltak, er det lagt inn flere sektorvise tiltak. Ett av de største tiltakene er oppfølging av kommunereformen. Ut fra at det dessverre ikke ble noen kommunesammenslåing, må det nå settes fokus på utvikling av det interkommunale samarbeidet.

Gjennomføringen av de tiltak som er iverksatt i 2016 og som videreføres i 2017, planlegging og gjennomføring av nye tiltak i 2017 og gjennomføring av utviklingstiltakene i handlingsplanen, gjør at 2017 blir nok et meget aktivt år.

Grong, 21. november 2016

Svein Helland
Rådmann

18 Obligatoriske budsjettskjema

18.1 Budsjettskjema 1A – økonomiplanperioden 2017 - 2020

Beskrivelse	Regnskap 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020
Skatt på inntekt og formue	-47 241 000	-54 474 000	-52 412 000	-52 412 000	-52 412 000	-52 412 000
Ordinært rammetilskudd	-99 708 000	-96 628 000	-103 168 000	-103 168 000	-103 168 000	-103 168 000
Skatt på eiendom	-15 674 000	-14 561 000	-11 941 000	-11 991 000	-11 991 000	-11 991 000
Andre direkte eller indirekte skatter	-6 098 000	-6 420 000	-6 420 000	-6 420 000	-6 420 000	-6 420 000
Andre generelle statstilskudd	-20 330 000	-21 280 000	-17 939 000	-16 333 000	-15 325 000	-15 156 000
<i>Herav:</i>						
Momskompensasjon	0	0	0	0	0	0
Investeringskompensasjon	-1 120 000	-1 161 000	-1 119 000	-1 119 000	-1 119 000	-1 119 000
Flyktningetilskudd (Vertskommune og integrering)	-19 210 000	-20 119 000	-16 820 000	-15 214 000	-14 206 000	-14 037 000
Sum frie disponible inntekter	-189 051 000	-193 363 000	-191 880 000	-190 324 000	-189 316 000	-189 147 000
Renteinntekter og utbytte	-917 000	-705 000	-705 000	-705 000	-705 000	-705 000
Gevinst finansielle instrumenter						
Renteutgifter provisjoner og andre finansutgifter	5 369 000	4 768 000	7 414 000	7 434 000	7 239 000	7 012 000
Tap finansielle instrumenter						
Avdrag på lån	11 743 000	13 282 000	15 303 000	16 167 000	16 360 000	16 468 000
Netto finansinntekter/-utgifter	16 195 000	17 345 000	22 012 000	22 896 000	22 894 000	22 775 000
Til dekning av tidl års regnsk m merforbruk	0	0	0	0	0	0
Til ubundne avsetninger	102 000	0	2 000 000	0	0	0
Til bundne avsetninger	12 520 000	4 816 000	5 046 000	5 054 000	5 054 000	5 054 000
Bruk av tidl års regnsk m mindreforbruk	0	0	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	-1 634 000	-148 000	-500 000	-1 378 000	-1 562 000	-2 287 000
Bruk av bundne avsetninger	-11 541 000	-6 815 000	-6 144 000	-6 044 000	-6 044 000	-6 044 000
Netto avsetninger	-553 000	-2 147 000	402 000	-2 368 000	-2 552 000	-3 277 000
Overført til investeringsbudsjettet	645 000	806 000	901 000	901 000	901 000	901 000
Til fordeling drift	-172 764 000	-177 359 000	-168 565 000	-168 895 000	-168 073 000	-168 748 000
Sum fordelt til drift	164 884 000	177 359 000	168 565 000	168 895 000	168 073 000	168 748 000
Merforbruk/mindreforbruk	-7 880 000	0	0	0	0	0

18.2 Budsjettskjema 1B Økonomiplan perioden 2017 – 2020

	Regnskap 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020
1 Administrasjon og fellesutgifter						
Netto driftsutgifter	12 024 000	10 531 000	11 452 000	11 191 000	10 812 000	10 833 000
+ Avsetning til fond	281 000	0	0	0	0	0
- Bruk av fond	-369 000	0	0	0	0	0
Rammeområdets nettoutgifter	11 936 000	10 531 000	11 452 000	11 191 000	10 812 000	10 833 000
2 Oppvekst og familie						
Netto driftsutgifter	57 217 000	62 960 000	63 150 000	61 723 000	61 676 000	62 426 000
+ Avsetning til fond	411 000	0	0	0	0	0
- Bruk av fond	-5 000	0	0	0	0	0
Rammeområdets nettoutgifter	57 623 000	62 960 000	63 150 000	61 723 000	61 676 000	62 426 000
3 Helse og omsorg						
Netto driftsutgifter	78 847 000	83 309 000	74 507 000	77 906 000	77 906 000	77 906 000
+ Avsetning til fond	1 331 000	0	2 000 000	0	0	0
- Bruk av fond	-668 000	-100 000	-262 000	-162 000	-162 000	-162 000
Rammeområdets nettoutgifter	79 510 000	83 209 000	76 245 000	77 744 000	77 744 000	77 744 000
4 Kultur, næring og utvikling						
Netto driftsutgifter	13 142 000	19 062 000	19 606 000	18 899 000	18 406 000	18 407 000
+ Avsetning til fond	5 614 000	4 396 000	4 626 000	4 634 000	4 634 000	4 634 000
- Bruk av fond	-4 920 000	-6 715 000	-6 367 000	-5 867 000	-5 867 000	-5 867 000
Rammeområdets nettoutgifter	13 836 000	16 743 000	17 865 000	17 666 000	17 173 000	17 174 000
5 Kirkeformål						
Netto driftsutgifter	2 215 000	2 246 000	2 446 000	2 446 000	2 446 000	2 446 000
+ Avsetning til fond	0	0	0	0	0	0
- Bruk av fond	0	0	0	0	0	0
Rammeområdets nettoutgifter	2 215 000	2 246 000	2 446 000	2 446 000	2 446 000	2 446 000
6 Politisk styring, kontroll fellesutgifter						
Netto driftsutgifter	1 541 000	710 000	-1 364 000	-2 038 000	-1 941 000	-2 038 000
+ Avsetning til fond	0	0	0	0	0	0
- Bruk av fond	0	0	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
Rammeområdets nettoutgifter	1 541 000	710 000	-1 379 000	-2 053 000	-1 956 000	-2 053 000
7 Særregnskap						
Netto driftsutgifter	1 313 000	0	0	0	0	0
+ Avsetning til fond	4 465 000	0	0	0	0	0
- Bruk av fond	-5 778 000	0	0	0	0	0
Rammeområdets nettoutgifter	0	0	0	0	0	0
8 Rammetilskudd, kons.kraft, eiendomsskatt*						
Netto driftsutgifter	-1 415 000	-1 459 000	-1 232 000	-1 232 000	-1 232 000	-1 232 000
+ Avsetning til fond	0	0	0	0	0	0
- Bruk av fond	0	0	0	0	0	0
Rammeområdets nettoutgifter	-1 415 000	-1 459 000	-1 232 000	-1 232 000	-1 232 000	-1 232 000
9 Diverse gebyrer (døgnmulkt)						
Netto driftsinntekter	0	0	0	0	0	0
Rammeområdets nettoinntekter	0	0	0	0	0	0
Sum fordelt netto til drift (sum "Netto driftsutgifter" foran)	164 884 000	177 359 000	168 565 000	168 895 000	168 073 000	168 748 000
Avsetning til fond	12 102 000	4 396 000	6 626 000	4 634 000	4 634 000	4 634 000
Bruk av fond	-11 740 000	-6 815 000	-6 644 000	-6 044 000	-6 044 000	-6 044 000
Sum netto driftsutgift	165 246 000	174 940 000	168 547 000	167 485 000	166 663 000	167 338 000
Kontroll: Sum "Rammeområdets nettoutgifter" for rammene 1-8 foran	165 246 000	174 940 000	168 547 000	167 485 000	166 663 000	167 338 000

* Omfatter

Ansvar 8100: Konsulent honorar ifb. Omtaksering av verker og bruk

Ansvar 8700: Kjøp av tjenester og konsesjonskraft.

18.3 Økonomisk oversikt drift økonomiplanperioden 2017 – 2020

	Regnskap 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020
Brukerbetalinger	-12 454 937	-12 669 000	-12 709 000	-12 709 000	-12 709 000	-12 709 000
Andre salgs- og leieinntekter	-36 333 375	-36 564 000	-37 633 000	-37 788 000	-37 865 000	-37 865 000
Overføringer med krav til motytelse	-72 641 912	-66 766 000	-85 910 000	-80 262 000	-79 763 000	-80 195 000
Rammetilskudd	-100 718 169	-96 628 000	-103 408 000	-103 408 000	-103 408 000	-103 408 000
Andre statlige overføringer	-20 829 385	-21 380 000	-18 039 000	-16 433 000	-15 425 000	-15 256 000
Andre overføringer	-1 713 976	-2 129 000	-1 866 000	-1 866 000	-1 866 000	-1 866 000
Inntekts- og formuesskatt	-47 240 576	-54 474 000	-52 412 000	-52 412 000	-52 412 000	-52 412 000
Eiendomsskatt	-15 673 912	-14 561 000	-11 941 000	-11 991 000	-11 991 000	-11 991 000
Andre direkte og indirekte skatter	-6 098 761	-6 420 000	-6 420 000	-6 420 000	-6 420 000	-6 420 000
SUM DRIFTSINNTEKTER	-313 705 003	-311 591 000	-330 338 000	-323 289 000	-321 859 000	-322 122 000
Lønnsutgifter	155 954 302	161 294 000	167 679 000	167 645 000	167 613 000	168 179 000
Sosiale utgifter	28 524 717	30 915 000	32 167 000	32 241 000	32 234 000	32 382 000
Kjøp av varer og tj. som inngår i tj.pr.	46 821 265	44 082 000	48 828 000	48 245 000	48 254 000	48 194 000
Kjøp av varer og tj. som erstatter egenprod.	29 465 912	30 771 000	32 011 000	31 443 000	31 024 000	31 485 000
Overføringer	29 261 395	28 685 000	26 348 000	22 296 000	21 501 000	21 493 000
Avskrivninger (inkl. kalk. avskrivninger)	13 790 535	13 408 000	15 848 000	15 848 000	15 848 000	15 848 000
Fordelte utgifter	-413 665	-150 000	0	0	0	0
SUM DRIFTSUTGIFTER	303 404 461	309 005 000	322 881 000	317 718 000	316 474 000	317 581 000
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-10 300 542	-2 586 000	-7 457 000	-5 571 000	-5 385 000	-4 541 000
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-1 027 621	-705 000	-705 000	-705 000	-705 000	-705 000
Gevinst finansielle instrumenter						
Mottatte avdrag på utlån	-53 520	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
SUM EKSTERNE FINANSINNTEKTER	-1 081 141	-755 000	-755 000	-755 000	-755 000	-755 000
Renteutgifter, provisjoner og a. fin.utg.	5 381 372	4 768 000	7 414 000	7 434 000	7 239 000	7 012 000
Tap finansielle instrumenter						
Avdragsutgifter	11 743 429	13 282 000	15 303 000	16 168 000	16 360 000	16 468 000
Utlån	76 024	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER	17 200 825	18 090 000	22 757 000	23 642 000	23 639 000	23 520 000
RESULTAT EKSTERNE FINANSTRANSAKSJONER	16 119 684	17 335 000	22 002 000	22 887 000	22 884 000	22 765 000
Motpost avskrivninger (inkl. kalk. avskr.)	-13 790 535	-13 408 000	-15 848 000	-15 848 000	-15 848 000	-15 848 000
NETTO DRIFTSRESULTAT	-7 971 393	1 341 000	-1 303 000	1 468 000	1 651 000	2 376 000
Netto driftsresultat i prosent av driftsinntekter	2,54 %	-0,43 %	0,39 %	-0,45 %	-0,51 %	-0,74 %
Bruk av tidligere års regnsk. minedreforbr.	0	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-1 634 000	-148 000	-500 000	-1 378 000	-1 562 000	-2 287 000
Bruk av bundne fond	-11 540 660	-6 815 000	-6 144 000	-6 044 000	-6 044 000	-6 044 000
SUM BRUK AV AVSETNINGER	-13 174 660	-6 963 000	-6 644 000	-7 422 000	-7 606 000	-8 331 000
Overført til investeringregnskapet	645 000	806 000	901 000	901 000	901 000	901 000
Dekning av tidl. års regnsk. merforbr.	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	101 887		2 000 000			
Avsetninger til bundne fond	12 519 533	4 816 000	5 046 000	5 054 000	5 054 000	5 054 000
SUM AVSETNINGER	13 266 420	5 622 000	7 947 000	5 955 000	5 955 000	5 955 000
REGNSKAPSMESSIG MERFORBR./MINDREFORBR.	-7 879 633	0	0	0	0	0

18.4 Budsjettskjema 2A i økonomiplanperioden 2017 - 2020

	Regnskap 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020
Investeringer i anleggsmidler	54 467 000	154 641 000	47 595 000	17 997 000	12 055 000	4 375 000
Utlån og forskutteringer	5 340 000	4 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000
Kjøp av aksjer og andeler	643 000	806 000	901 000	901 000	901 000	901 000
Avdrag på lån	5 193 000	1 000 000	1 250 000	1 250 000	1 250 000	1 250 000
Dekning av tidligere års udekket	0					
Avsetninger	1 173 000	0	4 000 000	3 000 000	3 000 000	0
Årets finansieringsbehov	66 816 000	160 447 000	56 746 000	26 148 000	20 206 000	9 526 000
Finansiert slik:	0	0	0			
Bruk av lånemidler	-47 789 000	-107 091 000	-29 373 000	-10 681 000	-8 144 000	-6 500 000
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-2 240 000	0	-4 000 000	-3 000 000	-3 000 000	
Tilskudd til investeringer	-5 908 000	-10 500 000	-5 500 000	0	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	-6 911 000	-27 765 000	-6 972 000	-3 406 000	-2 411 000	-875 000
Mottatte avdrag på utlån, og refusjoner	-1 189 000	-14 285 000	-5 350 000	-4 494 000	-2 750 000	-1 250 000
Andre inntekter	-152 000	0	0	0		
Sum ekstern finansiering	-64 189 000	-159 641 000	-51 195 000	-21 581 000	-16 305 000	-8 625 000
Overført til driftsbudsjettet	-645 000	-806 000	-901 000	-901 000	-901 000	-901 000
Bruk av tidligere års udisponert						
Bruk av avsetninger	-1 981 000	0	-4 650 000	-3 666 000	-3 000 000	0
Sum finansiering	-66 815 000	-160 447 000	-56 746 000	-26 148 000	-20 206 000	-9 526 000
Udekket / udisponert	0	0	0	0	0	0

18.5 Budsjettskjema 2B i økonomiplanperioden 2017 - 2020

Prosjekt / prosjektnavn	Regnskap 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020
Til investeringer i anleggsmidler	54 467	154 641				
Avvikling gassanlegg GHO			313 000			
ENØK, SD og EOS anlegg			3 200 000			
Grovin 6 mannsbolig			893 000			
Kjøp av andeler Sandøla Panorama			2 521 000			
Kjøp av eiendom Harran				666 000		
Bygging boliger enslige mindreårige				8 666 000		
Porter brannstasjon			500 000			
Utbygging Ekker barnehage					3 750 000	4 375 000
Vognskur Rønningen barnehage			250 000			
Brannalarmanlegg GBU Barneskolen			450 000			
Inventar og utstyr GBU/kulturhuset			3 250 000			
Brannverntiltak GHO - gjennomføring				3 125 000	3 875 000	
Ombygging legekantor			125 000	3 125 000		
Renovering basseng			16 000 000			
Friplassen			5 500 000			
Sikringstiltak Tømmeråssonen			1 583 000	2 115 000		
Uteområdet GBU			750 000			
Basseng ved vannpumpestasjon Bjørgan				300 000		
Ombygging Harran kloakkrenseanlegg			800 000			
Ombygging Mediå renseanlegg			7 759 000			
Stedsutvikling Grong Sentrum					4 430 000	
Vegopprusting Lokstall			2 125 000			
Redningsbil			656 000			
Tillegg brannbil			170 000			
Kommandobil Namdal brann- og redningsvesen			750 000			
Sum fordelt til investering i anleggsmidler	54 467 000	154 641 000	47 595 000	17 997 000	12 055 000	4 375 000

18.6 Økonomisk oversikt investering i økonomiplanperioden 2017 – 2020

	Regnskap 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020
Salg av driftsmidler og fast eiendom	-2 215 430		-4 000 000	-3 000 000	-3 000 000	
Andre salgsinntekter	-					
Overføringer med krav til motytelse	-1 744 392	-13 285 000	-4 100 000	-3 244 000	-1 500 000	-
Kompensasjon merverdiavgift	-6 911 103	-27 765 000	-6 972 000	-3 406 000	-2 411 000	-875 000
Statlige overføringer	-4 163 876					
Andre overføringer	-151 858	-10 500 000	-5 500 000	-	-	-
Renteinntekter og utbytte						
SUM INNTEKTER	-15 186 659	-51 550 000	-20 572 000	-9 650 000	-6 911 000	-875 000
Lønnsutgifter	6 505					
Sosiale utgifter	-					
Kjøp av varer og tj. som inngår i komm. tjenesteprod.	46 784 620	124 114 000	39 229 000	12 899 000	9 644 000	3 500 000
Kjøp av tjenester som erstatter komm. tjenesteproduksjon	-	-	-	-	-	-
Overføringer	7 184 623	29 326 000	8 366 000	5 098 000	2 411 000	875 000
Renteutgifter og omkostninger	108 811	1 201 000				
Fordelte utgifter	367 665					
SUM UTGIFTER	54 452 224	154 641 000	47 595 000	17 997 000	12 055 000	4 375 000
Avdragsutgifter	5 193 118	1 000 000	1 250 000	1 250 000	1 250 000	1 250 000
Utlån	5 340 136	4 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000
Kjøp av aksjer og andeler	643 416	806 000	901 000	901 000	901 000	901 000
Dekning av tidligere års udekkede investeringsutg.	-					
Avsetninger til ubundne investeringsfond	1 070 000		4 000 000	3 000 000	3 000 000	
Avsetninger til bundne fond	102 503					
SUM FINANSIERINGSTRANSAKSJONER	12 349 173	5 806 000	9 151 000	8 151 000	8 151 000	5 151 000
FINANSIERINGSBEHOV	51 614 738	108 897 000	36 174 000	16 498 000	13 295 000	8 651 000
Bruk av lån	-47 788 946	-107 091 000	-29 373 000	-10 681 000	-8 144 000	-6 500 000
Salg av aksjer og andeler	-10 000	-	-	-	-	-
Mottatte avdrag på utlån	-1 189 400	-1 000 000	-1 250 000	-1 250 000	-1 250 000	-1 250 000
Overføring fra driftsregnskapet	-645 000	-806 000	-901 000	-901 000	-901 000	-901 000
Bruk av tidligere års udisponert	-	-	-	-	-	-
Bruk av disposisjonsfond	-					
Bruk av bundne driftsfond	-					
Bruk av ubundne investeringsfond	-	-	-4 650 000	-3 666 000	-3 000 000	-
Bruk av bundne fond investeringsfond	-1 981 391	-	-	-	-	-
SUM FINANSIERING	-51 614 737	-108 897 000	-36 174 000	-16 498 000	-13 295 000	-8 651 000
UDEKKET / UDISPONERT	-	-	-	-	-	-

18.7 Investeringsbudsjett for 2017 på kontonivå.

Ansvar 3102 Vaskeri

Prosjekt: *Avvikling gassanelgg*

02311	Tjenester vedr. tekniske anlegg	250 000
04290	Mva	63 000
07290	Mva.komp	-63 000
09480	Bruk av ubundet inv.fond	-250 000

Ansvar 4009 Forvaltningsutgifter eiendommer ramme 4

Prosjekt *ENØK, SD og EOS anlegg*

02311	Tjenester vedr. tekniske anlegg	2 560 000
04291	Merverdiavgift 25 prosent	640 000
07000	Statstilskudd	-250 000
07920	Merverdiavgift 25 prosent ref	-640 000
09100	Bruk av lån	-2 310 000

Ansvar 4100 Eiendomsdrift utleieleiligheter

Prosjekt: *Grovin 6 mannsbolig*

02315	Tjenester vedr. påkostning bygg/anlegg	893 000
09100	Bruk av lån	-893 000

Ansvar 4100 Eiendomsdrift utleieleiligheter

Prosjekt: *Kjøp av andeler Sandøla Panorama*

02850	Kjøp av bygninger	2 521 000
09100	Bruk av lån	-2 521 000

Ansvar 4100 Utleieboliger

Prosjekt: *Salg av boliger*

05480	Avsetning til ubundet	4 000 000
06701	Salg av boliger	-4 000 000

Ansvar 4112 Brannstasjon

Prosjekt: *Porter brannstasjon*

02315	Tjenester vedr. påkostning bygg/anlegg	400 000
04290	Merverdiavgift	100 000
07290	Komp for merverdiavgift	-100 000
09100	Bruk av lån	-400 000

Ansvar 4121 Eiendomsdrift Rønningen barnehage

Prosjekt: *Vognskur Rønningen barnehage*

02310	Tjenester vedr. nybygg bygninger og anlegg	200 000
04290	Mva	50 000
04290	Mva.komp	-50 000
09480	Bruk av ubundet inv.fond	-200 000

Ansvar 4124 Eiendomsdrift GBU

Prosjekt: *Brannalarmanlegg GBU barneskolen*

02311	Tjenester vedr. nye tekniske anlegg	360 000
04290	Mva	90 000
07290	Mva.komp	-90 000
09100	Bruk av lån	-360 000

Ansvar 4124 Eiendomsdrift GBU

Prosjekt: *Inventar og utstyr GBU/kulturhus*

02000	Inventar og utstyr	2 600 000
04290	Mva	650 000
07290	Mva.komp	-650 000
09100	Bruk av lån	-2 600 000

Ansvar 4131 Eiendomsdrift helse og omsorgstun

Prosjekt:	Ombygging legekantor	
	Tjenester vedr. påkosting bygninger/anlegg	
02315		100 000
04290	Mva	25 000
07290	Mva.komp	-25 000
09480	Bruk av ubundet inv.fond	-100 000

Ansvar 4180 Svømmehall

Prosjekt:	Renovering av bassenget	
	Tjenester vedr. nybygg bygninger og anlegg	
02310		12 800 000
04290	Mva	3 200 000
09300	Spillemidler	-4 500 000
07290	Mva.komp	-3 200 000
09100	Bruk av lån	-4 200 000
09480	Bruk av ubundet inv.fond	-4 100 000

Ansvar 4183 Grong sports og fritidspark

Prosjekt:	Friplassen	
	Tjenester vedr. nybygg og anlegg	
02310		4 400 000
04290	Mva	1 100 000
07700	Refusjon fra private	-3 400 000
07290	Mva.komp	-1 100 000
083000	Spillemidler	-1 000 000

Ansvar 4186 Elveforebygging og grunnundersøkelser

Prosjekt:	Sikringstiltak Tømmeråssonen	
	Tilskudd	
04700		1 269 000
04290	Mva	314 000
07290	Mva.komp	-314 000
09100	Bruk av lån	-1 269 000

Ansvar 4124 Eiendomsdrift GBU

Prosjekt:	Uteområdet GBU	
	Tjenester vedr. nyanlegg parker og uteområder	
02313		600 000
04290	Mva	150 000
07290	Mva.komp	-150 000
07300	Tilskudd fra Nord-Trøndelag fylkeskommune	-300 000
09100	Bruk av lån	-300 000

Ansvar 4304 kloakkrenseanlegg

Prosjekt:	Ombygging Harran kloakkrenseanlegg	
	Tjenester vedr. nybygg bygninger og anlegg	
02310		800 000
09100	Bruk av lån	-800 000

Ansvar 4304 kloakkrenseanlegg

Prosjekt:	Ombygging Mediå renseanlegg	
	Tjenester vedr. nybygg bygninger og anlegg	
02310		7 759 000

90

19 Vedlegg Gebyrregulativ

	Prosentvis endring	Økning i kroner	Ny sats fom. 1.1.2017
ENDRING AV VANN- AVLØP- RENOVASJON OG FEIEGEBYRENE FRA 1.1.2017. (ekskl. mva.)			
Engangsgebyr tilknytning	Uendret	0	1.000,-
Abonnementsgebyr vann - næring	Uendret	0	1.108,-
Abonnementsgebyr vann - bolig	Uendret	0	1.108,-
Abonnementsgebyr avløp - næring	Uendret	0	1.631,-
Abonnementsgebyr avløp - bolig	Uendret	0	1.631,-
Vannmåler- enhetspris for vann kr/m ³	Uendret	0	7,75
Vannmåler- enhetspris for avløp kr/m ³	Uendret	0	14,40
Årsleie vannmåler inntil 25 millimeter	Uendret	0	267,-
Årsleie vannmåler inntil 26 -50 millimeter	Uendret	0	401,-
Årsleie vannmåler over 51 millimeter	Uendret	0	667,-
Vann Sats 1 - inntil 150 m ² bruksareal	Uendret	0	1 396,-
Vann Sats 2 - mellom 151 m ² – 200 m ² bruksareal	Uendret	0	1 861,-
Vann Sats 3 - mellom 201 m ² – 250 m ² bruksareal	Uendret	0	2 325,-
Vann Hytter, fritidshus (Inkl. Bjørgan)	Uendret	0	699,-
Avløp Sats 1 - inntil 150 m ² bruksareal	Uendret	0	2 593,-
Avløp Sats 2 - mellom 151 m ² – 200 m ² bruksareal	Uendret	0	3 455,-
Avløp Sats 3 - mellom 201 m ² – 250 m ² bruksareal	Uendret	0	4 320,-
Avløp Hytter, fritidshus (Inkl. Bjørgan)	Uendret	0	1 426,-
Renovasjon Abonnement 240 l.	÷2%	÷83,-	4 040,-
Renovasjon Abonnement 100 l, rabatt	Uendret		200,-
Renovasjon Abonnement 360 l, tillegg	Uendret		400,-
Heimekompostering, rabatt	Uendret		250,-
Hytterrenovasjon (fritidsbolig)	+2,5%	27,-	850,-
Tillegg for stativ mellom 20-30 meter fra godkjent veg	÷5,6%	÷21,-	375,-
Caravan oppstilling	+2,5%	13,-	425,-
Slamtømming Pris pr. abonnent < 5m ³	+2,5%	46,-	1 876,-
Slamtømming Pris pr. abonnent Pr. m3 over 5 m ³	+2,5%	12,-	484,-
Et pipeløp på en bygning	Uendret		427,-
For andre og/eller flere pipeløp	Uendret		275,-
Fjerning av beksot eller andre oppdrag, pr. time	Endret til timepris	-	650,-
BETALINGSSATSER 2017 I BARNEHAGE, SFO, MUSIKK- OG KULTURSKOLEN			
Barnehage - heltid	+2,83%	75,-	2 730,-
Barnehage - 80% plass	+2,83%	70,-	2 443,-
Barnehage - 60% plass	+2,83%	55,-	1 974,-
Barnehage - 40% plass	+2,83%	40,-	1 416,-
Dagsats for kjøp av enkeltdager	+2,83%	10,-	295,-
For sein henting 10 min.	+2,83%	5,-	65,-
For sein henting f.o.m. 3 gang	+2,83%	5,-	155,-
SFO, Helplass	+2,5%	53,-	2 158,-
SFO, 80%	+2,5%	48,-	1 968,-
SFO, 60%	+2,5%	39,-	1 589,-
SFO, 40%	+2,5%	28,-	1 154,-

	Prosentvis endring	Økning i kroner	Ny sats fom. 1.1.2017
Ettermiddagstilbud	+2,5%	42,-	1 726,-
Korttidstilbud	+2,5%	16,-	646,-
Kjøp av enkeltdager SFO	+2,5%	5,-	205,-
Dagspris i skoleferier SFO	+2,5%	5,-	205,-
For sein henting SFO, over 10 min	+2,5%	5,-	198,-
Instrumentopplæring	+2,5%	80,-	3 262,-
Musikkmoro	+2,5%	60,-	2 448,-
Musikkbarnehage	+2,5%	42,-	1 712,-
BETALINGSSATSER FOR PRAKTISK BISTAND M.M. 2017			
Matombrining Hel porsjon middag	6,7 %	6,-	95,-
Matombrining Halv porsjon middag	1,6%	1,-	62,-
Matombrining Tørrmat (frokost/kvelds)	0	0	47,-
For beboere i tryde- og omsorsboliger GHO som har kaffeservering med tilbehør på sykeheimen og servering for egne besøkende	3,1%	5,-	165,- / mnd
Besøkende – middag	0,9%	1,-	115,-
Besøkende - tørrmåltid	4,5%	3,-	70,-
Hjemmetjenestene – under 2 G	0	0	93,-
Hjemmetjenestene – mellom 2 og 3 G	0	0	122,-
Hjemmetjenestene – mellom 3 og 4 G	2,8%	4,-	145,-
Hjemmetjenestene – mellom 4 og 5 G	11,8%	20,-	190,-
Hjemmetjenestene – over 5 G	10%	20,-	220,-
Renhold til private	0	0	260,-
Trygghetsalarmer, månedsleie	7,7%	20,-	280,-
Vaskeritjenester – håndklær pr. stk	0	0	17,-
Vaskeritjenester – jakker pr. stk	0	0	35,-
Vaskeritjenester – bukser pr. stk	0	0	27,-
Faste vaskeritjenester	0	0	220,- / mnd.
Dagsentertilbud, pr. dag (nytt)	-	-	80,-

Saksprotokoll

Utvalg: Grong kommunestyre
Møtedato: 15.12.2016
Sak: 73/16

Arkivsak: 16/6746
Tittel: SAKSPROTOKOLL - ÅRSBUDSJETT 2017. HANDLINGSPLAN 2017.
RULLERING AV ØKONOMIPLAN 2017 - 2020.

Behandling i kommunestyret:

Følgende uttalelser/skriv er ettersendt (epost) til kommunestyret:

- Arbeidsmiljøutvalget, 08.12.16
- Kommunalt råd for likestilling av funksjonshemmede, 09.12.16
- Eldrerådet, 09.12.16
- Fagforbundet Grong, 11.12.16
- Utdanningsforbundet Grong, 09.12.16
- Utdanningsforbundet Grong, arbeidsplassstillitsvalgt for barnehagene i Grong, udatert (mottatt 09.12.)
- Utdanningsforbundet Grong, klubben ved Harran oppvekstsenter avd. skole, 07.12.16
- Utdanningsforbundet Grong, klubben ved Grong barne- og ungdomsskole, 09.12.16
- FAU Bergsmo barnehage, 30.11.16
- Foreldrerepresentantene ved Ekker barnehage, 03.11.16
- FAU Harran oppvekstsenter, barnehage, 13.11.16
- FAU Harran oppvekstsenter, barnehage, kommentar, 06.12.16
- FAU Harran oppvekstsenter, skole, 06.12.16
- FAU Harran oppvekstsenter, argumentasjonsliste, 06.12.16
- Kommunalsjef oppvekst, svar vedr. brev om bemanningssituasjonen Harran oppv.senter barnehage, 22.11.16
- Verneombud Ekker og Rønningen barnehage, udatert, mottatt 13.12.16
- FAU Ekker og Rønningen barnehage, 12.12.16
- Utdanningsforbundet og verneombud Grong voksenopplæringscenter, 12.12.16.

Følgende uttalelser ble utdelt på møtet:

- Grong videregående skole, 14.12.16
- Namdals folkehøgskole, 14.12.2016

Repr. Anders Kiær satte fram følgende forslag:

«Renovering av basseng utsettes til 2018. 2017 brukes til planlegging og utarbeidelse av forprosjekt, slik at man har kunnskap om renovering og alternativ før det inntas i investeringsbudsjettet».

Votering:

Det først votert over forslaget fra Kiær vedr. basseng. Det ble avgitt 1 stemme for forslaget fra Kiær mens 16 stemte mot. Forslaget fra Kiær er dermed falt.

Pkt. 1-11 enstemmig vedtatt som formannskapets innstilling.

Pkt. 12 ble enstemmig vedtatt som formannskapets innstilling.

Pkt. 13 ble enstemmig vedtatt som formannskapets innstilling.

Pkt. 14 ble vedtatt med 16 stemmer for formannskapets innstilling, og 1 stemme mot.

Formannskapets innstilling fra 13.12.2016 er dermed vedtatt.

Ensidig protokolltilførsel fra repr. Anders Kiær, på vegne av Grong Høyre, vedr. pkt. 12, 2. strekpunkt:
«Høyre deler rådmannens opprinnelige forslag om å flytte 7. klassen fra Harran til Grong».

Grong kommunestyres vedtak:

Enstemmig vedtatt som formannskapets innstilling:

1. Kommunestyret vedtar handlingsplan 2017, økonomiplan 2017-2020 og årsbudsjett 2017, med følgende obligatoriske budsjettskjema:

BUDSJETTSKJEMA 1 A - ØKONOMIPLANPERIODEN 2017 – 2020

Beskrivelse	Regnskap 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020
Skatt på inntekt og formue	-47 241 000	-54 474 000	-52 412 000	-52 412 000	-52 412 000	-52 412 000
Ordinært rammetilskudd	-99 708 000	-96 628 000	-103 168 000	-103 168 000	-103 168 000	-103 168 000
Skatt på eiendom	-15 674 000	-14 561 000	-11 941 000	-11 991 000	-11 991 000	-11 991 000
Andre direkte eller indirekte skatter	-6 098 000	-6 420 000	-6 420 000	-6 420 000	-6 420 000	-6 420 000
Andre generelle statstilskudd	-20 330 000	-21 280 000	-17 939 000	-16 333 000	-15 325 000	-15 156 000
Herav:						
Momskompensasjon	0	0	0	0	0	0
Investeringskompensasjon	-1 120 000	-1 161 000	-1 119 000	-1 119 000	-1 119 000	-1 119 000
Flyktningetilskudd (Vertskommune og integrering)	-19 210 000	-20 119 000	-16 820 000	-15 214 000	-14 206 000	-14 037 000
Sum frie disponible inntekter	-189 051 000	-193 363 000	-191 880 000	-190 324 000	-189 316 000	-189 147 000
Renteinntekter og utbytte	-917 000	-705 000	-705 000	-705 000	-705 000	-705 000
Gevinst finansielle instrumenter						
Renteutgifter provisjoner og andre finansutgifter	5 369 000	4 768 000	7 414 000	7 434 000	7 239 000	7 012 000
Tap finansielle instrumenter						
Avdrag på lån	11 743 000	13 282 000	15 303 000	16 167 000	16 360 000	16 468 000
Netto finansinntekter/-utgifter	16 195 000	17 345 000	22 012 000	22 896 000	22 894 000	22 775 000
Til dekning av tidl års regnskm merforbruk	0	0	0	0	0	0
Til ubundne avsetninger	102 000	0	2 000 000	0	0	0
Til bundne avsetninger	12 520 000	4 816 000	5 046 000	5 054 000	5 054 000	5 054 000
Bruk av tidl års regnskm mindreforbruk	0	0	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	-1 634 000	-148 000	-500 000	-1 378 000	-1 562 000	-2 287 000
Bruk av bundne avsetninger	-11 541 000	-6 815 000	-6 144 000	-6 044 000	-6 044 000	-6 044 000
Netto avsetninger	-553 000	-2 147 000	402 000	-2 368 000	-2 552 000	-3 277 000
Overført til investeringsbudsjettet	645 000	806 000	901 000	901 000	901 000	901 000
Til fordeling drift	-172 764 000	-177 359 000	-168 565 000	-168 895 000	-168 073 000	-168 748 000

Beskrivelse	Regnskap 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020
Sum fordelt til drift	164 884 000	177 359 000	168 565 000	168 895 000	168 073 000	168 748 000
Merforbruk/mindreforbruk	-7 880 000	0	0	0	0	0

BUDSJETTSKJEMA 1 B, ØKONOMIPLANPERIODEN 2017 -2020

	Regnskap 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020
1 Administrasjon og fellesutgifter						
Netto driftsutgifter	12 024 000	10 531 000	11 452 000	11 191 000	10 812 000	10 833 000
+ Avsetning til fond	281000	0	0	0	0	0
- Bruk av fond	-369 000	0	0	0	0	0
Rammeområdets nettoutgifter	11 936 000	10 531 000	11 452 000	11 191 000	10 812 000	10 833 000
2 Oppvekst og familie						
Netto driftsutgifter	57 217 000	62 960 000	63 150 000	61 723 000	61 676 000	62 426 000
+ Avsetning til fond	411 000	0	0	0	0	0
- Bruk av fond	-5 000	0	0		0	0
Rammeområdets nettoutgifter	57 623 000	62 960 000	63 150 000	61 723 000	61 676 000	62 426 000
3 Helse og omsorg						
Netto driftsutgifter	78 847 000	83 309 000	74 507 000	77 906 000	77 906 000	77 906 000
+ Avsetning til fond	1 331 000	0	2 000 000	0	0	0
- Bruk av fond	-668 000	-100 000	-262 000	-162 000	-162 000	-162 000
Rammeområdets nettoutgifter	79 510 000	83 209 000	76 245 000	77 744 000	77 744 000	77 744 000
4 Kultur, næring og utvikling						
Netto driftsutgifter	13 142 000	19 062 000	19 606 000	18 899 000	18 406 000	18 407 000
+ Avsetning til fond	5 614 000	4 396 000	4 626 000	4 634 000	4 634 000	4 634 000
- Bruk av fond	-4 920 000	-6 715 000	-6 367 000	-5 867 000	-5 867 000	-5 867 000
Rammeområdets nettoutgifter	13 836 000	16 743 000	17 865 000	17 666 000	17 173 000	17 174 000
5 Kirkeformål						
Netto driftsutgifter	2 215 000	2 246 000	2 446 000	2 446 000	2 446 000	2 446 000
+ Avsetning til fond	0	0	0	0	0	0
- Bruk av fond	0	0	0	0	0	0
Rammeområdets nettoutgifter	2 215 000	2 246 000	2 446 000	2 446 000	2 446 000	2 446 000
6 Politisk styring, kontroll fellesutgifter						
Netto driftsutgifter	1 541 000	710 000	-1 364 000	-2 038 000	-1 941 000	-2 038 000
+ Avsetning til fond	0	0	0	0	0	0
- Bruk av fond		0	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
Rammeområdets nettoutgifter	1 541 000	710 000	-1 379 000	-2 053 000	-1 956 000	-2 053 000
7 Særregnskap						
Netto driftsutgifter	1 313 000	0	0	0	0	0
+ Avsetning til fond	4 465 000	0	0	0	0	0
- Bruk av fond	-5 778 000					
Rammeområdets nettoutgifter	0	0	0	0	0	0
8 Rammetilskudd, kons.kraft, eiendomsskatt*						
Netto driftsutgifter	-1 415 000	-1 459 000	-1 232 000	-1 232 000	-1 232 000	-1 232 000
+ Avsetning til fond	0					
- Bruk av fond	0					
Rammeområdets nettoutgifter	-1 415 000	-1 459 000	-1 232 000	-1 232 000	-1 232 000	-1 232 000
9 Diverse gebyrer (døgnmukt)						
Netto driftsinntekter	0					
Rammeområdets nettoinntekter	0					
Sum fordelt netto til drift (sum "Netto driftsutgifter" foran)	164 884 000	177 359 000	168 565 000	168 895 000	168 073 000	168 748 000
Avsetning til fond	12 102 000	4 396 000	6 626 000	4 634 000	4 634 000	4 634 000
Bruk av fond	-11 740 000	-6 815 000	-6 644 000	-6 044 000	-6 044 000	-6 044 000
Sum netto driftsutgift	165 246 000	174 940 000	168 547 000	167 485 000	166 663 000	167 338 000

BUDSJETTSKJEMA 2 A - ØKONOMIPLANPERIODEN 2017 - 2020

	Regnskap 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020
Investeringer i anleggsmidler	54 467 000	154 641 000	47 595 000	17 997 000	12 055 000	4 375 000
Utlån og forskutteringer	5 340 000	4 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000
Kjøp av aksjer og andeler	643 000	806 000	901 000	901 000	901 000	901 000
Avdrag på lån	5 193 000	1 000 000	1 250 000	1 250 000	1 250 000	1 250 000
Dekning av tidligere års udekket	0					
Avsetninger	1 173 000	0	4 000 000	3 000 000	3 000 000	0
Årets finansieringsbehov	66 816 000	160 447 000	56 746 000	26 148 000	20 206 000	9 526 000
Finansiert slik:	0	0	0			
Bruk av lånemidler	-47 789 000	-107 091 000	-29 373 000	-10 681 000	-8 144 000	-6 500 000
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-2 240 000	0	-4 000 000	-3 000 000	-3 000 000	
Tilskudd til investeringer	-5 908 000	-10 500 000	-5 500 000	0	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	-6 911 000	-27 765 000	-6 972 000	-3 406 000	-2 411 000	-875 000
Mottatte avdrag på utlån, og refusjoner	-1 189 000	-14 285 000	-5 350 000	-4 494 000	-2 750 000	-1 250 000
Andre inntekter	-152 000	0	0	0		
Sum ekstern finansiering	-64 189 000	-159 641 000	-51 195 000	-21 581 000	-16 305 000	-8 625 000
Overført til driftsbudsjettet	-645 000	-806 000	-901 000	-901 000	-901 000	-901 000
Bruk av tidligere års udisponert						
Bruk av avsetninger	-1 981 000	0	-4 650 000	-3 666 000	-3 000 000	0
Sum finansiering	-66 815 000	-160 447 000	-56 746 000	-26 148 000	-20 206 000	-9 526 000
Udekket / udisponert	0	0	0	0	0	0

BUDSJETTSKJEMA 2 B - Økonomiplanperioden 2017 – 2020

Prosjekt / prosjektnavn	Regnskap 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020
Til investeringer i anleggsmidler	54 467	154 641				
Avvikling gassanlegg GHØ			313 000			
ENØK, SD og EOS anlegg			3 200 000			
Grovin 6 mannsbolig			893 000			
Kjøp av andeler Sandøla Panorama			2 521 000			
Kjøp av eiendom Harran				666 000		
Bygging boliger enslige mindreårige				8 666 000		
Porter brannstasjon			500 000			
Utbygging Ekker barnehage					3 750 000	4 375 000
Vognskur Rønningen barnehage			250 000			
Brannalarmanlegg GBU Barneskolen			450 000			
Inventar og utstyr GBU/kulturhuset			3 250 000			
Brannverntiltak GHØ - gjennomføring				3 125 000	3 875 000	
Ombygging legekantor			125 000	3 125 000		
Renovering basseng			16 000 000			
Friplassen			5 500 000			
Sikringstiltak Tømmeråssonen			1 583 000	2 115 000		
Uteområdet GBU			750 000			
Basseng ved vannpumpestasjon Bjørgan				300 000		
Ombygging Harran kloakkrenseanlegg			800 000			
Ombygging Mediå renseanlegg			7 759 000			
Stedsutvikling Grong Sentrum					4 430 000	
Vegopprusting Lokstall			2 125 000			
Redningsbil			656 000			
Tillegg brannbil			170 000			

Prosjekt / prosjektnavn	Regnskap 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020
Kommandobil Namdal brann- og redningsvesen			750 000			
Sum fordelt til investering i anleggsmidler	54 467	154 641	47 595 000	17 997 000	122 055 000	4 375 000

2. Fordeling av netto driftsramme til hvert rammeområde foretas etter de bestemmelser som er gitt i kommunens økonomireglement. Det er kommunestyrets forutsetning at tjenestetilbudet skal holdes på et nivå som gjenspeiles i budsjettokument m/ kommentarer og premisser framlagt av rådmannen 22. november 2016. Netto rammer fremgår av skjema 1B.
3. Investeringsbudsjett for 2017 vedtas i samsvar med rådmannens forslag datert 21. november 2016, herunder samlet låneopptak på kr 29.373.000,-. Av dette utgjør låneopptak til videreutlån (startlån) kr 3.000.000,-
4. Ved skattlegging for 2017 benyttes høyeste sats for det kommunale skattøret.
5. I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skal følgende utskrivningsalternativ benyttes for skatteåret 2017:
 - Faste eiedomar i heile kommunen (eiendomsskattelovens § 3a)
 - Den generelle skattesatsen som skal gjelde for de skattepliktige eiendommer settes til 7 promille.
 - I medhold av eiendomsskatteloven § 12 bokstav a differensieres satsene ved at den skattesats som skal gjelde for boliger og fritidseiendommer settes til 5 promille.
 - Det innføres ikke bunnfradrag.
6. I medhold av eiendomsskattelovens § 7 fritas følgende eiendommer/bygninger for eiendomsskatt i 2016:
 - a) §7a: Eieendom åt stiftingar eller institusjoner som tek sikte på å gagna ein kommune, eit fylke eller staten.
 - b) §7b: Bygninger som har historisk verde. Kun eiendommer som er fredet fritas etter denne hjemmel.
7. Kommunestyret vedtar å fritas for eiendomsskatt i 2017 følgende konkrete eiendommer;

Gnr.	Bnr.	Festenr.	Hjemmelshaver	Merknad
30	6	5	Opplysningsvesenets Fond	Presteboligen (Grong kommune er fester av <u>tomta</u>)
29	1		Nord-Trøndelag Fylkeskommune	Grong videregående skole (Grong kommune er fester av <u>tomta</u>)
11	23		Friskgården Grong As	Friskgården
30	47		Torhild M. Bryhn og Ivar Grong	Den del av bygget som gjelder <u>menighetshuset</u>
29	17		Namdals Folkehøgskole	Skoledelen av virksomheten fritas. Boligene beskattes.
13	58		Nordtun AL	Nordtun grendehus
20	1	1	Sørheim Grendehus AL	Sørheim Grendehus
29	27	10	Grong Røde Kors Hjelpekorps	Røde-Kors-huset på Mediå
20	1	3	Grong Røde Kors Hjelpekorps	Hytte på Heia
20	1	8	Grong Røde Kors Hjelpekorps	Hytte i Snøådalen
40	52		Harran Samfunnshus AL	Harran Samfunnshus
45	3		Heimdal Sanitetsforening	Fjerdingen Grendehus
44	8	6	Grong jakt og fiskeforening	Bane, Harran
44	8	3	Harran skytterlag	Bane, Harran
13	6		Jon Inge Eidem	Bergsmolåna
13	187		Anne Moe m/ fl.	Bergsmo skytteranlegg. (Grong skytterlag)
(37)	(2)		(Elg Elstad)	Haugen grendehus
29	83		Grong boligstiftelse	Grong boligstiftelse

Gnr.	Bnr.	Festenr.	Hjemmelshaver	Merknad
29	118	127	Grong boligstiftelse	Grong boligstiftelse
29	157		Grong boligstiftelse	Grong boligstiftelse

8. Eiendomsskatten skal betales i fire terminer, 31. mars, 20. mai, 20. august og 20. november.
9. Ved taksering og utskriving av eiendomsskatt benytter kommunen tidligere vedtatte skattevedtekter.
10. Avgifter og betalingssatser for 2017 behandles i egen sak.
11. For ansvarene f.o.m. 7050 t.o.m. 7059, som gjelder IN-kommunenes tiltaksbudsjett innenfor barnevern, tas det forbehold om regulering i samsvar med de til enhver tid gjeldende budsjettvedtak i de respektive kommuner. I henhold til Grong kommunes økonomireglement foretas slik intern budsjettregulering av rådmannen.
12. Kommunestyret tar til etterretning formannskapetets vedtak i sak 154/16 ang.:
 - Opprettholdelse av dagens grunnbemanning ved barnehagene i kommunen, og at merkostnadene i forhold til budsjettforslaget reguleres innenfor ramme 2 ved første budsjettregulering i 2017.
 - Å opprettholde 7. klasse ved Harran oppvekstsenter. Merkostnadene i forhold til budsjettforslaget reguleres innenfor ramme 2 ved første budsjettregulering i 2017..
 - At formannskapet ønsker at det foreligger resultat av forhandlingene om husleie ang Harran bibliotek, før det gjøres vedtak om eventuell videre drift

Kommunestyret presiserer at dagens skolestruktur står fast i inneværende kommunestyreperiode

Kommunestyret er opptatt av at den vedtatte IKT-planen følges opp med planlagte investeringstiltak både i forhold til iPad-satsinga og utskifting av gamle PC'er. Kommunestyret ber seg derfor forelagt en sak tidlig på nyåret der en vurderer å bruke midler av disposisjonsfondet til nevnte investeringer.

13. Rammeområdet kirkeformål økes med kr. 100.000 øremerket vedlikehold av vinduer på Grong kirke. Inndekning skjer gjennom budsjettregulering i 2017 ved bruk av disposisjonsfond.
14. Kommunestyret vil vurdere å øke eiendomsskatten på boliger og fritidsboliger til 7 promille i 2018.

Ensidig protokolltilførsel fra repr. Anders Kiær, på vegne av Grong Høyre, vedr. pkt. 12, 2. strekpunkt:
Høyre deler rådmannens opprinnelige forslag om å flytte 7. klassen fra Harran til Grong.